T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KENTSEL MEKÂNDA RENK İNCELEMESİ: BİRGİ ÖRNEĞİ

Elvan KORUCU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Kentsel Mekân Organizasyonu ve Tasarımı Programı

Danışman

Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN

Temmuz, 2023

T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KENTSEL MEKÂNDA RENK İNCELEMESİ: BİRGİ ÖRNEĞİ

Elvan KORUCU tarafından hazırlanan tez çalışması 27.07.2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Anabilim Dalı, Kentsel Mekân Organizasyonu ve Tasarımı Programı **YÜKSEK LİSANS** olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN
Yıldız Teknik Üniversitesi
Danışman

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN, Danışman
Yıldız Teknik Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Ali KILIÇ, Üye
Yıldız Teknik Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Bahar AKSEL ENŞİCİ, Üye
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi _____

Danışmanım Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN sorumluluğunda tarafımca hazırlanan “Kentsel Mekânda Renk İncelemesi: Birgi Örneği” başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim.

Elvan KORUCU

6 Şubat depremiyle

aramızdan ayrılan

Merveme

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam süresince bilgi ve deneyimiyle çalışmama katkı sağlayan, yardımını, desteğini ve hoşgörüsünü esirgemeyen danışmanım Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN'a, değerli katkılarından dolayı jüri üyesi Dr. Öğr. Üyesi Ali KILIÇ'a, lisans süreci boyunca ve çalışma kapsamındaki fikirleri için jüri üyesi Dr. Öğr. Üyesi Bahar AKSEL ENŞİCİ'ye sonsuz teşekkürü borç bilirim.

Her zaman arkamda olduğunu bildiğim canım aileme; desteklerini hissettiğim sevgili arkadaşlarıma ve çalışma arkadaşlarım Ödemiş Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü personellerine çok teşekkür ederim.

Elvan KORUCU

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR iv
ŞEKİL LİSTESİ vii
TABLO LİSTESİ ix
ÖZET x
ABSTRACT xii
1 GİRİŞ 1
1.1 Literatür Özeti 1
1.2 Amaç 3
1.3 Hipotez 4
1.4 Kapsam 4
1.5 Yöntem 5
2 KENTSEL MEKÂNDA RENK ETKİSİ 7
2.1 Renk Olgusu 7
2.1.1 Renk Teorisi ve Sistemleri 8
2.1.2 Görsel Algılama ve Renk 10
2.2 Kültürlerde Renk Algısı 11
2.3 Kentsel Mekânda Renk 13
2.4 Kentsel Kimlik ve Renk 14
2.5 Kentsel Renk Paleti 17
2.5.1 Lenclos Yöntemi 20
2.5.2 Tek Renkli Kentler 21
2.6 Bölüm Değerlendirmesi 26
3 KENTSEL TASARIM REHBERLERİNDE RENK 28
3.1 Kentsel Tasarım Uygulama Aracı: Tasarım Rehberleri 28
3.2 Kentsel Tasarım Rehberlerinin Mevzuattaki Yeri 30
3.3 Kentsel Tasarım Rehberlerinde Uygulamalar 32
3.4 Bölüm Değerlendirmesi 37
4 BİRGİ'NİN RENK ANALİZİ 38
4.1 Kentin Yapısal Özellikleri 38
4.2 Birgi'nin Plan Süreci 39

4.3 Birgi'nin Korunmasında Kentsel Tasarım Rehberinin Rolü 46
4.3.1 Çalışma Alanı Sınırı 51
4.3.2 Çalışmanın Yöntemi 52
4.3.2 Bulgular 55
4.3.3 Kentsel Tasarım Rehberinde Cephe Özellikleri Önerisi 59
4.4 Bölüm Değerlendirmesi 60
5 SONUÇ **61**
KAYNAKÇA **65**
A RENK PALETLERİ **69**
B TESCİL LİSTESİ **107**
TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR **109**

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1 Newton renk teorisi 8
Şekil 2.2 Munsell renk sistemi 9
Şekil 2.3 RGB ve CMYK renk sistemleri 10
Şekil 2.4 Kentlerin sokak görünümleri 2023 16
Şekil 2.5 Yapı malzemelerinin analizi 17
Şekil 2.6 Torino renk paleti 18
Şekil 2.7 Moskova kenti renk paleti ve Ilfracombe (İngiltere) kasabasının renk analizi 19
Şekil 2.8 Verilerin toplanması ve sınıflandırılması 20
Şekil 2.9 Çevresel renk analizi aşamaları 21
Şekil 2.10 Conques'in cephe-çatı (solda) ve kapı-pencere (ortada) ve genel renk paleti (sağda) 21
Şekil 2.11 Ghardaia görünüşü ve renk paleti 22
Şekil 2.12 Jodhpur görünüşü ve renk paleti 23
Şekil 2.13 Chefchaouene renk paleti 23
Şekil 2.14 Bologna renk paleti 24
Şekil 2.15 Stavanger renk paleti 24
Şekil 2.16 Mardin renk paleti 25
Şekil 2.17 Bodrum renk paleti 26
Şekil 3.1 Kentsel tasarımda ölçek detayları 26
Şekil 3.2 Renk ve malzeme rehberi 31
Şekil 3.3 San Francisco yüksek katlı yapıların renk detayı 32
Şekil 3.4 Kentsel tasarım rehberinde mahalle ölçeği ve istasyon meydanları renk paleti örneği 34
Şekil 3.5 Buca kentsel tasarım rehberi renk paleti 34
Şekil 3.6 Kemeraltı kentsel sit alanı içinde yapıların dış cephelerinde kullanılabilecek renkler 35
Şekil 4.1 Birgi'nin konumu 37
Şekil 4.2 Birgi genel görünüş 2000'li yılların başı 38
Şekil 4.3 Birgi imar planı (1947) 39
Şekil 4.4 Birgi imar planı (1981) 41

Şekil 4.5 Çakırağa Konağı 41
Şekil 4.6 Birgi 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı 42
Şekil 4.7 Birgi 1/500 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planı 43
Şekil 4.8 Birgi kentsel sit alanı içinde dokuya uyumsuz yapılar 44
Şekil 4.9 Yapıların eski ve yeni hali 45
Şekil 4.10 Kerimağa Konağı ve Ulu Cami 46
Şekil 4.11 Sel sonrası Hükümet Konağı ve Dervişağa Camii 1938 yılı (solda ve ortada), Jandarma Binası günümüz (sağda) 47
Şekil 4.12 Sarı ve mavi renkli yapı cepheleri – 2000'li yılların başı 47
Şekil 4.13 Çakırağa Konağı karşısında yer alan yapıdan görünüm (1982 - 2005) 48
Şekil 4.14 Yeşil, mavi ve pembe renkli kapı ve pencere detayları - 2000'li yılların başı 48
Şekil 4.15 Birgi Kazım Paşa İlköğretim Okulu 1950, 2000 ve 2023 yılları 49
Şekil 4.16 Birgi kentsel sit alanı içinde renk paleti çalışması için çekilen fotoğrafların yeri 50
Şekil 4.17 Dijital teknoloji kullanılarak renk analizinin yapılması aşamaları 51
Şekil 4.18 IMG_1432 numaralı fotoğraf 52
Şekil 4.19 IMG_1432 numaralı fotoğrafın renk değerleri tablosu 52
Şekil 4.20 IMG_1432 numaralı fotoğrafın renk paleti 53
Şekil 4.21 Birgi değişken renk paletleri 56
Şekil 4.22 Birgi sabit renk paletleri 57
Şekil 4.23 Instagram uygulaması fotoğraf analizleri 58
Şekil 4.24 Flickr uygulaması fotoğraf analizleri 58
Şekil 4.25 Analizlerde tercih edilen cadde ve sokaklardan görünüm 58

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 Çeşitli kültürlerde renk algısı.....12

ÖZET

Kentsel Mekânda Renk İncelemesi: Birgi Örneği

Elvan KORUCU

Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Kentsel Mekân Organizasyonu ve Tasarım Programı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN

Renkler, kültürlerin iletişim aracı olarak ortak paylaşımların ve toplumsal birikimin sonucunda anlam kazanmıştır. Kültürlere göre renklerin farklı algılanma ve kullanma biçimleri söz konusudur. Toplumların en ayırıcı ifade aracı olan renkler, insanların duygu, düşünce ve davranışlarının anlaşılmasında önemli ipuçları vermektedir. İçinde bulunduğumuz çevrenin iletişiminde etkili bir role sahip olan renklerin toplumlarda algılanma ve anlamlandırma sürecindeki değişikliği kentlerin renk paletinden okumak mümkündür. Kentlerin karakterini yansıtan renkler kentsel kimliğin bir parçası olarak renk hafızasının oluşturulup sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından önem taşımaktadır.

Ülkemizde son yıllarda neredeyse tüm kentlerde, geçmişte kendilerine özgün bir dille geliştirdikleri kimliklerini kaybederek betonarme yapıların bir araya gelmesi sonucu oluşmuş kentsel dokuya uymayan yapılar kentsel mekânların ortak kimliği haline gelmektedir. Tezin amacı; tek renkle özdeşleşen kentlerin kimliğini oluşturan renkleri koruyarak kentsel mekânda devamlılığını sağlamaktır. Bu tez çalışması ile aynı zamanda kentsel mekânda renk konusuna katkı sağlayıp literatüre katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

Çalışmada rengin, kentsel mekânın vazgeçilmez bir kimlik ögesi olarak, renk hafızasının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına aracı olarak kentsel tasarım rehberleri ele alınmaktadır.

Bu tez çalışmasında nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılarak alan çalışmasında mekana özgü detaylar değerlendirilmiştir. Çalışmanın kapsamında öncelikli olarak teorik ve kavramsal çerçevede renk, kentsel mekan, kültür, kentsel tasarım rehberleri açıklanarak, kentsel tasarım rehberi olmayan Birgi'nin tek renkli kimliği ile tarihi dokusunun korunmasına yönelik renk paleti geliştirmesine öneri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Renk, kültür, kentsel mekânda renk, kentsel renk paleti, kentsel tasarım rehberi.

ABSTRACT

Color Analysis in Urban Space: Birgi Case

Elvan KORUCU

Department of Urban and Regional Planning

Master of Science Thesis

Supervisor: Doç. Dr. Esin Özlem AKTUĞLU AKTAN

Colors have gained sense due to common sharing and social accumulation as a means of communication between cultures. There are different perceptions and uses of colors according to culture. Colors, the most prominent means of expression in societies, provide important clues in understanding people's feelings, thoughts and behaviors. It is possible to read the change in the perception and evaluation process of colors, which have an effective role in communicating of the environment we live in, from the color palette of cities. Colors that reflect the character of cities are important in terms of creating and maintaining the color memory as a part of urban identity.

In recent years, in almost all cities in our country, buildings formed by the combination of reinforced concrete structures are losing the identity they had developed in a language unique to them in the past. Buildings that do not fit into the urban texture become the common identity of urban places. The thesis aims is to ensure continuity in urban places by preserving the colors that make up the identity of cities identified with a single color. It also aims to contribute to the topic of color in urban places and literature with this thesis.

The study urban design guides to as an indispensable identity element of the urban place to protect the memory of color and ensure its sustainability.

In this thesis, site-specific details were evaluated in the field study by using qualitative research methods. Within the scope of the study, primarily by explaining the color, urban place culture and urban design guides in the theoretical and conceptual framework, it is recommended to develop a color palette to preserve the self-colored identity and historical texture of Birgi, which does not have an urban design guide.

Keywords: Color, culture, color in urban place, urban color palette, urban design guide.

1
GİRİŞ

Işığın yüzeylere çarparak yayılmasının sonucunda, beyinde oluşan etki olarak ifade edilebilen renk, tarihsel süreçte insan yaşamının her alanında varlığını hissettiren soyut ve duyusal bir olgudur. Renkler günlük yaşantımızın içerisinde her zaman var olmuş ve geçmişten günümüze farklı kültürlerin ifade aracı şeklinde algılanmıştır. Tarih boyunca renkler, kentte yapısal çevrenin vurgulanması ve kimliklerinin oluşmasında rol oynamıştır.

Kentler yaşayan, sürekli değişen ve gelişen niteliğiyle dinamik bir yapıdadır. Yapısal çevrede mekân ve insan arasında kurulan bağlarda, malzeme ve renk olgusu vazgeçilmez bir unsurdur. Görsel bir kavram olan rengin etkisi değişken, soyut ve yönlendiricidir. Mekân ve kent ölçeğinde insanla birebir iletişim kurabilen renk olgusu, biçimsel rollerinin yanı sıra estetik ve psikolojik değerleri açısından oldukça derin ve etkili bir husustur. Kentsel mekânda görsel algıyı meydana getiren en önemli faktör renktir. Tez çalışması bu bağlamda renk açısından kentsel mekâna, kültüre ve kentsel kimliğe bakış açısı sunmaktadır.

1.1 Literatür Özeti

Çalışma kapsamında yapılan literatür taramasına göre renk konusunun ağırlıklı olarak yapı özelinde incelendiği, kent bütününde sınırlı sayıda çalışıldığı görülmüştür. Kentsel tasarım rehberlerine ilişkin hazırlanan çalışmalarda ise kentsel kimlik ve kentsel dokuların korunmasına yönelik örnek alanlar üzerinden kısmen tasarım rehberleri oluşturulmuştur.

Türkiye'de mimaride ve kent mekânında rengin kullanımına ilişkin yapılan çalışmalar 20. yüzyılın ikinci yarısının başlarına uzanmaktadır. Sözen'in (2013) "Sinemada Renk. Sembolik Anlamlar", Çağlarca'nın (1993) "Renk ve Armoni Kuralları" ile Çekinmez'in (2011) "Farklı Kültürlerde Renklerin Anlamları" yayınlarında ağırlıklı olarak renklerin sembolik, fiziksel ve psikolojik etkilerinden söz edildiği görülmektedir.

Bu tez çalışmasında renk, kentsel mekânın vazgeçilmez bir kimlik ögesi olarak ele alınmaktadır. Tarihi kent dokusunun bulunduğu bölgelerde yerleşimlere özgü renk paletleri oluşturmanın yararlı olacağı görülmüştür. Habib'in (1995) "Mimari Dış Mekânlarda Renk Boyutu" adlı yüksek lisans tezi ile (2003) "Bursa Yerel Kent Renk Paletinin Oluşturulması ve Geleneksel Renk Kültürü ile Ilişkisi" adlı doktora tezi, Kuruç Ada'nın (2006) "Mimarlıkta Renk: Anlam – Okuma – Yorumlama" adlı doktora tezi ve Zybaczynski'nin (2014) "Colour - Important factor in preserving the local identity" adlı makalesi kent mekânıyla rengin ilişkini kurmaktadır.

Renk konusuna mimari ölçekte araştırmaların daha fazla olduğu ve kentsel mekânda renge bütüncül bir yaklaşımla ele alınan çalışmaların sınırlı sayıda olduğu anlaşılmıştır. Tez kapsamında incelenen çalışmalardan mimarlık alanında üretilen ancak kentsel bütünlüğün olduğu görülen iki tez çalışması da değerlendirilmiştir. Selçuk'un (2008) "Tokat Niksar Geleneksel Mimaride Renk Araştırması" adlı yüksek lisans tezinde geleneksel mimarideki renklerin RGB modeli kullanılarak bölgeye ait renk rehberi oluşturulmuştur. Küçükkılıç Özcan'ın (2015) "Yerleşimlerde Yapı Yüzü Renk Tasarımına Yönelik Bir Yaklaşım" adlı doktora tezinde renk tasarımında öncelik verilmesi gereken yapıların tespitine yönelik yöntemler geliştirilmiştir.

Jean-Philippe Lenclos'un yapılı çevrede gerçekleştirdiği renk analizleri en öne çıkan çalışmalar niteliğindedir. Lenclos 1982'de "Fransa'nın Renkleri"; yaptığı araştırmalarını derleyerek 1995'te "Avrupa'nın Renkleri" ve 2004 yılında "Dünya Renkleri, Renklerin Coğrafyası" kitabında çalışma yöntemini üç aşamasından bahsetmekte ve kentlerin kendine özgü renk karakterini ortaya koyup renk paletleri oluşturmuştur.

Renk konusunda analizler geleneksel yöntemler ile yapılmakta iken O'Connor (2008) "Façade Colour and Aesthetic Response: Examining Patterns of Response within the Context of Urban Design and Planning Policy in Sydney" adlı doktora tezinde dijital teknolojiler aracılığıyla renk çalışmasını tamamlamıştır. Molavi'nin (2015) "Preserving City Color Plan, Surveying Iranian Submontane Cities" adlı makalesinde dijital teknolojiden yararlanılarak Fuman'ın renk paleti elde edilmiştir.

Bu tez çalışmasında renk hafızasının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına aracı olarak kentsel tasarım rehberleri ele alınmaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi işbirliğinde (2016) hazırlanan "Kentsel Tasarım Rehberlerinde" yerel karakteristik özellikler, renk ve kimlikten söz edilmektedir. Kentsel tasarım rehberlerinde kimliğin korunmasına yönelik hazırlanan çalışmalar incelendiğinde renk konusundan kısmen bahsedildiği görülmektedir. Aydoğan'ın (2001) "Kent Kimliğinin Ortaya Çıkartılması Amacıyla Kentsel Tasarım Rehberlerinin Kullanımı Kemeraltı Örneği" adlı yüksek lisans tezinde çalışma alanına dair hazırlanan kentsel tasarım rehberinde cephe renkleri ve malzeme özellikleri önerilmiştir. Samur'un (2007) "Örnek Alan Eminönü – Sirkeci'de Kentsel Tasarım Rehberi Hazırlanması" adlı yüksek lisans tezinde hazırlanan kentsel tasarım rehberinde kentsel bütünde renk uyumuna dikkat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Orhan'ın (2015) "Kentsel Kalitenin Geliştirilmesi Bağlamında Stratejik Bir Yaklaşım; Kentsel Tasarım Rehberi Kavramsal Model Önerisi" adlı doktora tezinde kentsel mekân bileşenleri irdelenirken ölçütlerin ortaya konmasından bahsettiği bir çerçeve modeli oluşturmuştur. Yücel'in (2018) "Ayaş Karakaya Geleneksel Mimarisinin Korunması Bağlamında Kentsel Tasarım Rehberi Önerisi" adlı yüksek lisans tezinde Ayaş'ın tarihi konut dokusunun korumasına yönelik geliştirilen kentsel tasarım rehberi önerisinde cephe renkleri ve malzeme özelliklerinden bahsedilmektedir.

Literatür taraması sonucunda rengin kentsel mekânda bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Lenclos'un kentlerin kendine özgü renk karakterinin gerekliliğinden bahsederek geleneksel yöntem aracılığıyla oluşturduğu renk analizi çalışmalarını O'Connor dijital teknolojiden yararlanarak hazırlamıştır.

1.2 Amaç

Renklerin içinde bulunduğumuz çevrenin iletişiminde etkili bir role sahip olduğu bilinmektedir. Toplumlarda renklerin algılanma ve anlamlandırma sürecindeki değişikliği kentlerin renk paletinden okumak mümkündür. Kentlerin karakterini yansıtan renkler kentsel kimliği oluşturmakla birlikte sürdürülebilirliğinin sağlanması bakımından önemli bir noktadır.

Tezin amacı; tek renkle özdeşleşen kentlerin kimliği haline gelen ve korunması gereken renk paletlerini, bir uygulama aracı olan kentsel tasarım rehberleri aracılığıyla oluşturmaktır. Bu tez çalışması ile aynı zamanda kentsel mekânda renk konusu alanında literatüre katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

1.3 Hipotez

Tek renkli kentlerin özgün kimliğinin ortaya çıkarılarak yeni yapılacak tasarımların bu renk paletine uygun biçimde gelişmesi sağlanmalıdır. Çalışmanın araştırma soruları şu şekilde ifade edilebilir:

- Renklerin farklı kültürlerde algılanma biçiminin kentsel mekâna yansıması nasıl olmaktadır?
- Tek renkli kentlerin renk paletini oluşturan etkenler nelerdir?
- Bir uygulama aracı olan kentsel tasarım rehberlerinde kent kimliğinin korunması amacıyla cephe renklerine yönelik tespitler ve öneriler hangi kapsamda ele alınmaktadır?

Bu kapsamda;

- Renk olgusunun, kültürlerde algılanmasını farklılaştıran etkenler,
- Tek renkli kentlerin kimliğini vurgulayan kentlerin renk paleti,
- Kentsel tasarımın bir uygulama aracı olan kentsel tasarım rehberlerinde renk konuları ele alınmıştır.

Bu doğrultuda çalışmanın hipotezini;

- Renkler, kentsel kimliğin korunmasında önemli bir faktör olarak kentsel mekânda (özellikle tek renkli kentlerin) renklerin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için kentsel tasarım rehberleri bir uygulama aracı olarak kullanılmalıdır şeklinde ifade etmek mümkündür.

1.4 Kapsam

Bu çalışmada kentsel tasarım rehberi olmayan ve geleneksel bir yerleşmeye sahip olan Birgi'nin tek renkli kimliğiyle tarihi dokusunun korunmasına yönelik renk paleti geliştirilmiştir. Beş bölümden oluşan bu tez çalışmasının ilk bölümünde literatür özeti, çalışmanın amacı, hipotezi, kapsamı ve yöntemi açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde literatür taraması yapılarak kavramsal ve teorik çerçeve oluşturulmuştur. Bu bölümde renk, kentsel renk paleti, renk algısı, kültür, kentsel mekân ve kentsel kimlik kavramları ortaya konulmuştur. Lenclos'un yöntemi anlatılarak tek renkli kentlerin renk paletleri incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde kentsel tasarım rehberlerinde renk konusu irdelenmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümü Birgi'de yapılan örnek alan çalışmasından oluşmaktadır. Birgi'nin yapısal özellikleri ve planlama süreci işlenmiştir. Kentsel tasarım rehberi bulunmayan kentin, rehberin oluşturulması halinde cephe, çatı, pencere, kapı ve yer döşemeleri gibi tasarım bileşenlerine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Çalışmanın son bölümünde kavramsal ve teorik çerçeve, alan çalışmasından elde edilen veriler ile birlikte kentsel renk paleti değerlendirilmiştir.

1.5 Yöntem

Çalışmanın yöntemi öncelikli olarak literatür taramasıyla teorik altyapıyı oluşturmaktır. Belirlenen amaç ve kapsam doğrultusunda renklerin anlamı, farklı kültürlerde çağrıştırdığı duygular, kentsel mekân tasarımda kullanımı konularını içeren makale, kitap, bildiri, dergi, sözlük, tez ve benzeri çalışmalar incelenmiştir. Bu bilgiler şekil, grafik ve tablo aracılığıyla desteklenmiştir. Bu tez çalışmasında iki yöntemden yararlanılmıştır. İlk olarak, Jean-Philippe Lenclos'un geleneksel yaklaşımının O'Connor'un (2008) "Façade Colour and Aesthetic Response: Examining Patterns of Response within the Context of Urban Design and Planning Policy in Sydney" adlı doktora tezinde dijital teknolojiden yararlanarak uyguladığı yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda fotoğraf belgelemesi ile birlikte çevredeki renk örneklerinin toplanması, renk dizgesine göre renklerin belirlenmesi ve renk paletlerinin oluşturulması aşamalarında dijital platformlar kullanılmıştır. Dijital fotoğraflama yöntemi ile çevredeki renk örneklerinin toplanmasının ardından Adobe Photoshop CS6 programı aracılığıyla renklerin kodları tespit edilerek renk paletleri oluşturulmuştur. İkinci yöntem olarak sosyal medya tabanında coğrafi konum ile üretilen veriler kullanılmıştır. Medyada iletişim araçları üzerinden bireylerin oluşturduğu bu veriler mekânsal bilgileri

elde etmemize elverişli hale gelmiştir. Sosyal medya uygulaması olan Flickr ve Instagram aracılığıyla en çok tercih edilen kentsel mekânlar tespit edilmiştir. Belirli tarih aralığındaki herkese açık olan kullanıcıların fotoğrafları incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda Birgi'nin renk karakteri ortaya koyularak kentin renk kimliğinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hakkında değerlendirme yapmak mümkün hale gelmiştir.

2
KENTSEL MEKÂNDA RENK ETKİSİ

Çalışmanın bu bölümünde renklerin süreç boyunca tanımlanması incelenerek, farklı kültürlerde nasıl algılandığı araştırılmıştır. Kentsel kimliğin önemli bir parçası olan renklerin kentsel mekâna yansıması irdelenmiştir. Kentlerin renk paleti, tek renkli kentler üzerinden incelenerek Lenclos'un çalışma yöntemi değerlendirilmiştir.

2.1 Renk Olgusu

Günlük yaşamımızda iletişim kurarken renkler önemli bir rol oynamaktadır. Renk, insanın ara sıra karşılaştığı bir öğe değil, ışık ve insan gözü var olduğu sürece insanı daima etkileyen çok önemli bir öğedir (Sirel, 1974: 8). Sözen ve Tanyeli (1992) rengi, ışığın yapısına ve nesneler üzerindeki yayılımına bağlı gözde oluşan etki şeklinde açıklarken Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde "cisimler tarafından yansılanan ışığın göz üzerinde oluşturduğu duyum" olarak tanımlanmaktadır. Gözün sahip olduğu birçok renk refleksi doğada renk armonisi adı verilen dengeyi oluşturmaktadır.

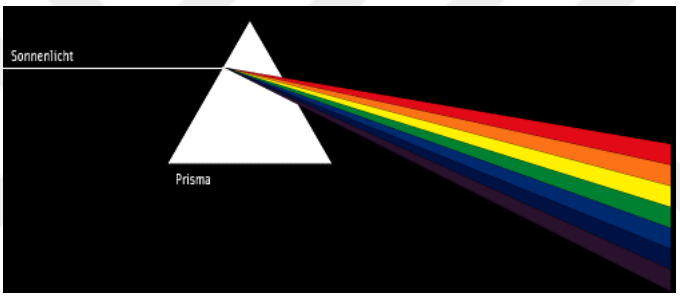
Renk esas olarak çevremizdeki nesnelerin özelliği olarak algılanmakta olup bir nesneyi belirlememizi ve değerlendirmemizi sağlayan özelliklerden biridir (Meerwein, 1998). Rengin kavranabilmesi için ışık kaynağına, yüzeye, onu görebilmek için göze ve en sonunda onu algılamamız için gerekli olan beyne ihtiyaç vardır (Temizsoylu, 1987). Göz, beyin ile ışık arasında bağlantıyı sağlayan araçtır. Renk bu doğrultuda fiziksel sistem, fizyolojik sistem ve psikolojik sistem olarak 3 başlık altında gruplanabilir.

Renklerle ilgili yıllar boyunca çeşitli denemeler yapılmış olup bu denemelerden Newton'un çalışması öne çıkmaktadır. Isaac Newton 17. yüzyılda güneş ışığını bir prizmadan geçirerek renklerin ayrılmasını sağlayarak yedi rengi yukarıdan aşağı doğru perdeye yansıtmıştır. Beyaz ışığı güneş tayfı renklerine ayırdığı çalışmasına Spectrum Solar (güneş tayfı) adını vermiştir (Çağlarca, 1993). Young ise Newton'ın yapmış olduğu deneyin tersini gerçekleştirmiştir. Newton ışığı tayfın

yedi rengine ayırırken, Young perde üzerinde tayfın yedi renginin birer ışınını birbiri üzerine düşürerek beyaz ışığı elde etmiştir (Parroman, 1991). Farklı deneylerden elde edilen bu bulgular renk konusundaki araştırmaların çeşitli alanlarda gelişmesini sağlamıştır.

2.1.1 Renk Teorisi ve Sistemleri

Renk teorisine baktığımızda ilk adı geçen Leonardo Da Vinci (1452 – 1519), modern sanatta renk konusunun temel kurucusu olarak; kırmızı, sarı, yeşil ve moru asal renkler şeklinde tanımlamıştır. Ardından Isaac Newton'un (1643 – 1727) 1666 yılında ünlü prizma deneyinde (Şekil 2.1) gün ışığının turuncu, kırmızı, sarı, yeşil, lacivert, mor ve mavi renklerinden oluştuğunu söz ettiği görülmektedir (Sözen, 2003: 27). Sonraki süreçte birçok araştırmacı tarafından renk üzerine yapılan çalışmaların sürdürüldüğü bilinmektedir.

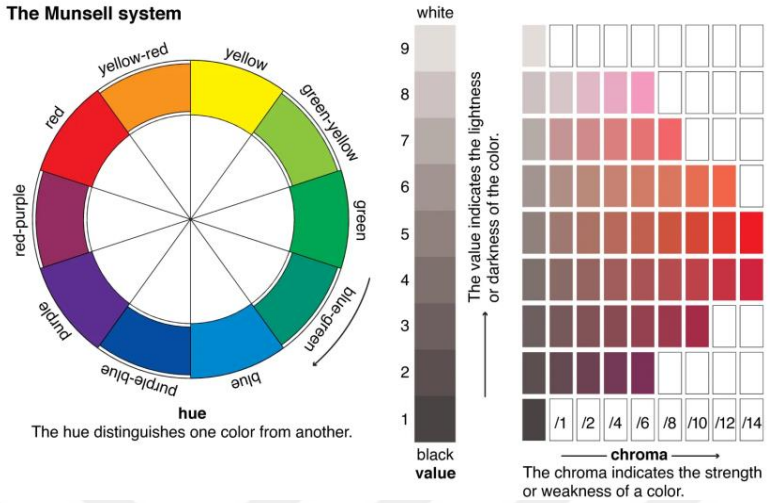

Şekil 2.1 Newton renk teorisi (Farbcodes, 2018)

Johann Wolfgang von Goethe (1749 – 1832) uzun süren deneylerinin ardından ele aldığı "*Renk Öğretisi"* (Goethe, 1810) adlı kitabında renkleri Newton'dan farklı olarak beyaz bir alanın etrafını karanlık bir alanın çevrelediğini belirterek, renklerin sadece aydınlık ve karanlık alanine kesiştiği bölgede oluştuğunu ifade etmektedir. Johannes Itten (1888 – 1967), şimdiye kadar yapılan araştırmaların aksine bilimsellikten ayrılan teorileri ile algının temelde olduğu "renk sanatı" adını verdiği çalışmaları mevcuttur. Sanat eğitimi çalışmalarında etkili olan 12 renkli bir renk çarkı geliştirmiştir. Üç temel ana rengi kırmızı, mavi ve sarı olarak belirleyip bu üç renkten ikincil ve üçüncül renklerin türetildiğini belirtmiştir (Zelanski & Fisher, 1994, s. 51).

Albert Munsell (1858 – 1918) renkleri nitelendirmek amacıyla kullanılmakta olan renk isimlerini toplayıp sınıflandırarak "Munsell Renk Sistemi"ni geliştirmiştir. Munsell'e göre rengin karakterini 'ton', 'değer' ve 'kroma' belirlemektedir (Şekil

2.2). Munsell sarı, yeşil, mavi, mor ve kırmızı gibi beş temel renk ile çemberi oluşturur. Bu yöntem, renklerin değerini ve doygunluğunu kullanan klasik düzeni takip etmektedir (Çağlarca, 1993).

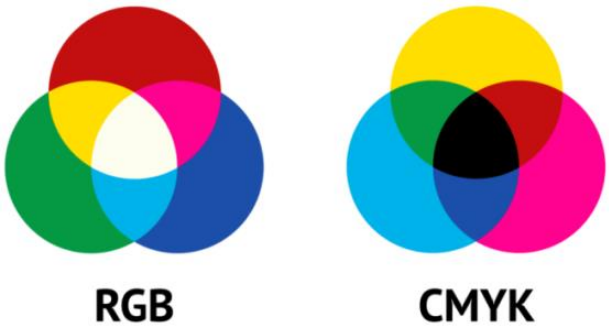
Şekil 2.2 Munsell renk sistemi (Britannica, 2011)

Eşdeğer zamanlarda Wilhelm Ostwald'ın (1853 – 1932) 1916 yılında oluşturduğu sistemi "Renk Sözlüğü" adıyla yayınlanmıştır. Renk çemberi 24 adet renkten oluşmakla birlikte çemberdeki her renk rakam ve harflerle isimlendirilmiştir. Büyük bir çoğunluğun kabul ettiği bu sistem renk çemberinde bulunan renklerin eşit açılar ile yer almamasından dolayı fazla geliştirilememiştir (Kanat, 2003).

1929 yılında çeşitli uzmanların bir araya gelerek yaptıkları çalışmalar sonucunda bir renk sistemi hazırlanmıştır. ABD'de "Ulusal Renk Cemiyeti" kurularak renkleri imal edenlerin forumu haline gelmiştir. Buradaki çalışmalarda Munsell'in sisteminin 40 adet paleti ve 900'dan fazla renk örneği olmasıyla Ostwald sisteminden önde olduğu anlaşılmıştır. Harflerle tanımlanan 10 adet ana renk tonunun dairedeki on tane kademeye karşılık gelmesiyle 100 adet renk tonu oluşmasıyla daire tamamlanmaktadır (Kanat, 2003). Ostwald ve Munsell'in renk sistemlerinin ışık temelli olması birçok eleştiriye sebep olmuştur. Amerika Renk Araştırma Enstitüsü, bu sistemlerin eksikliğini giderilmesi amacıyla pigmentlerin temel alındığı bir renk sistemi kullanmış ve bu sistemde beyaz, siyah ve üç ana rengin oluşturduğu 1296 çeşitli renk tonu yer almaktadır.

Günümüzde dijital baskı çeşitlerinde en çok CMYK, RGB ve NCS renk sistemleri tercih edilmektedir.

CMYK (Cyan, Magenta, Yellow, Key) Renk Sistemi: Işığı dalga boyuna göre yansıtan ve emen özelliğe sahip bu renkler baskıda kullanılır (Şekil 2.3). Mürekkepler beyaz ışıktan kırmızı, mavi ve yeşil renkleri çıkardığı için kağıt yüzeyinde maskeleme prensibiyle çalışır (Yeşiltaş, 2002).

Şekil 2.3 RGB ve CMYK renk sistemleri (Olesen, 2013)

RGB Renk Sistemi: Kırmızı, yeşil ve mavi renklerin birbirleriyle ikili veya üçüyle farklı oranda karıştırılarak doğada yer alan renkleri elde etmek amaçlanmaktadır. Doğadaki renklerin insan gözünün algılamasına istinaden ekran ve yazıcıların çalışma biçimi oluşturulmuştur. RGB renkleri içeren farklı yoğunluktaki piksellerin ekrana yansıması sonucu oluşmasıyla göz ekranı farklı renkler olduğu varsayarak görür (Yeşiltaş, 2002).

Doğal Renk Sistemi (NCS) Natural Colour System: Renk algısına göre oluşturulan ilk sistem olup, NCS renk çemberi ve üçgeni gibi iki bileşenden oluşmaktadır. Karmaşık renk algısının beyazımsı, siyahımsı, sarımsı veya mavimsi ve kırmızımsı veya yeşilimsi olma durumuna dayanır (Parlayan, 1998). Mimarlar, tasarımcılar ve malzeme üreticileri ağırlıkta olmak üzere renk ile ilgili en çok kullanılan bu sistem geniş bir yelpazeye sahiptir.

2.1.2 Görsel Algılama ve Renk

Işık, ses veya farklı bir fiziki işlem aracılığıyla duyu organlarını cisim uyarmaktadır. İletim sürecinde duyu organları, aldığı başlangıç enerjisini sinirsel aktiviteye dönüştürerek beyne iletir ve işlenmesi sağlanır. Bu doğrultuda zihinde uyaranın yeniden yaratılması algı olarak bahsedilmektedir (Goldstein, 2009). Çevre ile ilişkimizin önemli konularından biri olan algının gerçekleşebilmesi için çevrenin duyumsanması gerekir. Algılama boyunca görme, tatma, koklama, dokunma ve işitme duyuları ile çevre bir bütün olarak algılanabilmektedir. Günümüze kadar görme, işitme, koklama, tat alma ve dokunma olarak bilinen beş

farklı duyunun son yıllarda yapılan çalışmalar sonucunda görünüm, işitim, koklam, tadım, dokunum, sıcaklık, soğukluk, ağrı – sızı, organik, kas ve denge duyuları olmak üzere toplamda 11 duyu olduğu elde edilmiştir (Balkış Baymur, 2017). Bu tez kapsamında en baskın duyu göz olması sebebiyle çevrenin görsel algılanması ve renk konusu ele alınmaktadır.

2.2 Kültürlerde Renk Algısı

Kültür kelimesi Latince "colere" ekip biçmek anlamında, Türkçe'de ise ekin anlamına karşılık gelmektedir (Güvenç, 1974, s. 96). Toplumlara göre farklılık gösteren kültür çok sayıda tanıma sahip olmasının aksine en az anlaşılan kavramdır. Kültürü Marx "doğanın yarattıklarına karşılık, insanoğlunun oluşturduğu her şeydir" olarak; İngiliz Antropolog Tylor "bir toplumda insanoğlunun öğrendiği bilgi, sanat, gelenek-görenek, yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütün" şeklinde tanımlamıştır (akt: Güvenç, 1974, s. 102). Coğrafyalar arası iletişimde renklerin algılanma ve kullanım şekli farklılık gösterebilmektedir.

Yaşayarak öğrenilen bilgi ve alışkanlıklar olarak toplumsal ihtiyaçları karşılayıcı nitelikte olan kültür ilk yaradılışa kadar uzanan tarihi ve sürekli bir varlık alanıdır. İnsanbilimci Murdock (1940'lar) kültürü; mekâna göreli olup toplumdan topluma değiştiğini söylemektedir. Bir toplumun sahip olduğu, yarattığı ve paylaştığı tüm alışkanlıklar o toplumun kültürüdür. Sosyal bilimlere göre Marshall (1999) kültürü; "toplumsal araçlarla aktarılıp iletilen her şey" olarak tanımlamaktadır. İnsanın ürettiği her obje ve her söz kültür başlığı altında değerlendirilir. Duverger (1975) kültürden, *"toplumların gerek bilinçli, gerek bilinçsiz belleğidir"* şeklinde söz etmektedir.

Kültürel doku içinde coğrafi bölgelerin niteliği, toplumsal belleğin yansımaları, din ve meslek gibi etkenler, renklerin farklı algılanmasında rol oynar. Bir başka söylemle renkler, ortak bilinçaltının bir yansıması olarak toplumsal ölçekte anlam boyutu kazanabilir diyebiliriz (Sözen, 2003, s. 11). Toplumda uzun süren deneyimlerin sonucunda elde edilen birikimler ile renkler aynı kültürel doku içinde benzer çağrışımlar yapmaktadır. Ortak deneyimler sonucunda renk sembollerinin anlamında genellemeye varılsa da bir toplumdan diğer topluma anlamı farklılaşabilir.

Toplumların en ayırıcı ifade aracı olan renkler, insanların duygu, düşünce ve davranışlarının anlaşılmasında önemli ipuçları vermektedir. Renk olgusunun kazandığı sembolik anlamlar tarihsel süreçte çeşitlilik ve değişmeler göstermiştir. Görsel bir dil olarak evrenselliği kabul edilen renklerin yarattığı hisler farklılık gösterebilmektedir. Renk seçimleri ve beğenilerinin değişkenlik göstermesi kişilerin karakter, inanç, kültür ve yaşadığı toplumun etkisinden olabilmektedir. Renklerin bireyler üzerinde farklı etkiler bıraktığını ve psikolojik olarak algılanmasında çeşitli faktörlerin olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 2.1 Çeşitli kültürlerde renk algısı.

Renkler	**ABD**	**Çin**	**Japonya**	**Hindistan**	**İran**	**Mısır**
Beyaz	Saflık	Yas, batı	Ölüm	Yas	Venüs	Venüs
Kırmızı	Tehlike	Kutlama	Öfke	Saflık	Mesutluk	Kan
Mavi	Huzur	Güç	Kötülük	Sessizlik	Cennet	Erdem
Mor	Cesaret	-	Zenginlik	Üzgünlük	Mistisizm	İnanç
Turuncu	Olumsuz	Mutluluk	Mutluluk	Fedakarlık	-	-
Sarı	Dikkat	Sadakat	Saygınlık	-	Güneş	Yas
Siyah	Ölüm	Kötülük	Kötü şans	Kaçınma	Satürn	Doğuş
Yeşil	Güven	Gençlik	Gelecek	İslam	-	-

Renkler, kültürlerin iletişim aracı olarak ortak paylaşımların ve toplumsal birikimin sonucunda anlam kazanmıştır. Kültürlere göre renklerin farklı algılanma ve kullanma biçimleri söz konusudur. Sözen (2003) ve Çekinmez (2011)'in çalışmalarından yararlanılarak hazırlanan Tablo 2.1'e göre beyaz renk Japonya, Hindistan ve Çin'e göre "yas" olarak; ABD ve Mısır'a göre "saflık" şeklinde algılanmaktadır. Kırmızı renk ise Japonya ve ABD'de "tehlike, öfke"; Çin'de

“kutlama, şans, kibarlık”; Hindistan’da “saflık, zenginlik”; İran’da “memnuniyet, mesutluk”; Mısır’da ise “kan, suç” olarak algılanmaktadır.

2.3 Kentsel Mekânda Renk

Kent kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğü’nde “Nüfusun büyük çoğunluğunun sanayi, ticaret, hizmet veya yönetim gibi işlerle ilgilendiği, tarımsal etkinliklerin dışındaki yerleşim alanı” şeklinde tanımlanmaktadır. Kevin Lynch (1960) kentten “birçok işlevin bir arada bulunduğu, kişilerin algılama özelliklerine göre ifade kazanan, gelişimi devam eden ve değişmekte olan yapılar” biçiminde söz ederek belirli dolaşım akslarının, donatı alanlarının, odak - nirengi noktalarının ve yaşayanların kollektif bellek oluşturdukları alanlar şeklinde belirtir.

Mekân kavramı sözlük anlamı ile “yer, bulunulan yer” gibi ifadeleri içermektedir. Karakaş’a (2019) göre mekân, insani olan bütün eylemlerin gerçekleşme ortamıdır. Mekân fiziksel bir yer olmaktan öte gündelik hayatın her alanının kendisinde vuku bulduğu, ruhu ve hafızası olan alanlardır. Lefebvre (2014), mekânın yalnızca fiziksel bir nesne olmadığını yaşadığımız mekân, algıladığımız mekân ve tasarladığımız mekân olarak birbirinden ayrılmaz üç kurucusu olduğunu açıklamaktadır.

Kent ve mekân kavramlarının ayrı ayrı tanımlanmasından sonra kentsel mekân ise kültürel birikimi ve toplumsal dinamikleri taşıyan ve yansıtan bir ayna olarak ifade edilebilir. Süreç boyunca mekânlar, üzerinde yaşayan toplumlarla karşılıklı etkileşim yaşamış olup, şekillenerek anlam kazanmıştır. Lefebvre (2014), kentsel mekânı, coğrafi ve edilgen anlamının ötesinde işlevsellik kazanarak kapitalist üretim örgütlenmesinin bir sonucu olarak önemsemektedir. Kentsel mekânlar temel olarak; içinde bulunduğu kentin tamamı tarafından kullanılan mekân olarak ifade edilmektedir. İçine girilemeyen ve kullanılamayan bir mekânı kentsel mekân şeklinde ifade etmek mümkün olmamaktadır (Konuk, 1992). Harvey (1973) ise toplumsal mekânı ancak sosyal faaliyetlere göre anlayabileceğimizden özellikle sosyolojik ve coğrafi imgelendiği bütünleştirici bir bakış açısıyla bakılması gerektiğinden söz etmektedir.

Kentsel mekânda renk Lynch’e (1960) göre bir kentin okunabilirliğini etkileyen en önemli faktörlerden biri olarak; Moughtin vd.’ne (1999) göre ise kent imajını

tanımlayıcı en önemli ögelerden biri olarak bahsetmektedir. Zybaczynski (2014) "bazı kentlerin renk kimliğinin gece oluşan manzaradan meydana geldiğini" ifade ederek kentsel mekândaki renk tanımlarına gece ve gündüz manzarası farkını eklemektedir.

Renkler, kentsel mekânda öznel tercihlerin yanı sıra toplum açısından kabul gören renkleri yansıtmasıyla birlikte kent kimliğinin önemli parçası olmuştur. Çevre psikolojisine göre insanın, çevresinden etkilenmekle birlikte aynı zamanda çevresini değiştirdiği bilinmektedir. Kültürlere göre farklı anlamı (olumlu – olumsuz) ifade eden renklerin izlerini kentsel mekân ve yapılı çevrede görebilmek mümkündür. Aynı zamanda bu etkiler söz konusu kentlerin medya iletişiminde daha fazla yaygın ve görünür hale gelmesiyle turistik açıdan çekiciliğini artırmaktadır.

Kentsel mekânda renk kullanımı tarihte ilk uygarlıklara dayanmaktadır. Mezopotamya şehirleri beyaz şehirler olup; kerpiç evlerinin dış cepheleri beyaza boyanmıştır. Yunan şehirlerinde ise evler, tapınaklar ve heykellerin parlak renklerle boyandığı; zaman içinde rüzgâr ve güneş gibi aşındırıcı faktörlerin etkisiyle beyaz renkli olduğu düşünülmektedir Rönesans ve Barok Dönemlerine bakıldığında ise renk uygulamasının yapılmadığı görülmektedir. (Zybaczynski, 2013). Renklerin kentsel çevrede kullanım şeklinden uygulandığı dönemin ipuçlarını vererek yaşam biçimine ait detaylar sunduğu anlaşılmaktadır.

Kentsel mekânda rengin görülebileceği ölçekleri Moughtin vd. (1999) şu şekilde ifade etmektedir; (1) kent - bölge ölçeği, (2) sokak - meydan ölçeği, (3) yapı ölçeği ve (4) detay ölçeğidir. Zybaczynski (2014) ise kentsel mekânda görülebilecek renklerin katmanlarını; coğrafi - iklimsel katman, yapılı çevre katmanı, doğal peyzaj katmanı ve günlük yaşam katmanı olarak belirtmektedir. Bu katmanların üst üste eklenmesi halinde kentlerin renk kimliğini oluşturduğunu vurgulamaktadır.

2.4 Kentsel Kimlik ve Renk

Kimlik kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğü'ne göre "herhangi bir nesneyi belirlemeye olanak sağlayan özelliklerin tümü" olarak tanımlanmaktadır. Kentsel kimlik için Kevin Lynch, mekân ve insan ilişkisini en iyi ifade eden kavramın

kentsel imaj olduğunu belirterek kentte yaşayanların kente bir kimlik kazandırmasının gerekliliğine, kentsel kimlik konusunda algının öneminden söz eder (Lynch, 1960). Norberg-Schulz ise mekânın kendine ait karakteristiğinden bahsederek, her mekânın farklı bir ruha sahip olduğunu vurgulamakla birlikte mekânı doğal ve insan ürünü olmak üzere ayrı ayrı tanımlamaktadır (Norberg & Schulz, 1980).

Kentlerin sahip olduğu karakteristik öğeleri birbirinden ayırt edilmesini sağlamaktadır. Kentlerin tarihi bölgelerinde kent kimliğini görebilmemiz mümkün olup mevcut kültürün yaşatılmasına bağlıdır. Kent kimliğinin sürdürülebilirliğini sağlamak kentin yaşamasında öncelik olarak görülmektedir (Saatçi, 1995).

Yerleşim alanındaki renkler, kentte yaşayanların görsel kimliği, fark edilebilirliği, estetik özellikleri ve kentli üzerinde yarattığı psikolojik etki bakımından büyük önem taşımaktadır. Sanatçı Lois Swirnoff'un (2009) belirttiği gibi "kimlik ve anlam" renklerle ifade edilir. Kentin ara yüzleri olarak kabul edilen cepheler ise kimlik, estetik ve kültür bağlamında birer ifade aracıdır. Şenyiğit'e (2010) göre cepheler "kent mekânının duvarları olmasıyla kentsel mekânları sınırlayan unsurlar" şeklinde bahsedilmektedir. Bu bağlamda cephe sadece yapıya ait olmayıp aynı zamanda şehre ait bir unsurdur. Sonuç olarak cephedeki öğeler, tasarım öğeleri, detay öğeleri ve kullanılan renkler de kentin öğeleri sayılabilir.

Ülkemizde son yıllarda neredeyse tüm kentlerde, geçmişte kendilerine özgün bir dille geliştirdikleri kimliklerini kaybetmekte, betonarme yapıların bir araya gelerek oluşturdukları uyumsuz kentsel dokular tüm kentlerimizin ortak kişiliği haline gelmektedir. Farklı kentlerin sokak görünümleri incelendiğinde kent kimliğini vurgulayan nitelikler görülememektedir (Şekil 2.4).

Şekil 2.4 Kentlerin sokak görünümleri 2023 (Google,n.d.)

Zybaczynski (2014) tüm kentlerin kendine ait özellikleri olduğunu ve bu özelliklerin o yerin kentsel kimliğindeki rengi meydana getirdiğinden bahsetmektedir. Jhony Xu (2016) ise yapılı çevredeki aynı renk veya renklerin diğer renklerden farklı bir biçimde tekrar etmesini kimlik ögesi olarak ifade etmektedir.

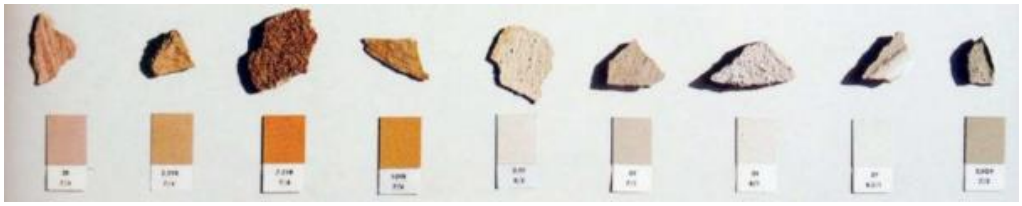
Bir kentin renk paletinin oluşturulma süreci, o kentin kimliğinin güçlendirilmesi, yani yapay ve doğal çevre elemanları ile uyum içinde renklerin oluşturulması açısından gereken aşamaların bütünleştirilmesi olarak açıklanabilir (Özcan Küçükkılıç ve Ünver, 2014). Mevcut doğal ve yapay çevrenin renk analizlerinin yapılması, bölgedeki yapıların mimari özelliklerinin incelenmesi ve bu özelliklerin duruma göre değerlendirilmesi başarılı bir renk paletinin temelini oluşturur. Bir kentin kimliğinin sürdürülebilmesi için kentin toplumsal ve mekânsal yapısında devamlılığın olması şarttır. Zamanın getirdiği gereksinimleri karşılayacak şekilde değişime uğrasa da mekânsal yapı temel özelliklerini korumalıdır.

2.5 Kentsel Renk Paleti

Renklerin toplumdan topluma algılanma ve anlamlandırma sürecinde yaşanan çeşitlilik, kent mekânlarının renk paletine yansımaktadır. Kentlerin renk paleti, bir yerleşimin çevresinde yer alan tüm renklerin incelenip, şema şeklinde arşiv haline getirilmesi olarak açıklanabilir. Tarihte bilinen ilk renk master planı çalışmaları Torino'da 1774 yılında başlatılmış olup (Lenclos, 2004); günümüzde ise Jean-Philippe Lenclos'un yaptığı bilimsel yöntemle yapılmış araştırmalar öne çıkmaktadır.

Mimaride renk öneminin farkındalığı, araştırmacılar, mimarlar ve renk uzmanları arasında renk olgusuna bilimsel bir yaklaşım başlatmasıyla, Lenclos, Lancaster, Yoshida ve Brino gibi araştırmacılar "çevresel renklendirme" olarak adlandırdıkları yapılı çevrenin renkleri hakkında çalışmaya başlamıştır (Caivano, 2006).

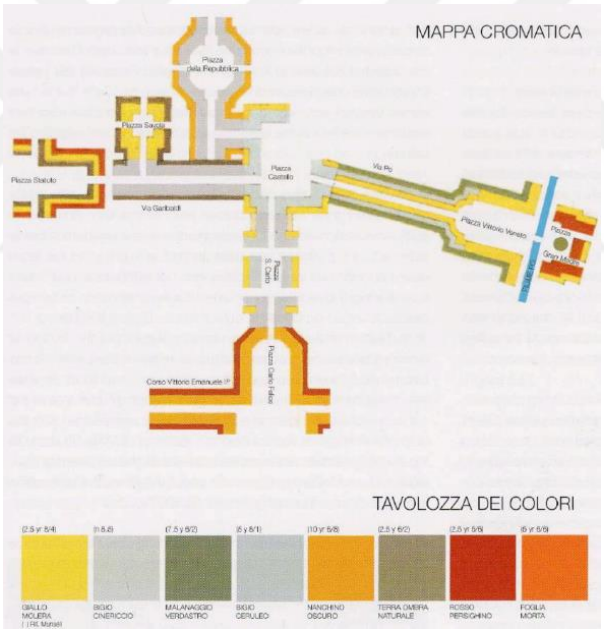
Renk çalışmalarında Giovanni Brino'nun yönteminde öncelikli olarak manzarada bir renk okuması yapılarak, kentin tarihsel dönemindeki dokusuna göre renk paleti önerilmesinden bahsedilmektedir. "Yaşam alanlarının renkleri aracılığıyla, toplumlar çevrelerini yaratır" yaklaşımıyla bir sistem oluşturmayı amaçlamaktadır. (Faria, 2003). İlk olarak yaşanılan tarihsel dönemde çalışma yapılarak ardından kentin kamu ve özel arşivlerinde yazılı belgeler, projeler, kartpostallar, tablolar ve sanat eserleri incelenir. Brino'nun geliştirdiği analize göre cephenin detaylarını oluşturduktan sonra "her bir ögeye renk uygulama yolu" geliştirir. Renklerin zaman içinde uygulama biçimlerini detaylı olarak değerlendirir. İnceleme sırasında yapı malzemelerinin analizi yapılarak restorasyon ile geri kazanılması amaçlanan dönemde kullanılan malzemeler birlikte değerlendirilir (Şekil 2.5).

Şekil 2.5 Yapı malzemelerinin analizi (Brino, 2001).

Torino'nun 1800 – 1850 yılları arasında kentin tasarımından sorumlu konsey tarafından renk planı hazırlanmış olup bu planda cephelerde ve sokaklardaki

renkleri yansıtan renkler belirtilmiştir. Uygulamanın yapıldığı dönemde halkın yararlanması için cephelerin renkleri kodlanarak uygulanmıştır. Zaman içinde sarı renk "Torino sarısı" olarak bilinene kadar bölgedeki tüm kentlere yayılmıştır. İlk çalışmanın devamı niteliğinde 1970'li yıllarda mimar ve restoratör Giovanni Brino, mimar Germano Taglisacchi, mimar Ricardo Zanette ile renk tasarımcısı Jorrit Tornqvist tarafından gerçekleştirilen renksel planlama ve renk analizi çalışmaları alana yönelik ilk ve en çok bilinen örneklerden biridir (Lancaster, 1996). Mevcut planı genişleterek ana caddeler ve meydanların renk sistemlerini geliştirmeyi amaçlamıştır. "Korumaya yönelik bir yaklaşımı teşvik ettiği ve pekiştirdiği için orijinal, tarihi veya geleneksel renklerin restorasyonu" yaklaşımıyla Torino renk paleti oluşturulmuştur. Piazza Castelo'ya yönelik renkli ana yollar ve küçük meydanlar ile birbirine bağlanarak bir düzen oluşturmuştur (Şekil 2.6).

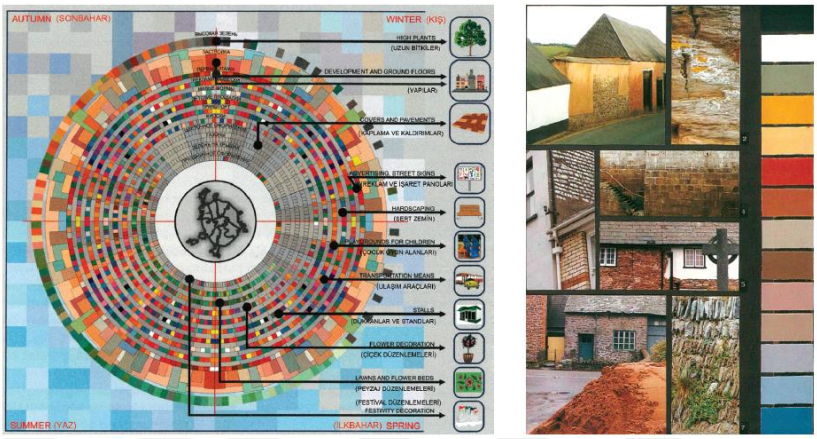

Şekil 2.6 Torino renk paleti (Mikellides'ten akt. Moceri, 2016)

Japonya'daki çalışmalarda bina cephelerinin renk seçimlerini "Keikan-Ho (Peyzaj Kanunu)" çerçevesinde peyzaj ve renk psikolojisine göre düzenlenerek modellenmiştir (Yoshizawa ve Shinichi, 2007). Cephelerde farklı renkler kullanılarak modellenen bina cepheleriyle psikolojik etkilerinin önceki ve sonraki durumları irdelenmiştir.

İtalya'da tarihi merkezlerde rengin önemine istinaden, 1980li yıllarda cephe ve pencerelerin renk kodlamasında Munsell sisteminin kullanıldığı bir katalog

oluşturulmuştur. Benzer süreç uygulamalarıyla Rusya, İsviçre, Oslo, Norveç, İngiltere ve Harlow kentlerinde renk tanımları yapılarak çevresel renk analizleri gerçekleştirilmiştir (Şekil 2.7). Kentsel yerleşimlerin çevresel renk kimliği belirlenerek yeni yapılacak yapıların cephe renklerinde uyması gereken renk paletleri tanımlanır.

Şekil 2.7 Moskova kenti renk paleti ve Ilfracombe (İngiltere) kasabasının renk analizi (Wettstein, 2010 & Lancaster, 1996)

Zürih Kentsel Planlama Departmanı, Renk Evi, Zürih Belediyesi, İsviçre Yapı ve İnşaat Mühendisliği Araştırma Merkezi ve NCS işbirliğiyle Zürih'te Renk Atlası çalışmaları yürütülmüştür. Kentin renk paleti ve renk master planı oluşturmaktan çok yapıların cepheleriyle ilgili verilerin toplanması amaçlanmıştır. Kentteki tüm yapılarda cephe renkleri, malzemeleri, panjur renkleri, doğrama, çatı formları gibi bilgilerin oluşturduğu yapı nitelikleri CBS ile kayıt altına alınarak yapım yılları da belirlenmiştir (Özcan Küçükkılıç ve Ünver, 2014). Farklı bölgelerde yer alan 20. Yüzyıldaki renksel özellikleri ortaya koyan 130 yapı seçilerek onar yıllık zaman dilimlerine ayrılmış ve NCS Renk Görünüm Dizgesine göre bir palet oluşturulmuştur. Ayrıca çalışma sonunda kentteki renklerin farkındalığını güçlendiren çalışmalar yapılmasının gerekliliği tespit edilmiştir.

Avusturalya'nın Sidney kentinde yapılan çalışmada planlama politikası bağlamında cephe rengine yenilikçi bir yaklaşım geliştirilmiştir. Dijital teknoloji kullanılarak çevresel renk haritalamasını içeren çalışmada, mimari uygulama ve kentsel tasarımda olası uygulamalarda etkili bir araç sunmaktadır. Restore edilecek binalar için cephe renk paletinden ziyade cephe renginin geleneksel ve kültürel mirasla bağlantısının kurulması incelenmiştir (O'Connor, 2008).

1970li yıllarda kentlerin renklerini kaydetmek için bir yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntem ile kentlerin renk paleti duvarlar, pencereler, kapılar ve çatıların görünen kısımlarında uygulanan renkleri içermektedir (Lenclos, 2005). Bu çalışma kapsamında renk üzerine yapılmış çalışmalar incelenmiş olup Lenclos'un yöntemi kullanılmıştır. Lenclos'un yönteminin dijital araçlar aracılığıyla renk paleti hazırlanması amaçlanmıştır. Tez çalışmasının 4. Bölümünde dijital teknolojiler yardımıyla uygulanacak olup bu aşamada öncelikli olarak Lenclos'un yönteminin aşamaları anlatılacaktır.

2.5.1 Lenclos Yöntemi

Lenclos'un yöntemi seçilen bir alandaki yapıların renklerini ve öne çıkan özelliklerini detaylı olarak ayırt etmektir. Öncelikle kent kimliğini tanıtan renkleri içeren yapıları veya yapı gruplarının seçilmesi gerekmektedir. Üç aşamadan oluşan yöntemin ilk aşaması nesnel kanıtların toplanmasıdır. Doğrudan binadan malzeme numuneleri alınarak seri halde toplanır. Zemin, duvar, çatı, kapı, pencere ve inşa edilen her tüm detaylardan alınan bu örneklerin renk kombinasyonları genellikle koyu renk bir tahta üzerine yerleştirilir (Şekil 2.8). Bir örneğin elde edilmesi mümkün olmadığında, rengi elle boyanmış bir kartla kaydedilir. İkinci aşamada toplanan tüm veriler sentezlenir. Toplanan tüm numuneler, orijinal renkleri aslına sadık şekilde yeniden üretilerek guaj boyalı renk kartlarına çevrilir.

Şekil 2.8 Verilerin toplanması ve sınıflandırılması. (Lenclos, 2021)

Renkli kartlardan oluşan koleksiyon tamamlandığında yapılı çevrenin renk sentezi sınıflandırılır. Son aşama sistematik renk kavramsallaştırması olarak adlandırılır. Bu sınıflandırmada bir çizelgede yerleşim cepheleri ve çatılarının genel rengi, diğer çizelgede kapı, pencere ve panjur renklerinin baskın ve orantısal etkisi ve son olarak seçilen öğelerin renk paletlerinin genel paletin üzerine yerleştirildiği çizelgedir. Özetle Lenclos çalışmalarında doğal ve yapay çevre renklerini ayrı

şekilde analiz ederek yerleşim alanlarının yerel renk kimliğini oluşturan renk paletlerini hazırlamıştır (Şekil 2.9).

Şekil 2.9 Çevresel renk analizi aşamaları (Lenclos, 1976; Korucu, 2023)

Yöntemin uygulanmasına örnek olarak Fransa'nın güneyinde bulunan Conques kentindeki çalışma incelenmiştir (Şekil 2.10). Yerleşim yerindeki 25 yapının ilk aşamada cephe ve çatılarının renk çizelgesi oluşturulmuştur. İkinci aşamada kapıların, panjurların, pencerelerin ve yarı ahşap kaplamanın renk sentezi gösterilmiştir. Son aşamada özet tablo olarak yerleşim renklerinin genel sentezi hazırlanmıştır.

Şekil 2.10 Conques'in cephe-çatı (solda) ve kapı-pencere (ortada) ve genel renk paleti (sağda) (Lenclos, 2021)

Kentlerin renklerini incelediğimizde çok renkli kentler, tek renkli kentler ve renksiz kentlerin öne çıktığı görülmektedir. Bu çalışmada detaylı olarak tek renkli kentler incelenecektir.

2.5.2 Tek Renkli Kentler

Bu başlıkta birinci ve ikinci örnek kentler Lenclos'un renk paleti yaklaşımıyla; diğer örnek kentler kent siluetinin görüldüğü açıdan çekilen fotoğraflardan hazırlanan renk paletleriyle birlikte incelenmiştir.

Cezayir'in güneyinde bulunan Ghardaia'nın kent dokusundaki baskın kumlu aşı boyası, çöl ile homojen bir renk paleti sunmaktadır (Şekil 2.11). Kent bütününde cephelerdeki kumlu tonlar ile beraber beyaz, gök mavisi ve iç teras duvarlarında kullanılan açık yeşil tonları görülmektedir. Kasabanın merkezi konumunda olan çarşı bir süreliğine kireçle boyanmış olsa da 1984 yılında kum tonlarına geri çevrilmiştir.

Şekil 2.11 Ghardaia görünüşü ve renk paleti (Lenclos, 2021)

Hindistan'ın Rajasthan eyaletinde yer alan Jodhpur "Mavi Şehir" olarak bilinmektedir. Kobalt mavisinin baskın olarak görüldüğü kentte oymalar ve heykellerle süslenmiş mimarisi dikkat çekmektedir. Kentin renk paletinde mavi rengin yanı sıra birkaç ton koyu sarı ve kırmızı kumtaşı istisna olarak görülmektedir (Şekil 2.12). Kapı ve pencere detaylarında sarı-yeşilden turkuaza kadar yeşil tonları söz konusudur. Kentteki yapılarda böceklerden korunmak için kirecin üzerine eklenen mavi boya kullanılmaktadır 16. yüzyıla uzanan bu uygulamada rengin pahalı olması maddi bakımdan yüksek kesimin kullanması, sosyal tabakadaki kast sisteminin kentsel mekândaki yansımasını göstermektedir (Lenclos, 2004).

Şekil 2.12 Jodhpur görünüşü ve renk paleti (Lenclos, 2021)

Fas'ın kuzeybatısında yer alan Chefchaouene (Şafşavan) kentinin mavi rengiyle ilgili birkaç inanış vardır. İspanya'dan kaçan Yahudilerin bölgeye yerleşmesiyle dinen kutsal renk olarak gördükleri mavi renk ile evlerini boyadıkları ve halkın da bu alışkanlığa devam etmesi bunlardan biridir. Bir diğer rivayet mavinin huzuru ve cenneti temsil ederek kötü ruhları kovduğudur. Aynı zamanda mavi rengin sinekleri kovduğu, akrepleri uzaklaştırdığı ve ayrıca sıcak havalarda evleri serin tuttuğu bilinmektedir. Yerleşmede yaşayanlar mavi rengi birliğin, kenetlenmenin sembolü olarak görmektedir (Şekil 2.13).

Şekil 2.13 Chefchaouene Renk Paleti (Korucu, 2023)

Kuzey İtalya'da Emilia-Romagna bölgesinin başkenti olan Bologna, Avrupa'daki sur içi yerleşimlerin tipik bir örneğidir. Arkadlar şehri olan Bologna'nın neredeyse tüm cadde ve sokaklarının revaklarla sarılı olması şehrin eşsiz karakterini yansıtmaktadır (Arısoy, 2018). Kentteki çoğu yapının kırmızı tuğlalarla inşa edilmesiyle "kızıl şehir" olarak anılmaktadır. Bir diğer inanışa göre sol siyasi görüşünden ve şehrin işgaller sırasında, halkın askere karşı koymasının etkisiyle efsaneleşmiş bir görüş ortaya çıkmıştır. Kırmızı ve toprak tonlarının

hâkim olduğu kente bu renkler eşsiz ve karakteristik bir ifade vermektedir (Şekil 2.14). Günümüzde yerel yönetimin kentin bütününe ilişkin renk şeması mevcuttur.

Şekil 2.14 Bologna renk paleti (Korucu, 2023)

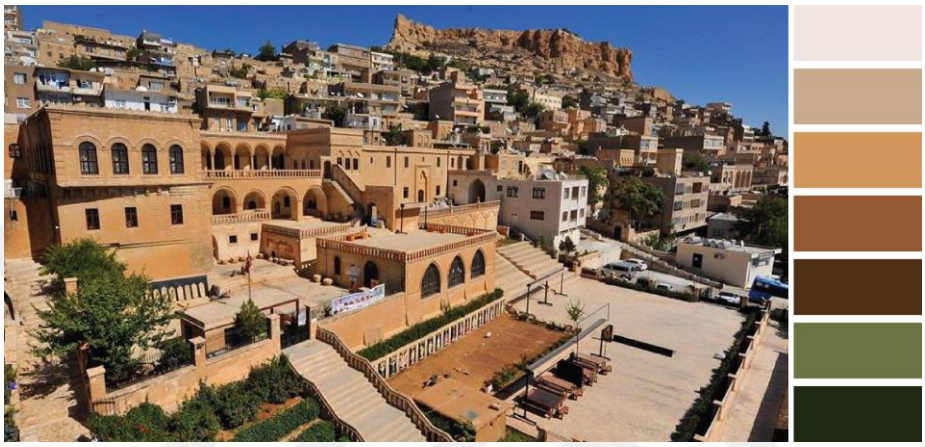
Norveç'in Rogaland bölümünde yer alan Stavanger, sahip olduğu ahşap evler ile kuzey Avrupa'daki en büyük ahşap kenttir. 2000'li yılların başında Norveç'teki şehirler için mimarlar, sanatçılar ve renk uzmanlarının ortak çalışmasıyla renk paletleri hazırlanmıştır. Yerel yönetim tarafından bu renklerin kullanılmasına ilişkin hükümler ve yönergeler geliştirilmiştir. Stavanger sakinlerinin evleri önce sarı ve kırmızı gibi parlak renklerle boyalı iken, refah seviyesinin artmasıyla yerleşmenin tümünde beyaz renk tercih edilmiştir. Kent dokusunda yapılarda beyaz tonları, çatılarda kiremit renkleri yoğun olarak görülmektedir (Şekil 2.15).

Şekil 2.15 Stavanger renk paleti (Korucu, 2023)

Mardin ili Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Dicle bölümünde ve Suriye sınırında yer almaktadır. Tarihi geçmişi eski dönemlere uzanan kentin kültürel mirası

oldukça zengindir. Kışın soğuk yazın sıcak ikliminden korunmak amaçlı içe dönük olarak inşa edilen geleneksel Mardin evlerinde kolay şekil verilebilen sarı kalker taşı yapı malzemesi olarak tercih edilmektedir. Sonrasında sıva gerektirmeyen bu malzeme maliyeti ucuz ve uzun süre dayanabilmesiyle oldukça işlevseldir. Kapı ve pencereleri, sütunlar, kemerler taş işçiliğiyle değişik motiflerde süslenmesiyle öne çıkan kentin bütününde toprak tonları hâkimdir (Şekil 2.16).

Şekil 2.16 Mardin renk paleti (Korucu, 2023)

Bodrum, Muğla ilinin batısında, kendi adını taşıyan yarımada içinde yer almaktadır. Kent bütününün neredeyse tamamında 2 katlı ve beyaz renk cepheli yapılar mevcuttur (Şekil 2.17). Plan notlarında bu durum; "Bodrum yerleşme alanının tamamında yapıların cephelerinde beyaz boya ve doğal malzeme (yöresel) dışında cephe boyası ve kaplama malzemesi kullanılamaz" şeklinde belirtilmektedir. Bodrum evleri geçmişten günümüze süreç boyunca korunmuş olup, kentsel kimliğiyle öne çıkmaktadır.

Şekil 2.17 Bodrum renk paleti (Korucu, 2023)

2.6 Bölüm Değerlendirmesi

Günlük yaşamımızda önemli bir role sahip olan renkler ile ilgili yıllar boyunca çeşitli araştırmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Çevrenin algılanmasında en baskın duyunun göz olması görsel algılamada rengin önemini artırmaktadır. Renk olgusunun kazandığı sembolik anlamlar tarihsel süreçte çeşitlilik ve değişimler göstermektedir. Toplumların en ayırıcı ifade aracı olan renkler, insanların duygu, düşünce ve davranışlarının anlaşılmasında önemli ipuçları vermektedir. Renkler uzun süren deneyimlerden elde edilen birikimler sonucunda aynı kültür dokusunda benzer çağrışımlar yaparken toplumdan topluma anlamları farklılaşabilmektedir.

Renkler, kentsel mekânda öznel tercihlerin yanı sıra toplum açısından kabul gören renkleri yansıtmasıyla birlikte kent kimliğinin önemli parçası olmuştur. Kültürlere göre farklı anlamı (olumlu – olumsuz) ifade eden renklerin izlerini kentsel mekân ve yapılı çevrede görebilmek mümkündür. Bir kentin kimliğinin sürdürülebilmesi için kentin toplumsal ve mekânsal yapısında devamlılığın olması şarttır. Bu bakımdan kentlerin sahip olduğu renklerin korunması önem taşımaktadır.

Renklerin toplumdan topluma algılanma ve anlamlandırma sürecinde yaşanan çeşitlilik, kent mekânlarının renk paletine yansımaktadır. Bir yerleşimin çevresinde yer alan tüm renklerin incelenip, şema şeklinde arşiv haline getirilmesi olarak açıklanan kentsel renk paletinin ilk çalışmaları 1700'lü yılların sonuna

doğru yapılmıştır. Günümüzde ise Jean-Philippe Lenclos'un yöntemi ile hazırlanan çalışmaların öne çıktığı görülmektedir.

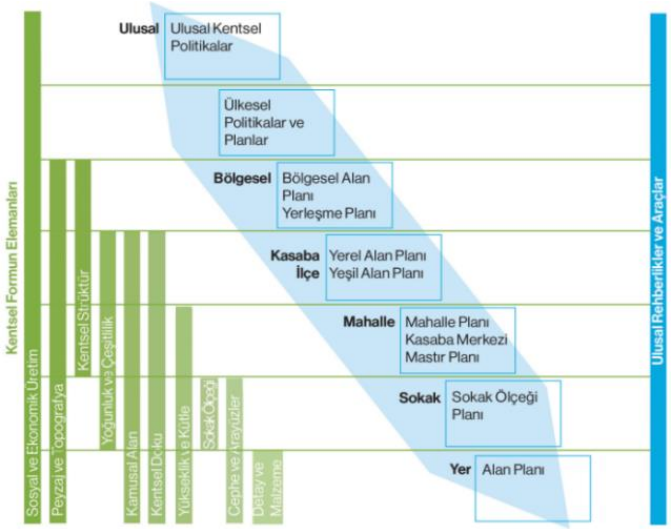
Kentsel renk paletlerinin oluşturulması yere özgü kent renklerinin korunması açısından önemlidir. Çeşitli etkenlerle zaman içinde oluşmuş tek renkli kentlerin sürdürülebilirliği bakımından sahip olduğu renklerin korunması gerekmektedir. Böylece tek renkli kentlerin kimliği ve renk hafızası gelecek kuşaklara aktarılabilecektir.

3
KENTSEL TASARIM REHBERLERİNDE RENK

Kentsel tasarım rehberleri mekânsal organizasyonu ve tasarımı açısından önemli bir uygulama aracıdır. Farklı temalar altında öneriler ve seçenekler sunan tasarım rehberlerinde çalışma kapsamında renk temasının nasıl yer aldığı incelenmiştir. Bu bölümde yurtdışı ve Türkiye'de hazırlanan kentsel tasarım rehberleri ile köy tasarım rehberlerinde renk temasının ele alınış yöntemiyle ilgili değerlendirme yapılmıştır.

3.1 Kentsel Tasarım Uygulama Aracı: Tasarım Rehberleri

Kentsel tasarım kavramını Karaman (2008) "sosyal, ekonomik, politik, yönetimsel, fiziksel ve son zamanlarda ekolojik yapısı sürekli değişim içinde olan yapılı çevrenin, farklı işlevlere sahip yapıların ve bunları besleyen yaya ve trafik hareketlerinin, açık alanların birbirleriyle ilişkilerini, davranış ve kültürel tercihler ve ekolojik koşullar ışığında kentin büyük sistemi ile bütünleştirme tasarımı eylemidir" şeklinde ifade edilmektedir.

Şekil 3.1 Kentsel tasarımda ölçek detayları (MSGSU, 2021).

Kentsel tasarım zamanla ortaya çıkan ve gelişmeye devam eden bir çalışmalar dizisidir. En üst basamaktan en alt basamağa kadar farklı ölçeklerde politikalar ve stratejiler geliştirilerek ele alınmaktadır (Şekil 3.1).

Yaygın kullanılan bir uygulama aracı olan kentsel tasarım rehberleri ilk kez 1970'lerde İngiltere Essex'te kullanılmaya başlanmış ve Türkiye'de ise ilk olarak 2014 yılında Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde bahsedilmiştir (Eren, 2019: 43). Lang'e (2005) göre kentsel tasarım rehberleri amaç ve o amaçlara ulaşmak için tasarım modeli ile model ve amaç arasındaki bağlantıyı destekleyen bulgulardan oluşan genel ifadelerden oluşmaktadır. Tasarım rehberleri, belirli bir yöre için geçerli olacak tüm standart yöntem ve teknikleri detaylı olarak açıklayan ve yönlendiren kitaplardır. İmar planı raporlarına göre gelişmiş şekilde üç boyut, mimari karakter, detay, malzeme ve ulaşım gibi kriterleri ele alır (Konuk, 1992:74).

Kentsel tasarım rehberleri farklı temalarda veya ölçeklerde karşımıza çıkmaktadır. Tasarım rehberlerinin çeşitliliğini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile MSGSÜ (2016a) aşağıdaki başlıklarda örnek olarak ifade etmektedir:

- Ülkesel Kentsel Tasarım Politikaları
- Yerel rehberler
- Finansal teşvikleri barındıran rehber
- Özel bir alan için rehber
- Tematik Tasarım Rehberleri
- Teşvikleri belirten ve İzleme Programı içeren Rehber
- Özel bir alanda uygulamaları yönlendiren Rehber

Kentlerin mevcut tarihi özelliklerin korunarak kent kimliklerinin okunabildiği alanların uzun yıllar boyunca yaşatılması sağlanmalıdır. Mekânların detaylı analiz edilmesinin sağlanması ve var olan dokuların korunarak yeni yapılaşmanın belli standartlar içinde gelişmesine olanak verecek planlama aracı kentsel tasarım rehberleridir.

Planlı gelişme alanlarında yapılacak yapıların (ortak bir karaktere sahip oldukları halde) birbirinden farklılaşmalarını sağlayacak, yerel yapım tekniklerine ve bölgenin tarihi geçmişine referanslar verecek düzenlemelerin yapılmasının sağlandığı yaygın biçimde kullanılabilecek bir planlama sisteminin/aracının geliştirilmesi gereklidir (Aydoğan, 2001). Kentsel tasarım rehberleri en önemli tasarım kontrol araçlarından biri olarak kimliksiz mekânlara kimlik kazandırmakta

veya var olan kimliğin korunması için çalışmalar yapmaktadır. Tasarım rehberleri kentsel mekânları koruyucu, düzenleyici, estetik açısından zenginleştirici nitelikler taşımaktadır. Çoğunlukla niteliksel olan tasarım rehberleri niceliksel de olabilmektedir.

Kentin bir bütün olarak algılanması mekânsal dokunun sağlanabilmesi açısından önemlidir. Kent gelişimi için mekânın sahiplenilmesi kentin özgün haliyle korunmasını güçlendirmektedir. Tekeli'nin (2001) belirttiği gibi kenti geliştirirken, korunması gereken çevreyi dondurmak yerine, sürekli olarak yeni değişimlerin eklenebildiği bir koruma anlayışıyla tüm kent planlanabilir. Kentin kendi içinde bir bütün olması, kent bütününde bir mekânsal uyumun olması şarttır. Kimlik objeyi diğer objelerden ayıran özelliklerin tümüdür. Ele alınan kentin, diğer yerleşimlerden farklı niteliklere sahip kimlikli kentsel dokusu kentsel tasarım rehberiyle korumak amaçlanmaktadır.

3.2 Kentsel Tasarım Rehberlerinin Mevzuattaki Yeri

Kentsel tasarım rehberleri mekânsal kalitenin artırılmasına yönelik araçlar olarak mekânda yapılması düşünülen düzenlemeleri kapsamaktadır. Anayasa'nın 56. maddesindeki, "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir." ifadesi bu yönde yapılması gereken mekânsal düzenlemeler için en üstte bir çerçeve çizmektedir.

On Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında 2.4.2. başlığında yaşam kalitesine yönelik amaç olarak "673. İnsan odaklı, doğal hayata ve tarihi mirasa saygılı, temel kentsel hizmetlerin adil ve erişilebilir bir şekilde sağlandığı, yaşam kalitesi yüksek ve değer üreten şehirler ve yerleşimler oluşturmak temel amaçtır." yer almaktadır. Söz konusu planın 2.3.9. başlığı altında "630.3. Tarihi kent dokularına yönelik kentsel tasarımlar yapılacak, tarihi kent bölgeleri bu tasarımlara göre bütüncül anlayışla iyileştirilecektir." ile "632. Kentsel tasarımların, imar planlarının, toplu konutlar ve kamu binalarının peyzaja, şehrin dokusuna, estetiğine ve kimliğine katkı sağlamasına özen gösterilecek ve kentsel dönüşüm uygulamalarının kültürel kimliğe ve yapıya uygunluğu gözetilecektir." maddelerinde kentsel tasarıma yönelik ifadeler belirtilmektedir.

Ülkemizde 3194 sayılı İmar Kanununun yürürlüğe girdiği 1985 yılından günümüze kadar önemli gelişmeler olmuştur. Birçok tanımların yer aldığı 3194 sayılı İmar Kanununun 5. Maddesinde "kentsel tasarım" tanımından bahsedilmemekte ancak aynı kanunun 8. Maddesinin (b) fıkrasında "Kentsel tasarım projeleri uygulama imar planlarıyla birlikte hazırlanabilir. Bu kentsel tasarım projelerinin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir." Şeklinde kentsel tasarım projelerinden söz edilmektedir.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin Kentsel Tasarım Projelerine Dair Usul ve Esaslar Bölümünde kentsel tasarım projelerinden bahsedilerek 30. Maddesinin 7. Fıkrasında "İdare gerekli gördüğü alanlarda mekânın imge, anlam ve kimlik kazanmasını, estetik ve sanat değerinin yükseltilmesini, yapıların bir uyum içerisinde ve bütünlük oluşturacak şekilde düzenlenmesini amaçlayan ve mekânsal planlama sistematiği içerisinde uygulamaya yönelik kılavuz ve tavsiye niteliğinde kararları içerecek şekilde kentsel tasarım rehberi hazırlayabilir." şeklinde yer almaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Onaylanacak Kentsel Tasarım Projelerinin Hazırlanmasına ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönergenin 3. Maddesinde (f) yer alan tanıma göre Kentsel Tasarım Rehberini; mekânın; imge, anlam ve kimlik kazanmasını, estetik ve sanat değerinin yükseltilmesini, yapıların bir uyum içerisinde ve bütünlük oluşturacak şekilde düzenlenmesini amaçlayan, kılavuz ve tavsiye niteliğinde kararları içeren belge olarak belirtilmektedir.

Köy Tasarım Rehberi tanımı 3194 sayılı İmar Kanununun 8. Maddesinin (ğ) fıkrasına göre "Yerleşme ve yapılaşma özellikleri, mimari doku ve karakteri, gelişme düzey ve potansiyeli açısından önem arz eden köylerde bu özellikleri korumak, geliştirmek ve yaşatmak amacıyla muhtarlık katılımı ile ilgili idarelerce köy tasarım rehberleri hazırlanabilir. Köy tasarım rehberleri ilgili idare meclisi kararı ile onaylanır ve uygulanır." ifadesiyle açıklanmaktadır.

Kentsel tasarım rehberlerinin ülkemizdeki yasal çerçevesine ilişkin yapılan inceleme sonucunda Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ile mevzuatta yer aldığı anlaşılmaktadır. Planlama alanındaki önceliklerin farklılık göstermesi sebebiyle özellikle kentsel sit alanına sahip kentlerin tasarım rehberlerinin hazırlanmasına dair yasal bir mecburiyet bulunmadığı görülmüştür. Ancak

geleneksel dokuların tümüyle korunabilmesi ve kent kimliğinin yaşatılabilmesi için mevzuat çerçevesindeki uygulamalarda zorunluluğun oluşturulması gerekmektedir. Kimlikli ve özgün mekânların korunması için ülkemizde yeni bir planlama sistemi oluşturulmalı ve kentsel tasarım rehberleri bu çerçeve içinde yasal bir biçimde bulunmalıdır.

3.3 Kentsel Tasarım Rehberlerinde Uygulamalar

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 2021 yılında yayınladığı Yerel Yönetimler İçin Kentsel Tasarım Rehberinde; Kentsel Tasarım Rehberinin, mekâna anlam ve kimlik kazandırmayı, var olan kimliğini korumayı, yaşam kalitesini artırmayı, estetik ve sanat değerini yükseltmeyi hedeflediği belirtilmektedir. Bu kapsamda kentsel tasarım rehberi mekânın niteliğine ve kurgusuna dair ilkeleri: görsel ve metinsel bir dil aracılığı ile yönlendiren doküman olarak tanımlanmaktadır. Kentsel tasarım rehberlerinin amacı tasarım standartları oluşturularak kente özgü karakterlerin korunması ve mekân kalitesinin artırılmasını sağlamaktır.

Şekil 3.2 Renk ve malzeme rehberi (Guide Des Couleurs et Des Materiaux Du Bati Dans Le Parc Naturel Regional De La Haute Vallee de Chevreuse)

Fransa'da hazırlanan **Ulusal La Haute Vallee de Chevreuse Bölgesel Doğa Parkı için Renk ve Malzeme Rehberinde** (Guide Des Couleurs et Des Materiaux Du Bati Dans Le Parc Naturel Regional De La Haute Vallee de Chevreuse) sahip olunan mimari mirası yaklaşımına sahip çıkarak, yeni yapıları entegre etmeye yönelik uygun renk paleti sunar (Şekil 3.2). Ekolojik denge göz önünde bulundurularak farklı mimari tipolojilere göre cephe ve doğramaların renk paleti geliştirilerek, seçim yöntemine ilişkin örnekler oluşturulmuştur.

San Francisco Kentsel Tasarım Rehberinde bölgede yaşayan kişilerin renk, şekil ve uyum içinde olan yapıların siluetine ve sokak manzarasına alışkın olduğu belirtilmektedir (San Francisco General Plan, 1989). Rehberde yapılara ilişkin tavsiyeler geliştirilmiştir:

- Bölgeye özgü mimari özelliklerin, malzeme ve renklerin kullanılması önemlidir.
- Tarihi alanların karakterini korumak için detay, ölçek, orantı, doku, malzeme, renk ve yapı biçiminde standartlaşma gereklidir.
- Tarihi simge yapıların yanında inşa edilecek yeni binaların tasarımında eski yapının detayı, dokusu, rengi ve malzemeleri yeni tarafından tekrarlanmalı veya tamamlanmalıdır.
- Kamu binalarında parlak ve canlı renklerin kullanılması kentin havasını değiştirebilir.
- Yüksek katlı yapıların açık renkli olduğunda kentin siluetini ve karakterini en iyi şekilde yansıtırlar (Şekil 3.3).

Şekil 3.3 San Francisco yüksek katlı yapıların açık renkli olması detayı (San Francisco General Plan, 1989)

Edinburgh Kentsel Tasarım Rehberinde mimari yapıların yerel, tarihi ve geleneksel özellikleri dikkate alınarak yapılmasına dikkat çekmektedir (Edinburgh Design Guidance, 2013). Benzer renk ve malzemelerin kullanılması yapıların uyumunu artırmaktadır. Cadde boyunca özel ve kamusal yapıların girişlerinin açıkça anlaşılöması için mimari, malzeme, renk, ışıklandırma, tabela ve döşeme gibi detayları farklı olarak tasarlanmalıdır. Korkuluk, duvar, ve çit gibi eklerin

yapının mimarisini tamamlayacak şekilde benzer renk ve malzemeler tercih edilmelidir. Uydu ve anten gibi ekipmanların yapının rengini ve siluetini olumsuz etkileyecek görünümden korunmalıdır.

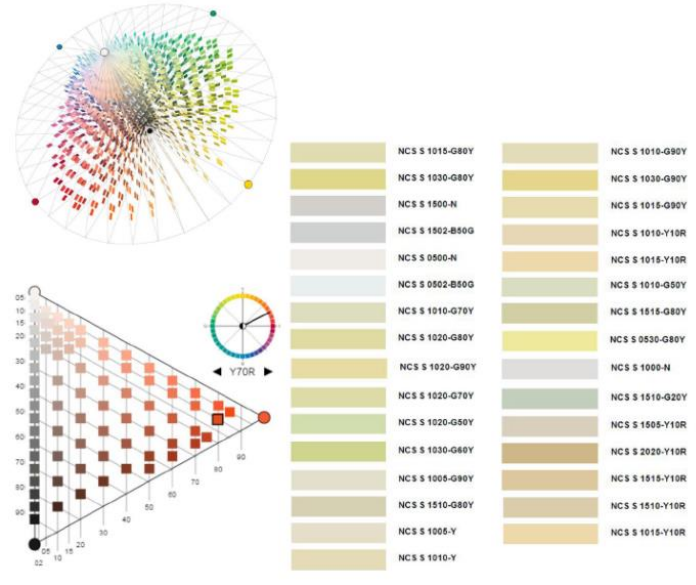
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi işbirliğinde 2016 yılında yol gösterici olması adına kamu alanında önemli araçlardan biri olan kentsel tasarım rehberlerinin hazırlanması için **Kentsel Tasarım Rehberleri** çalışması yapılmıştır. Bu rehberlerde yerel karakteristikler çerçevesinde yapı özellikleri, renk, doku ve kimliğin analiz edilmesi belirtilmektedir. Kimlik çalışmalarında yerel etki, gelenek, malzeme, renk, doku, cephe ve çatı analizleri, detay zenginlikleri, doğa ve ekolojik tekil yapılar analiz edilerek ortaya konulması vurgulanmaktadır (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve MSGSÜ, 2016b).

Konya - Meram Kentsel Tasarım Rehberinde konut otoparklarının sokağa cephe veren kapı malzemelerinin renk, malzeme ve yüksekliği gibi tasarım bileşenlerinin aynı olması gerektiği belirtilmiştir. Yaya mekânları ve bisiklet yolları standartları düzenlenirken renk uygulanmasına dikkat edilmesinden söz edilmiştir (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2021).

Rize Kentsel Tasarım Vizyonunda kentsel tasarım rehberi ile birlikte bütünlük oluşturmasını amaçlayan raporunda mahalle kimliği yeniden ele alınarak, malzeme ve renk paletiyle cephe düzenlerinde mimari detayları, sokak yaşamı ve yaşam alışkanlıklarını dikkate alarak detaylı bir içerik ele alınmaktadır (Rize Belediyesi ve MSGSÜ, 2018).

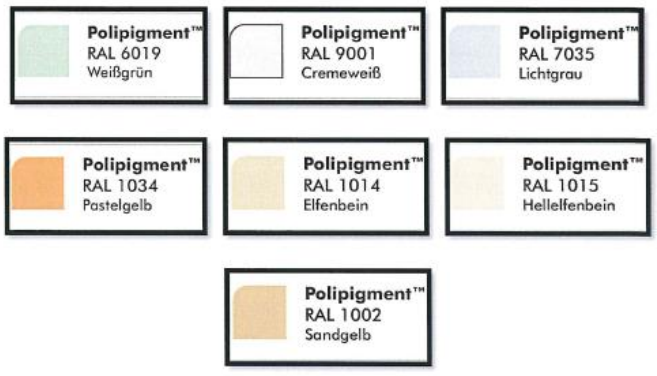
Kentsel Tasarım Rehberinde Mahalle Ölçeği ve İstasyon Meydanlarında Cankurtaran – Florya banliyö hattı ve Kızıltoprak – Bostancı banliyö hattında yer alan istasyonların analizi yapılarak meydan ve mahalleyle ilişkisi incelenmiştir. Örnek çalışma olarak belirlenen Erenköy istasyonu ve meydanına ilişkin kent mobilyaları ile kaldırım ve bisiklet yollarının malzeme ve renk seçimine dikkat edilmesine dair bütüncül öneriler geliştirilmiştir. Cephe ve vitrin düzenlemesinde bina renginin tonları, gri ya da siyah renkler kullanılmasına; renk paletine göre tente renklerinin seçilmesinden söz edilmiştir. Cephe renk önerilerine ilişkin renk paleti hazırlanarak renk kullanımları birkaç başlık altında incelenmiştir (Şekil 3.4). Alanda mevcut dokuya göre renkler belirlenmiş olup, hazırlanan palette

renkler ikili ya da üçlü grup halinde kullanılabilir. Önerilen renkler, NCS Renk Sistemi kodları olup, yeni yapılaşmada genellikle bir Master Plan alt kararı olarak malzeme ve renk seçimleri belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır (MSGSÜ, 2021).

Şekil 3.4 Kentsel tasarım rehberinde mahalle ölçeği ve istasyon meydanları renk paleti örneği. (MSGSÜ, 2021).

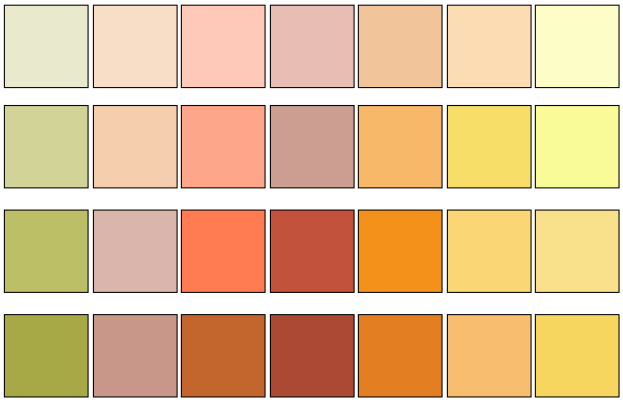
İzmir – Buca Kentsel Sit Alanı Kentsel Tasarım Rehberinde tarihi dokuda var olan özgün niteliklerin korunarak gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için cephe düzeni ve mimari elemanların dokuya uyumlu şekilde gösterimleri önerilmiştir. Cepheler sıvalı ve boyalı olmalıdır. Cephelerde renk seçimlerinde sadece tek renk kullanılacaktır (Şekil 3.5).

Şekil 3.5 Buca kentsel tasarım rehberi renk paleti (Egeplan, 2018).

Kemeraltı Kentsel Tasarım Rehberinde görsel bir düzen sağlamak, yapıların birbirleriyle uyumlarını artırmak açısından cephe renklerinde tavsiyeler getirilmiştir:

- Metal aksamlar yapıdaki hâkim renge kontrast renginde (açık renge koyu, sıcak renge beyaz veya soğuk renk gibi) boyanmalıdır.
- Cumbaların beyaz veya beyaza yakın renkte boyanması uygundur.
- Dış cepheler boyasında sıcak renkler (turuncu, sarı, kahverengi, kızıl, toprak rengi, sütlü kahve) kullanılmalıdır (Şekil 3.6).
- Yapılardaki söveler ve silmeler, cephe renginden aynı olmayabilir; farklı olması halinde cumba, ferforje vb. öğeler için renk tercihi beyazdır.
- Metalik renk kullanımı uygun değildir.
- Dükkân kepenkleri dış cephenin hâkim renginde; tenteler ise ana cephe rengine uyumlu boyanmalıdır.
- Doğal malzemeler boyanmamalıdır (sakız tuğlası duvarlar, ince yontma taş söveler, mermer elemanlar vb.)

Şekil 3.6 Kemeraltı kentsel sit alanı içinde yapıların dış cephelerinde kullanılabilecek renkler. (Kemeraltı Kentsel Tasarım Rehberi, 2002).

Kastamonu – Küre Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberinde cephelerde ahşap malzeme doğal hali kullanılırken, sıvalı bölümlerde beyaz ve yeşil renkler kullanılmasından söz edilmektedir (KUZKA & MSGSÜ, 2014).

Erdek – Yukarıyapıcı Mahallesi Köy Tasarım Rehberinde köyün renk, doku ve ölçeğiyle uyumlu olmayan tavuk çiftliklerinin yapı renklerinin donuk gri ve yeşil tonlarıyla beraber düşünülerek daha uyumlu hale gelmesi önerilmiştir (MSGSÜ & Erdek Belediyesi, 2017).

3.4 Bölüm Değerlendirmesi

Kentsel tasarım kavramı zamanla oluşan ve gelişmeye devam eden bir çalışmalar dizisi olarak en üst basamaktan en alt basamağa kadar farklı ölçeklerde politikalar ve stratejiler geliştirilerek ele alınmaktadır. Kentsel tasarımda yaygın kullanılan bir uygulama aracı olan kentsel tasarım rehberleri, mekânların detaylı analiz edilmesinin sağlanması ve var olan dokuların korunarak yeni yapılaşmanın belli standartlar içinde gelişmesine olanak vermektedir.

Kentsel tasarım rehberleri ile var olan kimliğin korunması için çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarda kentsel mekânlara ait kriterler belirlenerek tasarım rehberlerinde bu nitelikler ortak bir tasarım diliyle esnek bir şekilde ifade edilmektedir.

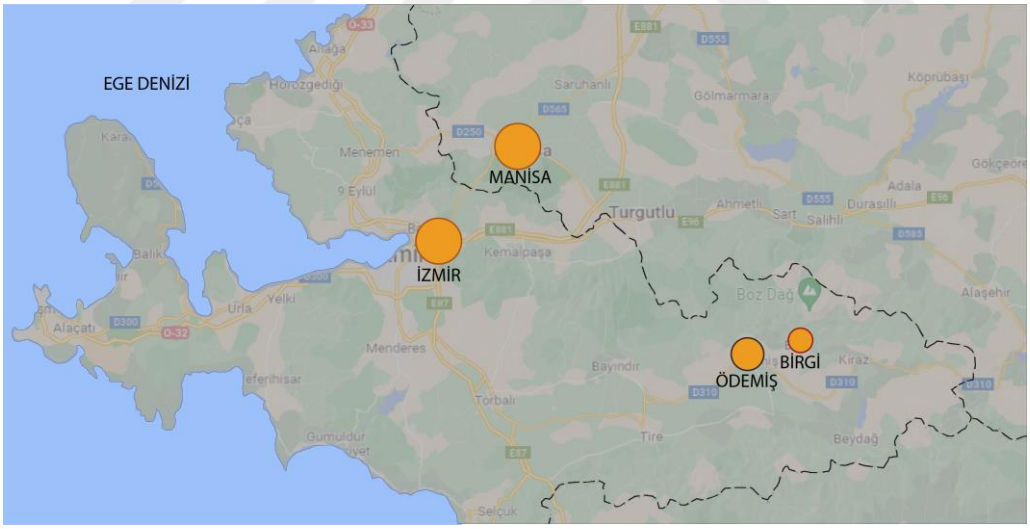
Kentsel tasarım rehberinin amacı tasarım standartları oluşturularak kente özgü karakterlerin korunması ve mekân kalitesinin artırılmasını sağlamaktır. Ülkemizde ilk kez Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde bahsedilen kentsel tasarım rehberlerinin mevzuattaki yerinin kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu rehberlerde yerel karakteristik öğeler çerçevesinde yapı özellikleri, renk, doku ve kimliğin analizi belirtilmektedir. Yeni bir planlama sistemi oluşturularak kentsel tasarım rehberlerinin yasal bir şekilde bu çerçevede yerini alması sağlanmalıdır.

4
BİRGİ'NİN RENK ANALİZİ

Bu bölümde kentin yapısal özellikleri ve planlama süreci ifade edilerek Birgi'nin kentsel tasarım rehberi hazırlanması halinde tasarım bileşenlerine ilişkin önerilerden bahsedilmiştir. Bu tez çalışması kapsamında geleneksel kent dokusuna sahip Birgi kenti seçilmiştir. Kentsel tasarım rehberi olmayan Birgi'nin özellikle kentsel sit alanı dokusunun korunması ile renklerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına dair öneri ve tavsiyeler geliştirilmiştir.

4.1 Kentin Yapısal Özellikleri

Birgi, İzmir'in doğusunda Ödemiş ilçesine bağlı olan bir yerleşimdir (Şekil 4.1). İzmir'e yaklaşık 120 km mesafede bulunan kent, Küçük Menderes Havzası'nın doğusunda yer almaktadır. Geleneksel kent dokusunun şekillenmesinde önemli rolü olan Birgi Çayı aynı zamanda yerleşimi ikiye bölmektedir.

Şekil 4.1 Birgi'nin konumu (Korucu, 2023)

Birgi, tarih boyunca pek çok kez deprem, sel, yangın gibi felaketler yaşaması sonucunda kentin dokusu büyük değişimlere uğrayarak, mimari ve topoğrafik özelliklerinde değişimler meydana gelmiştir (Altınoluk, 2007, s. 13). Tipik bir Batı Anadolu kenti olma özelliği taşıyan Birgi'de ilk yerleşmenin MÖ 3000'li yıllarda kurulduğu tahmin edilmektedir. Tarihsel süreç içinde Birgi birçok uygarlıklar ve beylikler döneminin kenti olmuştur.

Birgi 1426 yılı itibariyle Osmanlı hakimiyetinde Batı Anadolu'nun ikinci büyük kenti özelliğine gelerek aynı zamanda yerleşimin nüfusunun 17.000 kişi olduğu bilinmektedir (Kiel, 2001, s. 60). İslam âlimi olan İmam-ı Birgivi'nin 16. yüzyılın ortalarına doğru kente yerleşmesi Birgi'ye, Batı Anadolu'nun en önemli dini merkez niteliği kazandırmıştır. 19. yüzyılda İzmir-Aydın Demiryolu hattının açılmasıyla bu hattın yakınında olmayan Birgi, önemini yitirmesinin sonucu olarak Ödemiş Kazasına bağlanır. Böylece ekonomik durumu tarıma dayalı gelişen yerleşmeye dönüşür. 1922 yılında Birgi'de yaşanan yangında kültürel değerlerin bir kısmının kaybedilmesi sonucunda kent, mimari yaklaşıma uygun olarak tekrar oluşturulmuştur (Şekil 4.2).

Şekil 4.2 Birgi genel görünüş 2000'li yılların başı (Ödemiş Belediyesi Arşivi)

Yerleşimin sahip olduğu alüvyal topraklarda iklimin elverişli koşulları verimli tarımsal üretime imkân sağlamaktadır. Yıllardır üretimi yapılan başta incir olmak üzere zeytin ve üzüm tarıma dayalı ekonominin temelini oluşturmaktadır. Kentin 19. yüzyılda yaşanan keskin düşüşün ardından durağan bir nüfus yapısı söz konusu olup 2022 yılı nüfus verilerine göre 1832 kişi yaşadığı bilinmektedir.

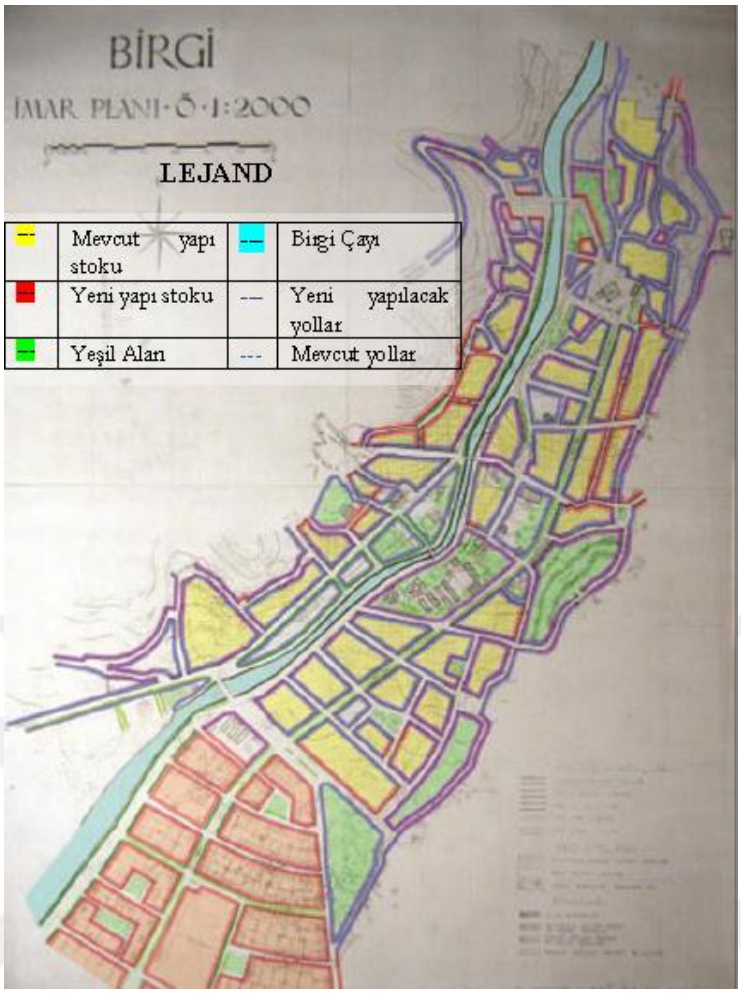
4.2 Birgi'nin Plan Süreci

Kentin plan sürecine bakıldığında ülkemizde bulunan birçok yerleşime göre geçmişi eskiye dayanmaktadır. Süreç boyunca kent, yaşam kültürüyle birlikte eş zamanlı biçimde gelişmiştir. Birgi'nin imarına yönelik çalışmalar ilk olarak 1922 yılında yaşanan yangından sonra başlamıştır. Kentteki yapıların yarısının yandığı

bilinen 1922 yangını geleneksel dokuda geri dönülemeyen tahribatlara yol açmıştır (Dural, 2004). Türk Maarif Dergisi'nde (1929) yayınlanan "Birgi Hakkındaki Rapor"da yangının yerleşimde yol açtığı olumsuz etkilerin tespit çalışması yapılarak önlemler alınması istenmiştir. Bu talep mevcut değerlerin korunmasına yönelik çalışmaların ilkini taşıması sebebiyle oldukça önemlidir (Özcan ve Koçsan, 2011, s. 97). Birgi Çayı'nın 29 Eylül 1939 tarihinde taşmasıyla Derviş Ağa külliyesi, Osmanlı Döneminin geleneksel çarşısı ve dört köprünün yıkıldığı belirtilmiştir. Ardından 1944 yılında yaşanan depremde Aydınoğlu Mehmet Bey Medresesi'nin yıkıldığı, Ulu Cami'nin ise zarar gördüğü anlaşılmıştır (Kiel, 2001, s. 54).

Birgi'nin yaşadığı kentsel tahribatlar sonucunda imar planı yapılması gerektiği anlaşılmıştır. Bu doğrultuda 1944 yılında Ödemiş'in imar planı için açılan yarışmaya ilave olarak Birgi'nin de imar planının yapılması istenmiştir. Yarışma jürisinde ülkemize gelen şehircilerden P. Bonatz, H. Proust, E. Reuter ve G. Öelsner'in bulunduğu ekip jüri raporunda Birgi'nin tarihi ve kültürel önemine vurgu yapmıştır (Anonim, 1944, s. 18).

Yarışmayı kazanan mimar ve şehir plancısı Kemal Ahmet Aru, Orhan Safa ve Celile Berk'in oluşturduğu ekibin sunduğu Ödemiş İmar Planı ve Birgi İmar Planı 26 Aralık 1945'te Şehircilik İşleri tarafından imar plan raporu onanmıştır. "Ödemiş – Birgi İmar Raporu ve Müstakbel İmar Planı için Esas Teşkil Edecek Malumatı Havi Mahalli İmar Komisyonu Raporu" adlı raporda Birgi'ye dair durum tespitleri yapılmış ve 22 Eylül 1947 tarihinde bu rapora uygun olarak hazırlanan 1/2000 ölçekli Birgi İmar Planı Bakanlığa iletilmiştir (Şekil 4.3).

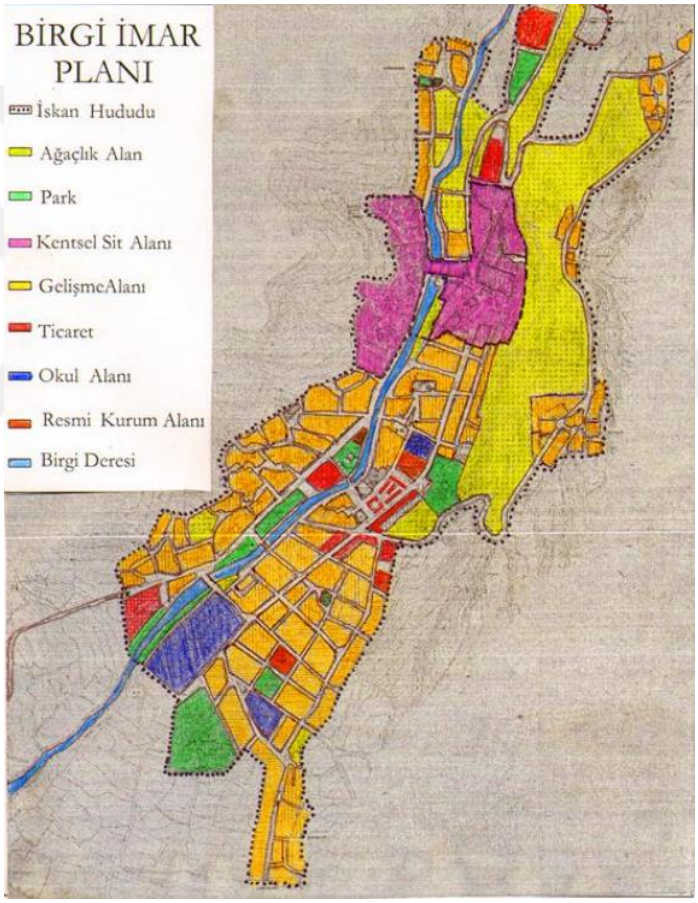

Şekil 4.3 Birgi imar planı (1947) (Altınoluk, 2007)

Birgi 1/2000 İmar Planı Notunda geleneksel konutlara uyumlu olarak yeni konutların yapılması önerilmiştir:*"Eski şehir yapılarının kültürel kıymeti çok yüksektir. Kasabanın binalarının taştan yapılmış olması ve bilhassa taş örgüsünün bir hususiyet arz etmesi büyük rol oynamaktadır. Taşın rengi, şist tabakalarından çıkarılmış levhavi taş olması, örgü tarzı, yapıların formundaki özellik ve sadelik, ahşap kısımlarla, taş kısımların imtizacı(uyum) ve yapı tarzı, binaların diğer taraftan yeşille imtizacı, yolların halkı sıcaktan koruyan dar serin sokaklar halinde açılmış olması, evlerin saçaklarının sokakları örtmesi ve buralardan geçenleri sıcaktan koruması; aynı zamanda evlerin ışıklı ve güneşli olması, sokak köşelerinde karakteristik köşelere yerleşmiş çeşmeler ve nihayet sokakların çok nispetli mekânı bu güzel Birgi'nin cazibesini sağlayan özelliklerdir. Bu saydığımız kıymetleri her an göz önünde tutmak ve onları bozmamak bilakis muhafaza ederek bakımlı tutmak lazımdır. Bu küçük ve eski şehirde yeni yapılarda eski formları ve yapı tekniğini, bugünün şartlarına*

uydurarak devam ettirmek doğru olur. Bilhassa eski taş duvar örgüsünü bugünkü yapılarda kullanmak ve bunları sıvamamak gerekmektedir." olarak söz edilmektedir.

1/2000 ölçekli Birgi İmar Planı'nın (1947) 1981 yılında revize edilme ihtiyacı duyulmasının ardından Yüksek Mimar Teoman Akdoğan ve ekibinin hazırladığı 1/2000 Birgi Revize İmar Planı (Şekil 4.4) ve plan notlarıyla birlikte İmar ve İskan Bakanlığınca onanmıştır (Özcan ve Koçsan, 2011). Hazırlanan 1981 planında kentin gelişme yönü göz önüne alınarak kent merkezi ile gelişme alanlarının bağlandığı yolun uzatıldığı görülmüştür.

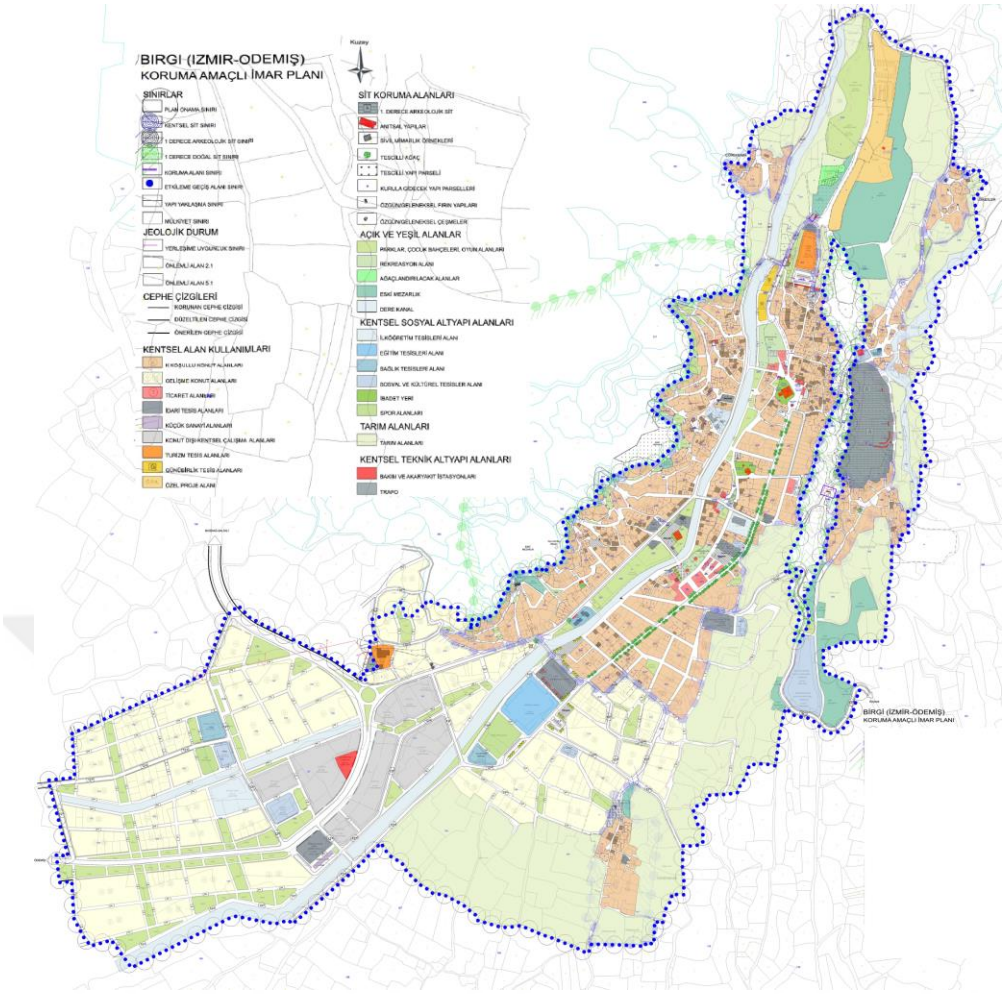
Şekil 4.4 Birgi imar planı (1981) (İller Bankası Arşivi)

16 Eylül 1973 tarihinde Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun Çakırağa Konağı'nın tesciline ilişkin kararı Koruma Amaçlı İmar Planındaki ilk karardır (Şekil 4.5). 12 Ocak 1974 tarihinde Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun çalışmaları sonucunda sit alanındaki 138 adet sivil mimarlık örneği, 26 adet anıtsal yapı, anıt niteliğindeki yapıların ve ağaçların tesciline karar verilmiştir. Günümüzdeki tescil durumu Ek B'de verilmiştir.

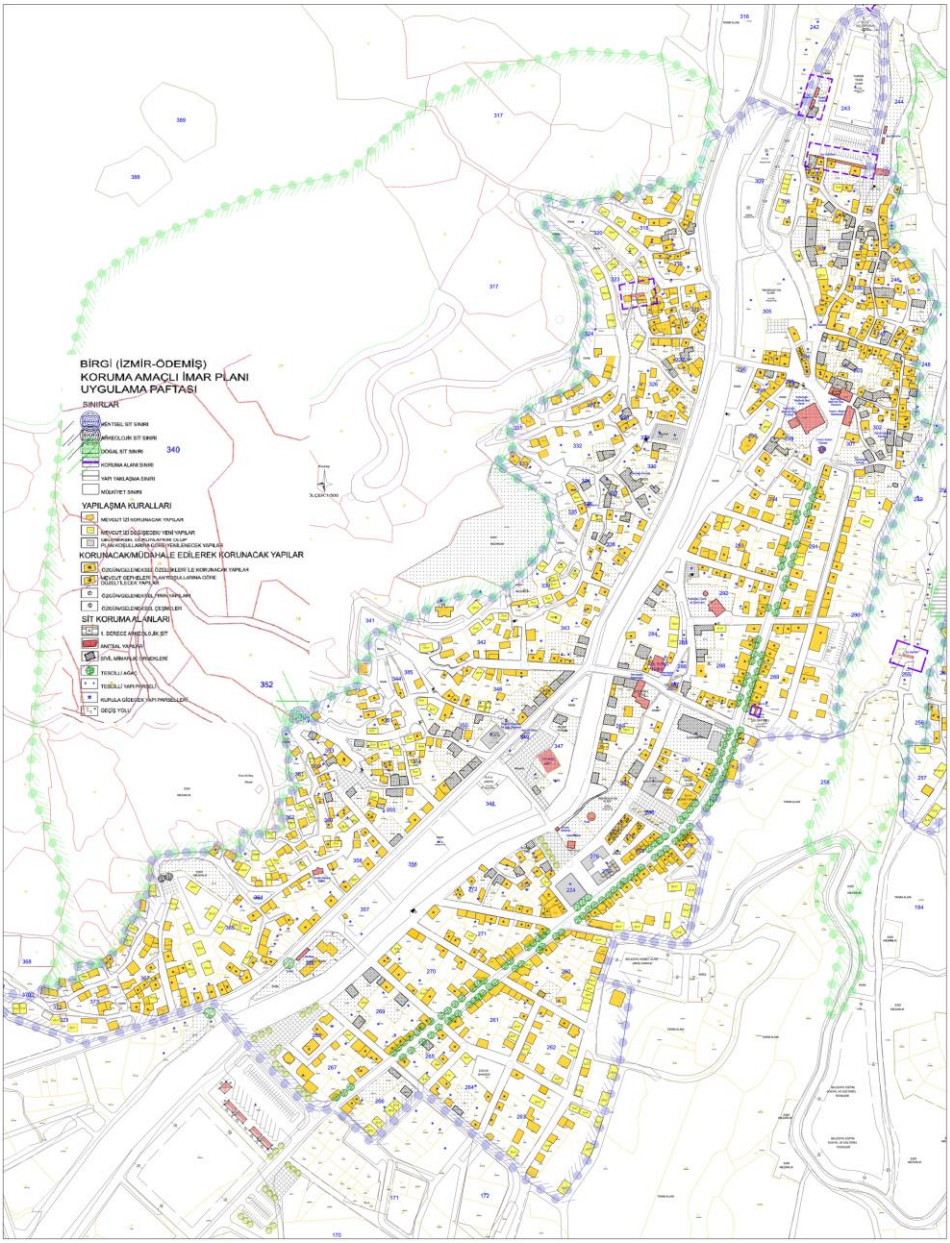
Şekil 4.5 Çakırağa Konağı (Ödemiş Belediyesi Arşivi, 2015)

Birgi Belediyesi'nin talebi üzerine Birgi'nin koruma amaçlı ilk imar planı 1991 yılında yüksek mimar Cengiz Eruzun ile Erdal Küpeli tarafından iki etap şeklinde hazırlanmıştır. Kentsel sit alanındaki mevcut sınırların genişletilmesinin önerilmesi üzerine İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 07.10.1995 tarih ve 5885 sayılı kararı ile sit sınırı yeniden belirlenmiştir. Dr. Ahmet Uzel ile Dr. Kamutay Türkoğlu'nun hazırladığı "Birgi İlave Koruma Amaçlı İmar Planı" İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 11.04.1996 tarih ve 5963 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Koruma Amaçlı İmar Planında Kentsel Sit Alanı, Arkeolojik Sit Alanı ile bu alanları çevreleyen etkileşim geçiş alanı bulunmaktadır.

Şekil 4.6 Birgi 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planı (Egeplan, 2014)

Oluşan ihtiyaçlar ışığında 1996 yılında hazırlanan plan, Egeplan Planlama tarafından "Birgi İlave Koruma Amaçlı İmar Planı" olarak revize edilerek İzmir II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 13.03.2014 tarih ve 3507 sayılı kararıyla onanmıştır (Şekil 4.6 ve Şekil 4.7). Bu süreç içinde Birgi Beldesi, 6360 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılmasına Dair Kanun" sonrasında Birgi Mahallesi olarak Ödemiş Belediyesi yetki sınırlarına dahil edilmiştir.

Şekil 4.7 Birgi 1/500 ölçekli koruma amaçlı uygulama imar planı (Egeplan, 2014)

Birgi'nin sahip olduğu geleneksel dokusu 13.04.2012 tarihinde "Tarihi Birgi Kenti" olarak "UNESCO Dünya Mirası Aday Listesine" kabul edilmiştir. Kentin özgün dokusunun ve bütünlüğünün günümüze kadar korunarak ulaşması Birgi'nin listeye dâhil olmasında en önemli etken olup Dünya Miras Listesine Alınma Kriterlerinden (ii) ve (iv) taşımaktadır (UNESCO, 2013).

Kriter (ii): Yüzyıllar boyunca orijinal halini koruyarak günümüze kadar gelen, planlanmış tarihi ve kentsel dokusu Frig Uygarlığından günümüze kesintisiz yerleşimiyle ön plana çıkan ender özelliklerinden biridir.

Kriter (iv): Kent, yaklaşık 100. yılına ait mimari ve kültürel değerleri sunan bir örnektir. Aydınoğulları Beyliği döneminden başlayarak 8 asırlık, bütünlüğü ve özgünlüğü orijinal halini koruyarak günümüze ulaşmıştır. Özellikle Birgi Ulu Camii'nin mihrap, minber ve pencere kanatları Aydınoğulları Beyliği ahşap süsleme geleneğinin en güzel örneklerinden olarak dönemin nadide, güzel ve sanatsal bir üslubunu göstermektedir.

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde adaylığı devam eden Birgi, 22.12.2022 tarihinde Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) her yıl sonunda belirlediği "32 En İyi Turizm Köyleri" listesine seçilmiştir.

4.3 Birgi'nin Korunmasında Kentsel Tasarım Rehberinin Rolü

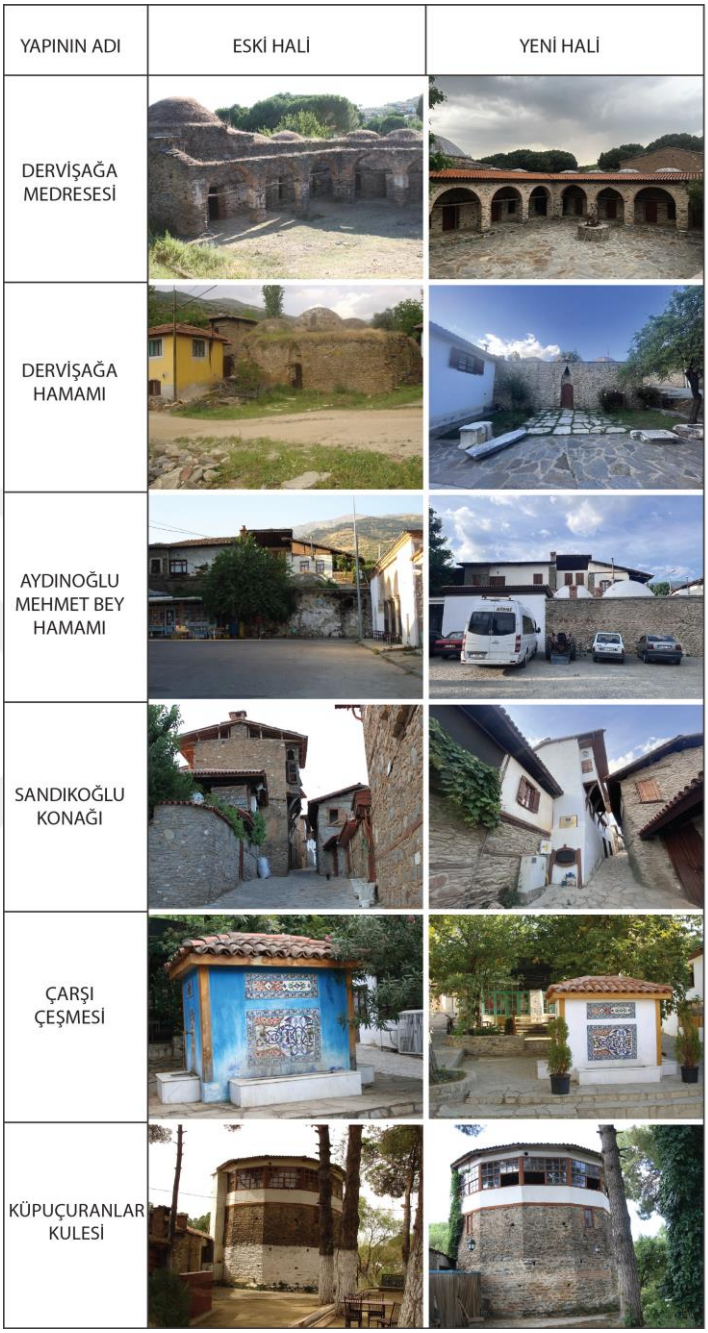
Kentsel tasarım rehberinin amacı kentin bütününün geçmişte sahip olduğu kimliği yaşatan bir mekânsal dil oluşturarak farklı özellikler taşıyan tüm alt kimlikleri korumaktır. Birgi'nin özellikle kentsel sit alanındaki karakteristik ve özgün dokusu kentsel kimliğindeki renginin korunmasında tasarım rehberinin kullanılması oldukça önemlidir. Kentsel mekânda ortak tasarım ifadelerinin olması dokunun sürdürülebilirliğini sağlamaktadır. Özellikle Birgi kentsel sit alanı sınırları içerisindeki dokunun bütüncül bir yaklaşım ile korunması gerekmektedir. Kentsel sit alanında bulunan yapılar incelendiğinde dokuya uyumsuz nitelikte cephe renkleri görülmektedir (Şekil 4.8).

Şekil 4.8 Birgi kentsel sit alanı içinde dokuya uyumsuz yapılar (Korucu Arşivi, 2023)

Kentteki yapıların geçmiş ve günümüz hali karşılaştırıldığında öncesinde yeterince bakım yapılamayan veya atıl durumda kalan yapılar olduğu tespit edilmiş, günümüzde bu yapıların restorasyonu/tadilatı yapılarak dokuya uyumlu hale getirilmeye devam etmektedir. Şekil 4.9'da tescilli yapı parseli olan Dervişağa Medresesi, Dervişağa Hamamı, Aydınoğlu Mehmet Bey Hamamı,

Sandık Emin Oğlu Konağı, Çarşı Çeşmesi ve Küp Uçuranlar Kulesi'nin eski ve yeni halleri yer almaktadır.

Şekil 4.9 Yapıların eski ve yeni hali (Ödemiş Belediyesi Arşivi & Korucu Arşivi, 2023)

Döneminin önemli yapılarından olan Birgi Ulu Cami ve Kerimağa Konağı'nda tadilat çalışmaları devam etmesi sebebiyle çalışma kapsamında renk paleti oluşturulmamıştır (Şekil 4.10).

Şekil 4.10 Kerimağa Konağı ve Ulu Cami (Ödemiş Belediyesi Arşivi & Korucu Arşivi, 2023)

Birgi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Plan Hükümlerine (2014) göre:

Cepheler: Özgün taş örme duvarların yüzeyleri sıvanamaz ve derz yapılamaz. Derzlere kontur çekilemez ve boyanamaz. Diğer malzemeler ile yapılan yapılarda sıva ve badana yapılması uygundur. Kat silmelerinde, köşelerde, pencere söve ve lentolarında kullanılacak malzeme, oranları, süslemeleri yerel özelliklere göre seçilecektir. Sıva yapılan cepheler beyaz, çivit mavisi, sarı v.b yöresel renklerde boyanması gerekmektedir ve yapının projesi aşamasında belirlenerek Belediye tarafından denetlenir.

Pencereler: Doğramalarda ahşap malzeme kullanılmalıdır ve bu ahşap malzeme boyanmadan vernikle korunmalıdır. Pencerelere ahşap kafes, parmaklık ve kepenk yöresel niteliklere uygun biçimde yapılabilir.

Panjur, Kapak, Kafes ve Parmaklıklar: Pencerelerde yöresel özelliklere uygun olarak ahşap panjur, kafes, ahşap ya da demir kepenk ve ferforje kullanılabilir.

Çatılar: Tüm yapılarda çatı yapılması zorunludur. Çatılar, en fazla % 35 meyilli olarak yapılmalı ve örtüsü alaturka kiremit olmalıdır. Çatının şekli, bitişik yapı düzeninde; bitişik yapının çatı şekline göre kırma veya beşik çatı, ayrık yapı veya yüksek kottaki çatı düzeninde kırma çatı yapılacaktır.

Şekil 4.11 Sel sonrası Hükümet Konağı ve Dervişağa Camii 1938 yılı (solda ve ortada), Jandarma Binası günümüz (sağda) (Ödemiş Belediyesi Arşivi)

Birgi'nin geçmiş yıllara ait fotoğrafları incelendiğinde kentte taş yapıların çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Sel felaketi sonrası 1938 yılına ait fotoğraflara göre yapıların genellikle 2 katlı ve taş malzemeyle yapıldığı görülmüştür (Şekil 4.11). Eski Hükümet Konağı yapısının günümüzde Jandarma Binası olarak kullanıldığı ve cephe rengindeki krem-bej renk tonunun aynı şekilde korunduğu anlaşılmıştır. Kentte bulunan yapıların bir kısmının sarı ve mavi gibi renkli cephelere sahip olduğu, bir kısmının da sıvası yapılmadan örme tuğla şekliyle kullanıldığı farkedilmiştir (Şekil 4.12).

Şekil 4.12 Sarı ve mavi renkli yapı cepheleri – 2000'li yılların başı (Ödemiş Belediyesi Arşivi)

Ödemiş Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde elde edilen verilere göre Birgi'de 2014 – 2023 yılları arasında toplamda 181 adet yapı ruhsatı düzenlenmiştir. Bu ruhsatların dağılımı yeni yapı 87 adet, tadilat 44 adet, isim değişikliği 27 adet, restorasyon 15 adet, yenileme 4 adet, ilave 3 adet ve kullanım değişikliği 1 adet şeklindedir. Birgi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Plan Hükümlerine (2014) göre "sıva yapılan cepheler beyaz, çivit mavisi, sarı v.b yöresel renklerde boyanacaktır" şeklinde belirtilse de Ödemiş Belediyesi tarafından kent dokusunun korunması için yapıların cephelerinde beyaz renk uygulaması yaptırılmaktadır. Günümüzde bazı beyaz renk cepheli yapıların

geçmiş yıllara ait fotoğrafları incelendiğinde taş yapı malzemesine sahip olduğu tadilat sırasında birkaç değişikliğin yapıldığı görülmektedir. Çakırağa Konağı'nın karşısındaki yapının zemin katında taş duvarının korunduğu, tadilattan sonra üst katta bağdadi duvar ile örülmüş beyaz boyalı cephe elde edildiği farkedilmektedir (Şekil 4.13)

Şekil 4.13 Çakırağa Konağı karşısında yer alan yapıdan görünüm (1982 - 2005) (Ödemiş Belediyesi Arşivi)

Geçmiş yıllara ait Birgi fotoğrafları incelendiğinde yapıların kapı ve pencere detaylarında tek bir renk uygulamasının yapılmadığı anlaşılmıştır (Şekil 4.14). Kapı ve pencere detaylarında yeşil, mavi ve pembe gibi canlı renklerin tercih edildiği görülmüştür.

Şekil 4.14 Yeşil, mavi ve pembe renkli kapı ve pencere detayları - 2000'li yılların başı (Ödemiş Belediyesi Arşivi)

Birgi'de bulunan kamusal yapılar Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planına göre "geleneksel dokuya aykırı olup plan koşullarına göre yenilenecek yapılar" lejantında yer almaktadır. Bu yapılar gabari, kat sayısı, cephe renkleri vb. yapılaşma koşullarının dokuya uyumsuz olduğu bilinmektedir. Kazım Paşa İlköğretim Okulu'nun yıllar içinde farklı cephe renklerine boyandığı ve yapı ilave

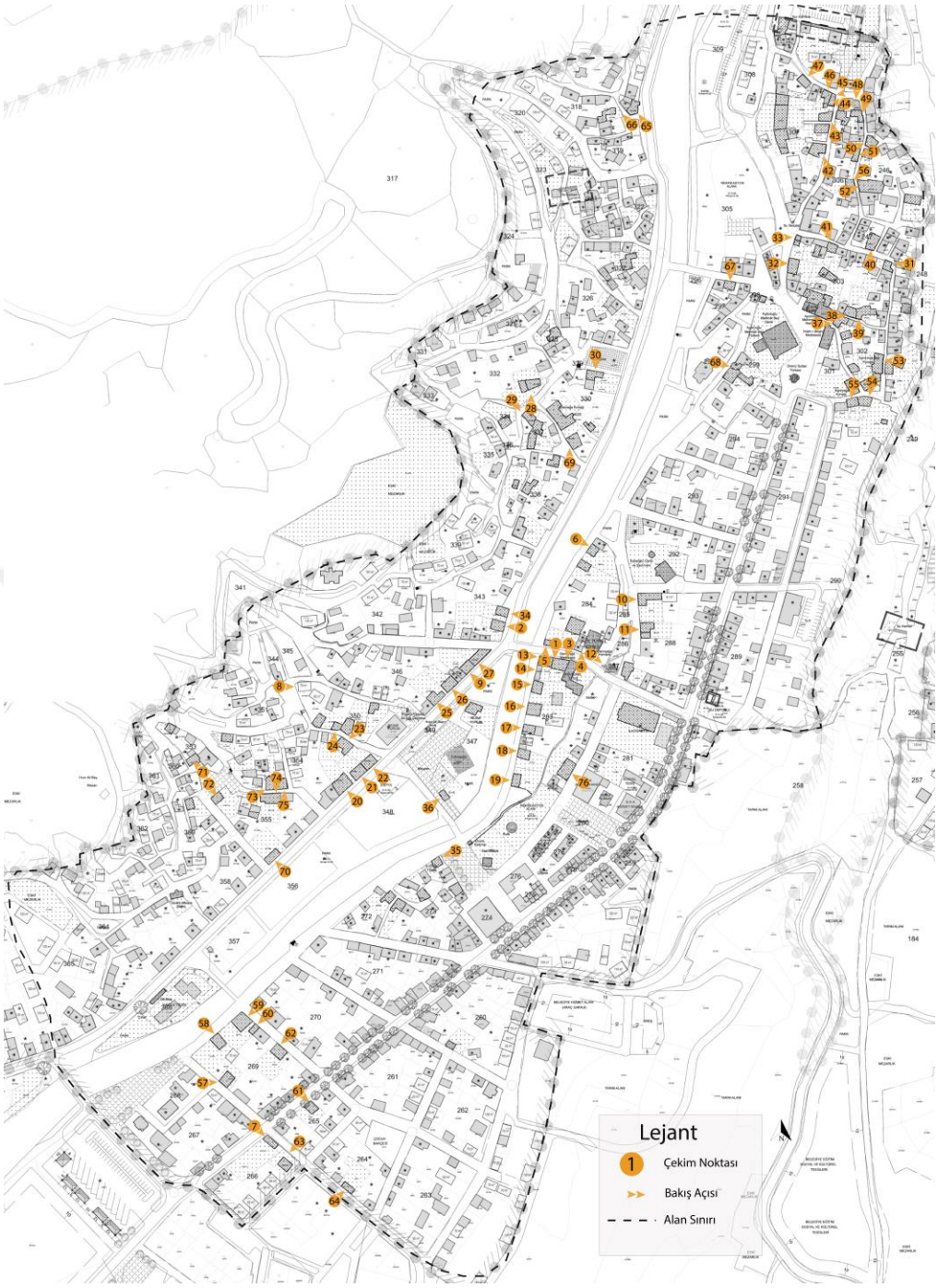
edildiği anlaşılmaktadır. 1950'li yıllara göre açık ve koyu gri renginde olan yapı, kamusal yapıların tümünün sarı renge boyanmasıyla değişmiş ve günümüzde beyaz ve mavi cephe rengine sahip olmaktadır (Şekil 4.15).

Şekil 4.15 Birgi Kazım Paşa İlköğretim Okulu 1950, 2000 ve 2023 yılları (Ödemiş Belediyesi Arşivi ve Kişisel Arşiv, 2023)

4.3.1 Çalışma Alanı Sınırı

Bu tez kapsamında geleneksel dokunun korunması amacıyla kentsel sit alanı çalışma sınırı olarak belirlenmiştir (Şekil 4.16). Kentsel sit alanındaki tescilli parsellerin cepheleri tam algılanacak şekilde karşısından dijital fotoğraflar elde edilmiştir.

Şekil 4.16 Birgi kentsel sit alanı içinde renk paleti çalışması için çekilen fotoğrafların yeri (Korucu, 2023)

4.3.2 Çalışmanın Yöntemi

Bu tezin alan çalışmasında iki yöntem kullanılmıştır. Bunlardan biri Lenclos yöntemini ele aldığı O'Connor yaklaşımı, diğer yöntem ise Flickr ve Instagram uygulamalarında paylaşılan fotoğrafların analizi üzerinedir.

Lenclos tarafından geliştirilen renk analizi çalışmalarının kullanılmaya başlandığı ilk zamanlarda geleneksel şekilde yüzeylerden renk örneklerinin toplanarak el ile boyaması yapılmış renk örneklerinin birbiriyle karşılaştırılmasıyla elde edildiği bir yöntemdir. Günümüz koşullarında dijital teknoloji yardımıyla renk analizinin yapılmasında birtakım sınırlar olsa da renklerin elde edilmesinde büyük bir kolaylık sağlamaktadır (O'Connor, 2008). Çalışmada belirlenen alanda Lenclos yönteminin O'Connor'un dijital teknoloji yardımıyla uygulanarak renk paletinin tanımlandığı yöntem benimsenmiştir. Böylelikle O'Connor, renk paletinin araştırıldığı çalışmalara dijital platformun aracı olarak kullandığı yöntemi (Şekil 4.17) sunmuş olup şu şekilde ifade edilebilir:

Şekil 4.17 Dijital teknoloji kullanılarak renk analizinin yapılması aşamaları (O'Connor, 2008; Korucu, 2023) (geleneksel yöntem için bkz. Şekil 2.8)

Birgi kentinde kent siluetinin görüldüğü ve yapıların cephelerinin karşısından yapılan dijital fotoğraflamada 12 mega piksel kapasite sahip Apple Iphone 13 ile 2048 x 1536 boyutlarında çekilmiştir. 22 Nisan 2023 tarihinde güneş ışığının olduğu 14.00-17.00 saatleri arasında çalışma kapsamında fotoğraflama yapılmıştır. Elde eldilen görüntüler JPEG formatında bilgisayara aktarılmıştır. Dijital fotoğraflar Adobe Photoshop CS6 programında açılarak aşağıda belirtilen aşamalar uygulanmıştır:

- Tüm fotoğraflar boyut olarak %75 küçültülmesinin ardından üzerine grid yerleştirilmiştir.
- Grid üzerinde bulunan her birim karedeki renk verisinin ortalaması alınmıştır.
- Adobe Photoshop CS6 programının Renk Seçim (Eyedropper Tool) özelliğiyle fotoğrafların renkleri belirlenmiştir.
- Elde edilen renklerin sRGB renk değeri saptanarak tablo haline getirilmiş ve sınıflandırılarak her fotoğraf için renk paletleri oluşturulmuştur.

Kentsel çevrede renkleri Zybaczynski (2014) sabit renkler ve değişken renkler olarak tanımlamaktadır. Sabit renkler, uzun süre aynı kalan renkler olarak söz edilirken değişken renkler ise anlık olup görüntüde gözlenebilen renkler olarak düşünülebilir. Sabit renkleri kentteki yapılar ve yapıyı oluşturan bileşenler oluştururken değişken renkleri peyzaj ögeleri, otomobil ve yayalar olarak bahsedilebilir.

Çalışma kapsamında 76 yapının cephe fotoğrafı üzerinden oluşturulan renk paletleri ve renk değerleri tablolarına Ek A'da yer verilmiş olup aşağıda IMG_1432 numaralı fotoğraf üzerinden yöntem örnek olarak açıklanmıştır (Şekil 4.18):

Şekil 4.18 IMG_1432 numaralı fotoğraf (Korucu, 2023)

Dijital fotoğrafın %75 küçültülmesinin ardından üzerine grid yerleştirilmiş ve renklerin kapladıkları oranlar renk değerleri tablosunda belirtilmiştir (Şekil 4.19).

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	145-120-99	37%
2	tente	140-94-108	6%
3	Türk Bayrağı	156-44-48	2%
4	bitki	34-54-30	10%
5	kapı-pencere	37-15-13	15%
6	araç	178-47-61	5%
7	araç 2	44-58-61	3%
8	kapı pencere cam	207-236-244	13%
9	diğer	207-215-218	5%
10	kaplama	185-177-167	4%

Şekil 4.19 IMG_1432 numaralı fotoğrafın renk değerleri tablosu (Korucu, 2023)

Sonraki adımda elde edilen bu renkler sabit ve değişken olmak üzere sınıflandırılarak renk paletleri oluşturulmuştur (Şekil 4.20).

Şekil 4.20 IMG_1432 numaralı fotoğrafın renk paleti (Korucu, 2023)

İkinci yöntem olarak Flickr ve Instagram sosyal medya uygulamalarında Birgi konum etiketi kullanılarak eklenen dijital fotoğraflarda tercih edilen kentsel mekânlar incelenmiştir. Fotoğraflarda kentsel mekândaki ortak kullanılan alanlar (sokaklar, müzeler, meydanlar, camiiler, odak ve nirengi noktaları gibi) kullanılarak ortak kullanıma kapalı mekânlar (portre, iç mekân gibi) tercih edilmemiştir. Konumu anlaşılamayan ve net olmayan fotoğraflar bu yöntemde kullanılmamıştır. Bu doğrultuda Flickr ve Instagram uygulamasında Haziran 2021 – Haziran 2023 tarih aralığında 500'er fotoğraf olmak üzere toplamda 1000 adet dijital fotoğraf incelenmiştir. Fotoğrafların kent içindeki konumu tespit edilerek sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmada öne çıkan konumlardan kent silueti, sokak, Çakırağa Konağı, Sandıkoğlu Konağı, Kerimağa Konağı, Aydınoğlu Mehmet Bey Camii, İmam-ı Birgivi, taş yapı, beyaz yapı, Dervişağa Medresesi, Dervişağa Camii, Dervişağa Hamamı, Karaoğlu Camii, Güdük Minare Camii, Küpuçuranlar Kulesi, Gazi Umurbey Anıtı, Ümmü Sultan Türbesi, Demir Mağaza, Çarşı Çeşmesi ve Birgi Çayı kategorisi şeklinde yapılmıştır.

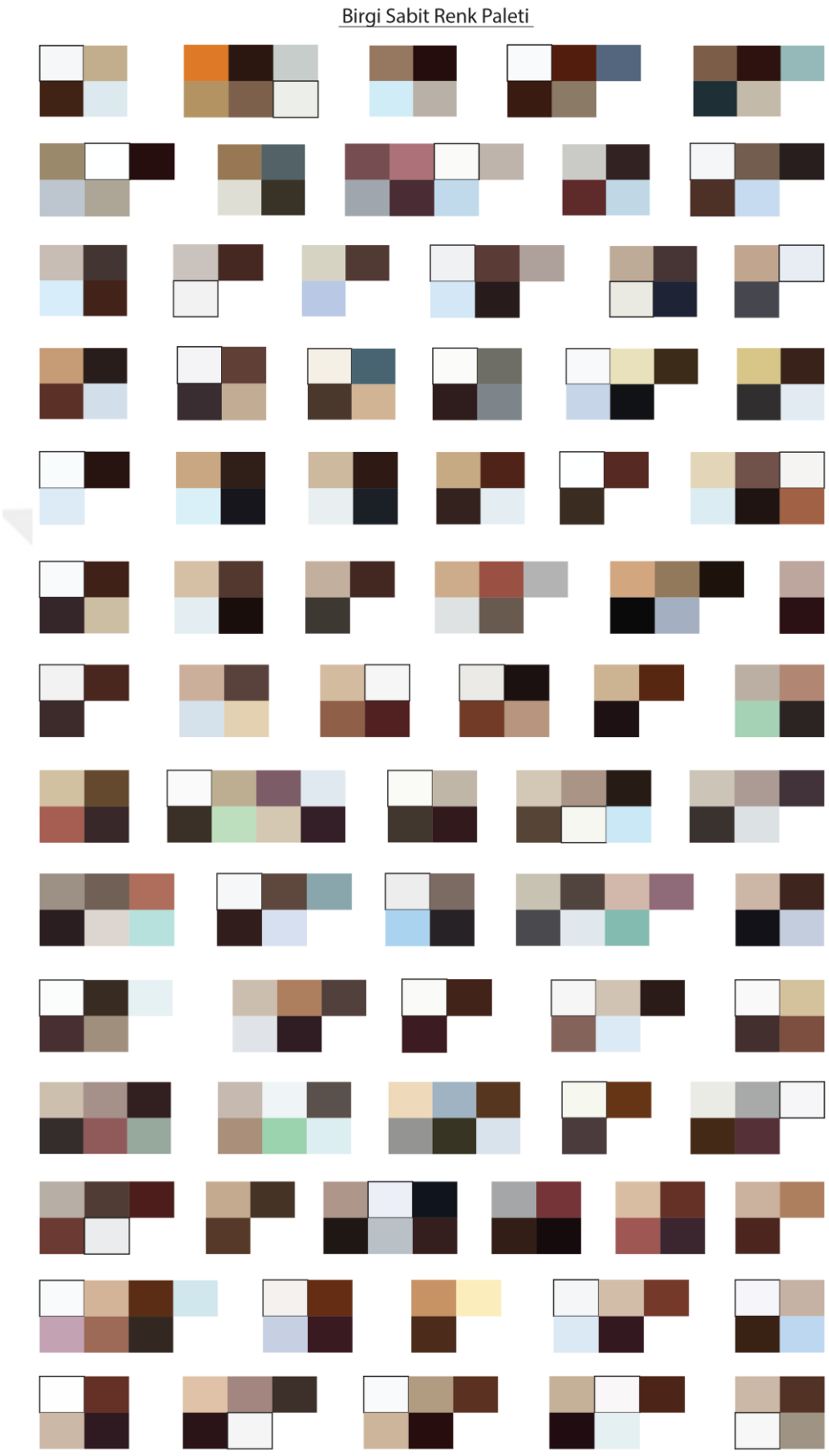
4.3.2 Bulgular

Çalışma kapsamında kullanılan ilk yöntemde (O'Connor yaklaşımı) tespit edilen renkler, sabit ve değiken renkler olarak sınıflandırılmıştır. Yapıyı oluşturan cephe, kapı, pencere, çatı, cam, çerçeve gibi bileşenler sabit renkleri oluşturmaktadır. Otomobil, tabela, levha, sokak lambası, tente, sokak mobilyaları ve altyapı elemanları gibi bileşenler değişken renkleri oluşturmaktadır. Herhangi bir kategoride olmayan nesnelerin renkleri "diğer" olarak tanımlanmaktadır. Şekil 4.22'de yer alan sabit renk paletleri incelendiğinde cephelerde ağırlıklı olarak beyaz renk ve malzeme bakımından taş kullanıldığı görülmektedir. Kapı ve pencerelerde ahşap tonların ağırlıkta olarak, kısmen de yeşil ve beyaz renklerin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Şekil 4.21'de değişken renk paletleri yer almaktadır.

Peyzaj elemanları mevsime göre farklılık gösterdiği için değişken renk paletine dâhil edilmiş ve bu renk paletleri incelendiğinde %75'inde peyzaj elemanları görülmektedir.

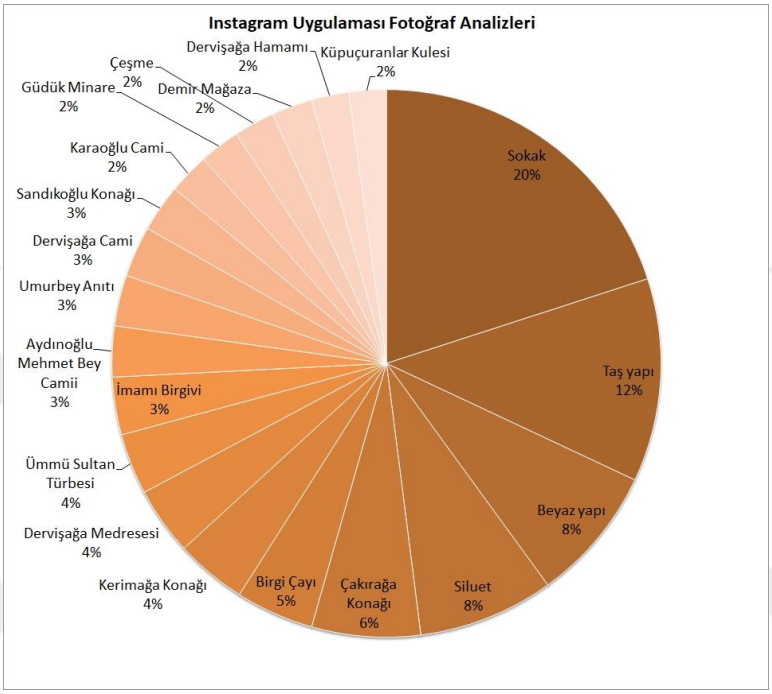

Şekil 4.21 Birgi değişken renk paletleri (Korucu, 2023)

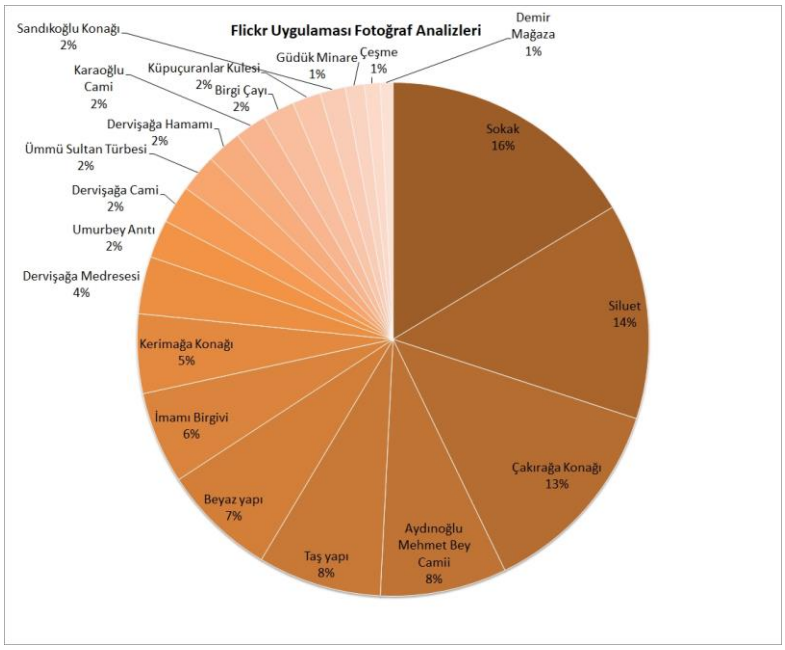

Şekil 4.18 Birgi sabit renk paletleri (Korucu, 2023)

Çalışma kapsamında kullanılan ikinci yöntem (Flickr ve Instagram uygulamaları dijital fotoğraf analizi) kentsel mekânda tercih edilen alanlar hakkında bilgi vermektedir. İki uygulamadan elde edilen dijital fotoğrafların analizine göre ilk sırayı sokakta paylaşılan fotoğraflar almaktadır (Şekil 4.23 ve Şekil 4.24). Birgi siluetinin görüldüğü fotğraflar ile taş yapıların ve beyaz renk cephesine sahip yapıların önünde çekilen fotoğrafların sıralamada ön plana çıktığı görülmektedir.

Şekil 4.23 Instagram uygulaması fotoğraf analizleri (Korucu, 2023)

Şekil 4.19 Flickr uygulaması fotoğraf analizleri (Korucu, 2023)

Analiz edilen sokak fotoğraflarında en çok tercih edilen cadde ve sokaklar belirlenmiştir. Bu sokaklar Fatih Mehmet Bey Caddesi, Şehit Gürol Madan Caddesi, Umurbey Caddesi, 1. Beyzade Sokak, 2. Beyzade Sokak, 3. Beyzade Sokak, Derviş Ağa Sokak, Bahadır Bey Sokak, Berrak Sokak, Çakırağa Sokak, Şehit Erdal Canpolat Sokak şeklindedir (Şekil 4.25).

Şekil 4.20 Analizlerde tercih edilen cadde ve sokaklardan görünüm (Korucu Arşivi, 2023)

4.3.3 Kentsel Tasarım Rehberinde Cephe Özellikleri Önerisi

Birgi'nin kentsel tasarım rehberi hazırlanırken kentsel kimliği çerçevesinde tasarım kararlarının alınması önemlidir. Kentin yapılaşmasına yönelik kararların olacağı kentsel tasarım rehberi anlaşılır bir dille ifade edilmelidir. Kentsel tasarım rehberi, tarihi dokuyu bütüncül bir yaklaşım ile ele alarak ortak bir tasarım ifadesi oluşturmayı amaçlamalıdır. Amaç ve vizyon açıklandıktan sonra genel yaklaşıma ilişkin kararlar belirlenmelidir.

Kentsel tasarım rehberi hazırlanırken Ödemiş Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi, üniversiteler, alanında uzman kişiler, sivil toplum kuruluşları gibi aktörler ile halkın da katılımının sağlandığı hassas bir çalışma yürütülmelidir. Uzman kişilerin oluşturduğu ekip tarafından alan çalışması yapılarak tüm yapıların orjinal renkleri tespit edilmelidir. Birgi'ye ait tüm bilgi ve belgelerin elde edilerek biriktirilmesi için arşiv çalışması yapılmalıdır.

Birgi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Plan Hükümlerinde (2014) ifade edilen yapılaşma koşulları, hazırlanacak olan kentsel tasarım rehberine altlık oluşturmakla birlikte geliştirilerek sunulmalıdır. Birgi için yapılaşma kararlarının belirlendiği "Cephe Özellikleri" başlığı altında cephelere ait özellikler, yapı elemanları ve sokak mobilyalarına ilişkin kararlar sunulmalıdır. Geleneksel dokunun devamlılığını sağlamak için renk paleti sunulmalı ve sadelik esas

olmalıdır. Cephelerin sıva ile kaplanması durumunda boyanması zorunludur. Geleneksel malzeme dışında inşa edilen yapı duvarları ve bahçe duvarlarının sıvanması ve boyanması zorunludur. Yapılarda ahşap malzeme kullanımına dikkat edilmelidir. Sokak mobilyaları alanda etap etap uygulanacak nitelikte olmalıdır. Tabelalar kentsel dokuyla uyum bütünlüğü sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Güneş kesici tenteler yapıyla uyumlu bir renkte seçilmelidir.

4.4 Bölüm Değerlendirmesi

Birgi'nin sahip olduğu tarihsel dokunun kent bütününde korunması gerekmektedir. Birgi'de zaman içinde oluşan tek renkli yapılar kentin kimliğini meydana getirmektedir Kentin renk paletini oluştururken öncelikle renk analizi yapılmalıdır. Bu çalışma kapsamında kentsel tasarım rehberlerinde renk paletlerinin belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bu çalışmada renk analizi yapılırken kentsel sit alanında yer alan tescilli yapı parsellerinin cepheleri şeklinde sınırlandırılmıştır. Yapıların dijital fotoğraflaması yapılırken güneş ışığının aydınlattığı zaman aralığına dikkat edilmiştir. Güneş ışığından gölge düşen dijital fotoğraflarda ışık alan bölgenin renklerini gölge olan bölgeyi de kapsayacak şekilde renklerin oranları hesaplanmıştır.

Kentin sokak ve caddeleri eşit yol genişliğine sahip olmadığı için çok dar sokaklarda yapılan dijital fotoğraflamalarda birtakım zorlanmalar yaşanmıştır. Yapı cephesinin tam karşısından olacak konumda ve gökyüzünün kadraja alınmayacak şekilde yapılan dijital fotoğraflamalarda istisna olarak dar sokaklarda cepheyi alabilecek biçimde geniş açıda çekilmiştir.

Birgi'nin kentsel kimliğinin önemli bir parçası olan renklerin analizinin yapılması ve renk paletlerinin oluşturulması kentin renk hafızanın korunması açısından önemlidir. Sabit renkler ve geçici renklerden iki ayrı şekilde oluşan renk paletleri, sonraki zamanlarda yapılacak çalışmalar için aynı zamanda bir altlık oluşturmaktadır.

5
SONUÇ

Renk olgusunun kazandığı sembolik anlamlar tarihsel süreçte çeşitlilik ve değişimler göstermektedir. Toplumların en ayırıcı ifade aracı olan renkler, insanların tercihlerinin anlaşılmasında önemli ipuçları vermektedir. Renkler uzun süren deneyimlerden elde edilen birikimler sonucunda aynı kültür dokusunda benzer çağrışımlar yaparken toplumdan topluma anlamları farklılaşabilmekte olup bu durum Bölüm 2'de açıklanmaktadır.

Renk, kentsel mekânda toplumun benimsediği renkleri yansıtmasıyla birlikte kimliğin önemli bir parçası olmuştur. Kültürlere göre farklı anlamı ifade eden renklerin izlerini kentsel mekânda görebilmek mümkündür. Kentsel kimliğin sürdürülebilmesi için mekânsal özelliklerin devamlılığının sağlanması için kent renklerinin korunması önem taşımaktadır.

Renklerin toplumdan topluma algılanmasında yaşanan farklılık, kent mekânlarının renk paletine yansımaktadır. Kentsel renk paletlerinin oluşturulması yere özgü kent renklerinin korunması açısından önemlidir. Çeşitli etkenlerle zaman içinde oluşmuş tek renkli kentlerin sürdürülebilirliği bakımından sahip olduğu renklerin korunması gerekmektedir. Böylece tek renkli kentlerin kimliği ve renk hafızası gelecek kuşaklara aktarılabilecektir.

Bölüm 3'te kentsel tasarım rehberlerinde renk konusu ele alınmaktadır. Kentsel tasarımda yaygın kullanılan bir uygulama aracı olan kentsel tasarım rehberleri, mekânların detaylı analiz edilmesinin sağlanarak kent dokusuna uygun yeni yapılaşma standartlarını belirler. Kentsel tasarım rehberlerinin amacı tasarım standartları oluşturularak kente özgü karakterlerin korunması ve mekân kalitesinin artırılmasını sağlamaktır. Bu rehberlerde yerel karakteristik öğeler çerçevesinde yapı özellikleri, renk, doku ve kimliğin analiz edilmesi belirtilmektedir.

Mevcut planlama araçlarına bakıldığında imar planları bütüncül yaklaşımla ele alınmakta ancak ölçek olarak tasarım kriterlerinde yeterince detay veremediği bilinmekte, kentsel tasarım projelerinin ise parçacıl bir şekilde üretildiği anlaşılmaktadır. Bu alanda oluşan eksikliğin ortak bir tasarım dili ifadesiyle

belirlenerek tamamlanmasında kentsel tasarım rehberleri en uygun planlama aracıdır. Kimliği olan kentsel mekânların korunmasında kentsel tasarım rehberlerinin etkili olacağı tespit edilmiştir. Ülkemizin yasal çerçevesi incelendiğinde ise kentsel tasarım rehberlerinin mevzuatta yer alması yeni sayılmaktadır. Geleneksel yerleşimlerin var olan kent kimliğinin korunabilmesi için mevzuat çerçevesindeki uygulamalarda zorunluluğun oluşturulması gerekmektedir. Kimlikli ve özgün mekânların sürdürülebilirliği için ülkemizde yeni bir planlama sistemi oluşturulmalı ve kentsel tasarım rehberleri bu çerçeve içinde yasal bir biçimde yer almalıdır. Böylece yasal yönetsel çerçevede kentsel tasarım rehberlerinin kullanımı destekleyici niteliğinde olacaktır.

Kentlerin renk paletini oluştururken öncelikle renk analizi yapılması gerekmekte olup Bölüm 4'te bu tez kapsamındaki alan çalışması Birgi'de gerçekleştirilmiştir. Birgi, geleneksel dokuya sahip yerleşimiyle geçmişten günümüze korunarak ulaşan bir Batı Anadolu kentidir. Birçok dizi ve film çekimlerinin kentte yapılması ve UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alması Birgi'nin turizm açısından çekim noktası haline gelmesini sağlamıştır. Birgi'nin kentsel kimliğinde zaman içinde oluşan beyaz cepheli yapılar ve taş yapılar yer almaktadır. Bu çalışmada renk analizi yapılırken kentsel sit alanında yer alan tescilli yapı parsellerinin cepheleri şeklinde bir sınırlandırma yapılmıştır.

Birgi'nin kentsel kimliğinin önemli bir parçası olan renklerin analizinin yapılması ve renk paletlerinin oluşturulması kentin renk hafızasının korunması açısından önemlidir. Çalışma kapsamında dijital fotoğraflama yöntemi kullanılarak kentin renkleri oluşturulmuştur. Bu renkler iki başlık altında gruplandırılmıştır. Sabit renkler ve geçici renklerden iki ayrı şekilde oluşan renk paletleri, sonraki zamanlarda yapılacak çalışmalar için aynı zamanda bir altlık oluşturmaktadır. Sabit renk paletleri incelendiğinde cephelerde ağırlıklı olarak beyaz renk ve taş malzeme kullanıldığı anlaşılmıştır. Kapı ve pencerelerde ahşap melzemenin ağırlıkta olduğu, kısmen yeşil ve beyaz renklerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında ikinci bir yöntem olarak sosyal medya uygulamalarında Birgi kentsel mekânına yönelik herkese açık paylaşılan fotoğraflarda hangi yapıların ve sokakların tercih edildiği üzerinedir. Flickr ve Instagram uygulamalarında paylaşılan fotoğraflardan elde edilen verilere göre siluet,

sokaklar, taş yapılar ve beyaz cepheli yapıların görüldüğü fotoğraflar öne çıkmaktadır.

Birgi'nin kentsel tasarım rehberi hazırlanması halinde tasarım bileşenlerinin nasıl olması gerektiğine ilişkin detaylar sunulmaktadır. Kent bütününde renklerin özelliğinin korunması açısından Birgi'nin kentsel tasarım rehberlerinde renk paletleri (renk kodlarıyla birlikte) sunulmalı ve tüm tasarım kriterleri detaylıca bahsedilmelidir.

Birgi için yapılan kentsel renk analizi günümüzdeki mevcut renklerin karakterini ortaya koymaktadır. Kentsel tasarım rehberi için kapsamlı bir renk analizi yapılması hâlinde yapıların katmanları tek tek kazınarak boyaların renkleri belirlenmelidir. Birgi'nin geçmiş yıllara ait fotoğrafları incelendiğinde çoğunluk olarak taş malzemeden yapılmış yapıların ve açık renkli (beyaz-bej gibi) cepheye sahip yapıların var olduğu görülmüştür. Hem geçmiş süreçte hem de günümüzde doku bütünlüğüne uyumsuz biçimde yapı cephelerinde canlı renkler tercih edilmiş birçok yapı yer almaktadır. Birgi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı Hükümlerine (2014) göre "sıva yapılan cepheler beyaz, çivit mavisi, sarı v.b yöresel renklerde boyanacaktır" şeklindeki ifadede yer alan renklerden günümüzde sadece beyaz renk uygulaması Ödemiş Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün benimsemiş olduğu yaklaşım sonucunda yapılmaktadır. Birgi'de beyaz renkli cephe uygulaması özellikle sokak sağlıklaştırma projelerinin yapıldığı bölgelerde başlangıç olmuştur diyebiliriz. Geçmiş yıllara ait fotoğraflara göre sarı ve çivit mavisinin yapı cephelerinde kısmen de olsa tercih edilen bir renk olduğu bilinmektedir.

Bu çalışma Birgi'nin tek renkli kimliği üzerinde kurgulanmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda beyaz renkli cephelerin geçmişten günümüze var olduğu aynı zamanda taş yapıların da kentin vazgeçilmez malzemesi olduğu anlaşılmıştır. Renkli cepheye sahip yapıların sayı bakımından az olduğu bilinen kentte bir çalışma yapılarak beyaz renk uygulamasına devam edilirken renkli yapılar hakkında karar alınmalıdır. UNESCO Dünya Mirası Geçici Miras Listesi kriterlerine göre kent özgün bir şekilde korunmalı ve kentsel mekânda yer alan bütün renklere dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Birgi'nin renk karakteri ortaya konulurken hassas davranılmalı, renk hafızasına dikkat edilmeli

aynı zamanda geçmiş ve günümüzdeki yapıların renkleri karşılaştırmalı biçimde sunulmalıdır.

Birgi için hazırlanacak olan kentsel tasarım rehberi, planlama ile tasarım ilişkisi kurulmasında ve kentin mekânsal bütünlüğünün sağlanmasında etkili olacaktır. Kentin yerel özellikleri kapsamında oluşturulması gereken tasarım ilkeleri üretilmelidir. Hazırlanan renk paletlerine göre Birgi'nin sabit renk paleti kentin öne çıkan renklerini sunmaktadır. Birgi kentsel tasarım rehberinde kentsel kimliğe uygun olarak bu renklerin kullanımının artırılmasına dair kararlar belirlenebilir.

Kentsel mekânların yaşanmışlıkları ve geçmişinin birikimi sonucunda kimlikleri oluşmaktadır. Kentsel kimliğin izlerinin en iyi şekilde görüldüğü mekânsal bileşenlerden biri renklerdir. Bu doğrultuda renkler, kentsel kimliğin korunmasında önemli bir faktör olarak kentsel mekânda (özellikle tek renkli kentlerin) renklerin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için kentsel tasarım rehberleri bir uygulama aracı olarak kullanılmalı şeklinde ifade edilen çalışmanın hipotezi sağlanmıştır. Renk hafızasının korunarak gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için mekanların kimliği doğru analiz edilmelidir. Bu kapsamda hazırlanacak olan kentsel tasarım rehberlerinde renk çalışmaları hassasiyetle oluşturulmalı ve alanında uzman kişiler, yerel yönetim ile halkın da katılımının sağlandığı bir biçimde entegre edilmelidir.

KAYNAKÇA

Altınoluk, Ü. (2007). Geleneksel Kent Dokusu: Birgi. İzmir: Ege Yayınları.

Anonim (1944). Ödemiş Şehri İmar Planı Proje Müsabakası Sonucu Jüri Raporu. Mimarlık Dergisi, 18-20.

Balkış Baymur, F. (2017). Birey Çevresini Nasıl Tanır? Duyumlar. F. Balkış Baymur içinde, Genel Psikoloji (s. 109-129). İstanbul: İnkılap Yayınları.

Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2011, December 6). chromophore. Encyclopedia Britannica. 22 Mayıs 2023 tarihinde https://www.britannica.com/science/chromophore adresinden erişildi.

Caivano J. L. (2006). The Research on Environmental Design: Brief History, Current Development and Possible Future. In, Proceedings of 10th congress of the international color association, 705-713.

City of Raleigh North Caroline Urban Design Guidelines. 5 Haziran 2023 tarihinde https://raleighnc.gov/ adresinden erişildi.

Çağlarca, S. (1993). Renk ve Armoni Kuralları. İstanbul: İnkılap Kitabevi Yayınları.

Çekinmez, V. (2011). Farklı Kültürlerde Renklerin Anlamları. İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2021). Meram Kentsel Tasarım Rehberi. Cilt 3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve MSGSÜ. (2016a). Kentsel Tasarım Rehberleri. Cilt 1. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve MSGSÜ. (2016b). Kentsel Tasarım Rehberleri. Cilt 2. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

Dural, H. (2004). Ödemiş Tarihi. Haz. S.Yetkin, Ödemiş: Ödemiş Belediyesi Yayını.

Duverger, M. (1975). Siyaset Sosyolojisi (Siyasal Bilimin Öğeleri), İstanbul: Varlık Yayınları.

Edinburgh Design Guidance, 5 Haziran 2023 tarihinde https://www.edinburgh.gov.uk/local-development-plan-guidance-1/edinburgh-design-guidance adresinden erişildi.

Egeplan. (2014). Birgi (İzmir) Koruma Amaçlı İmar Planı ve Açıklama Raporu. Birgi Belediyesi.

Egeplan. (2018). Buca (İzmir) Sit Alanı Kentsel Tasarım Rehberi. Buca Belediyesi.

Eren, İ. (2019). Kentsel Tasarım Rehberlerinin Görsel Algı Bağlamında Araştırılması. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Farbcodes (2018, Aralık 5). http://www.beta45.de/farbcodes/theorie/itten.html adresinden erişildi.

Goethe, J. W. (2013). Renk Öğretisi. (İ. Aka, çev.). İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Goldstein, B. A. (2009). Sensation and Perception. Belmont, Kanada: Wadsworth Press.

Google. (n.d.). [Google Earth kentlerin sokak görünümü]. 14 Nisan 2023 tarihinde https://earth.google.com/ adresinden erişildi.

Güvenç, B. (1974). İnsan ve Kültür. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Habib, S. (1995). Mimari Dış Mekânlarda Renk Boyutu. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Habib, S. (2003). Bursa Yerel Kent Renk Paletinin Oluşturulması Ve Geleneksel Renk Kültürü Ile Ilişkisi Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora tezi.

Harvey, D. (1973). Social Justice and the City. London.

Kanat, A. (2003). Renk ve Duyu Psikolojisi. Ankara: İlya Yayınevi.

Karakaş, M. (2019). Kent, Mekân ve Toplum: Mekân Sosyolojisine Giriş. Ankara: Tezkire Yayıncılık.

Karaman, A. (2008). Kentsel Tasarım: Kuramlar, İlkeler, Roller. Mimarist Dergisi, (29).

Kiel, M. (2001). Birgi Batı Anadolu'da Eski Bir Türk Kültür Merkezi. Ankara: Kültür Bakanlığı Sanat Eserleri.

Konuk, G. (1992). Zamanın ve Mekânın Bir Sentezi Olarak Kentsel Tasarım, 1. Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu.

Kuruç Ada, A. (2006). Mimarlıkta Renk: Anlam-Okuma-Yorumlama. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.

KUZKA & MSGSÜ. (2014). Kastamonu – Küre Ersizlerdere Köy Tasarım Rehberi. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı Yayını.

Lancaster, M. (1996). Colourspace, Academy Editions. Maryland.

Lang, J. (2005). Urban Design: A Typology of Procedures and Products Illustrated With Over 50 Case Studies. UK.

Lefebvre, H. (2014). Mekânın Üretimi. İstanbul: Sel Yayıncılık.

Lenclos J. P. & Lenclos D. (2004). Colors of the world, W. W. Norton and & Company Inc., New York, 40-45.

Lenclos J. P. (2005). The geography of color. in: Proceedings of 10th Congress of International Color Association, Granada, Spain, 307-315.

Lenclos J. P. (2021). Geography of Colour. 8 Mayıs 2023 tarihinde https://www.jeanphilippelenclos.uk/ adresinden erişildi.

Lynch, K. (1960). The Image Of The City. Boston: Harvard University Pres.

Marshall, G. (1999). Sosyoloji Sözlüğü. Bilim ve Sanat Yayınları.

Meerwein, G. (1998). Color communication in architectural space. Switzerland Birkhauser Verlag.

Moughtin, C., Oc, T. & Tiesdell, S. (1999). Urban design: Ornament and decoration. Architectural Press.

MSGSÜ. (2021). Kentsel Tasarım Rehberinde Mahalle Ölçeği ve İstasyon Meydanları. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yayınları.

MSGSÜ & Erdek Belediyesi. (2017). Erdek Yukarıyapıcı Mahallesi Yenileme Projesi Köy Tasarım Rehberi. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.

O'Connor Z. (2008). Façade Colour and Aesthetic Response: Examing Patterns of Response within the Context of Urban Design and Planning Policy in Sydney. The University of Sydney.

Olesen, (2013). CMYK Color Model: What Is It and How Is It Used? 9 Nisan 2023 tarihinde https://www.color-meanings.com/cmyk-color-model/ adresinden erişildi.

Özcan, K. & Koçsan, D. (2011). Kültürel Miras Yönetimi: Birgi Bütünleşik Sit Alanları İçin Bir Model. Bau Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, (2) 97-111.

Özcan Küçükkılıç E. & Ünver, R. (2015). Yerleşimlerde Yapı Yüzü Renk Tasarımına Yönelik Bir Yaklaşım Önerisi. Architecture. 379:60-66.

Özcan Küçükkılıç E. & Ünver, R. (2014). Çevresel Renk Analizleri ve Gerçekleştirilen Çalışmalardan Örnekler. Mimarist. 51: 104-109.

Parlayan, G. (1998). Peyzaj Tasarımında Mevcut Yapı Renklerinin Peyzaj Renklerine Etkisi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Rize Belediyesi & MSGSÜ. (2018). Rize Kentsel Tasarım Vizyonu. Rize: Rize Belediye Başkanlığı Yayını.

Saatçi, Ş. Ö. (1995). Kentsel Kimlik ve Türkiye'de Kimlik Sorunları. Yayınlanmamış Araştırma.

San Francisco General Plan. 5 Haziran 2023 tarihinde https://generalplan.sfplanning.org/I5_Urban_Design.htm adresinden erişildi.

Sirel, Ş. (1974). Kuramsal Renk Bilgisi. İ.D.M.A. Yayınları.

Sözen, M. (2013). Sinemada Renk. Sembolik Anlamlar. İstanbul: Detay Yayıncılık.

Sözen, M. & Tanyeli, U. (1992). Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Swirnoff L. (2009). The Colour of Cities. McGraw-Hill.

Şenyiğit, Ö. (2010). Biçimsel ve Anlamsal Ifade Aracı Olan Cephelerin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yaklaşım: İstanbul'da Meşrutiyet Ve Halaskargazi Caddeleri'ndeki Cephelerin Incelenmesi. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.

Tekeli, İ. (2001). Modernite Aşılırken Kent Planlaması. İstanbul: İmge Kitapevi.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). On Birinci Kalkınma Planı (2019 – 2023). Ankara.

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2021). Yerel Yönetimler İçin Kentsel Tasarım Rehberi.

UNESCO (2013). Historic Town of Birgi. 3 Mart 2023 tarihinde https://whc.unesco.org/en/tentativelists/5728/adresinden erişildi.

Xu, J. J. (2016). How colour defines local identity: A comparıtatıve case study of London and Shanghai Research Gate. 20 Mart 2023 tarihinde https://doi.org/10.13140/RG.2.2.32728.70403 adresinden erişildi.

Yeşiltaş, B. (2002). Renk Bilgisi ve Ofset Baskıda Farklı Renk Tonlarının Oluşması. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yoshizawa, Y., Haruo, H. & Shinichi, K. (2007). Color selection of architectural façade taking into consideration surrounding environment in Japan. Paper presented at: International Association of Societies of Design Research, The Hong Kong Polytechnic University.

Zelanski, P. & Fisher, M. P. (1994). Color, London: Callman and King LTD.

Zybaczynski, V. M. (2013). The Colour of Architecture. Past and Present. Urbanism. Arhitectură. Construcţii. Vol 4.

Zybaczynski, V. M. (2014). Colour - İmportant factor in preserving the local identity. Urbanism, 5(4), 87-92.

A
RENK PALETLERİ

1 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1426

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe: beyaz	243-244-244	23%
2		cephe: bej/kahve	190-174-143	15%
3		Türk Bayrağı	151-43-49	1%
4		Çiçek	159-59-111	1%
5		araç	10-11--2016	35%
6		ağaç	105-11-87	1%
7		pencere-kapı ahşap	60-36-24	15%
8		sokak adı	50-54-77	1%
9		pencere-kapı cam	220-231-234	6%
10		traktör örtüsü	169-140-149	2%

2 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1444

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe sarı	206-126-59	23%
2		pencere kapı ahşap	41-25-16	18%
3		pencere kapı cam	198-205-202	13%
4		bitki	73-87-45	6%
5		taş cephe	177-144-96	12%
6		kaplama	197-163-131	6%
7		çatı	120-97-78	10%
8		malzeme	37-43-47	4%
9		yan cephe	324-235-229	3%
10		diğer	62-49-36	5%

3 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1432

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	145-120-99	37%
2	tente	140-94-108	6%
3	Türk Bayrağı	156-44-48	2%
4	bitki	34-54-30	10%
5	kapı-pencere	37-15-13	15%
6	araç	178-47-61	5%
7	araç 2	44-58-61	3%
8	kapı pencere cam	207-236-244	13%
9	diğer	207-215-218	5%
10	kaplama	185-177-167	4%

4 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1436

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	cephe	246-247-247	36%
2	kapı - pencere	76-33-17	16%
3	bitki	94-125-81	10%
4	kapı pencere cam	87-100-123	12%
5	Türk Bayrağı	160-49-67	2%
6	taş cephe	134-122-103	9%
7	diğer	24-19-18	6%
8	çatı	57-27-19	9%

5 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1429

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	119-95-75	36%
2		kapı pencere	42-18-17	12%
3		bitki	44-73-44	8%
4		çatı	34-46-52	13%
5		kaplama	194-186-171	14%
6		kapı pencere cam	156-184-183	8%
7		diğer	12--7-8	4%
8		malzeme	80-50-43	5%

6 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1424

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe taş	153-136-105	30%
2		cephe:beyaz	252-252-252	16%
3		kapı pencere	38-14-14	13%
4		peyzaj	66-80-41	9%
5		kaplama	172-165-151	12%
6		kapı pencere cam	190-197-204	8%
7		diğer	16-21-35	7%
8		malzeme	184-156-121	5%

7 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1303

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

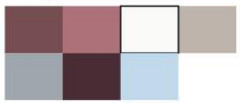
	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	152-119-83	40%
2	kapı	81-97-102	7%
3	peyzaj	38-50-24	7%
4	pencere	222-221-212	5%
5	kaplama	157-109-86	19%
6	çatı	55-50-39	9%
7	diğer	39-24-16	4%
8	diğer 2	172-187-191	9%

8 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1828

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

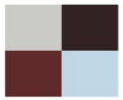
	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	kapı pencere	111-79-81	15%
2	cephe	162-115-120	12%
3	cephe taş	187-180-172	24%
4	cephe beyaz	247-247-245	10%
5	peyzaj	32-40-32	8%
6	saksı	127-99-126	3%
7	merdiven	160-166-172	9%
8	çatı	73-44-52	9%
9	kapı pencere cam	193-217-232	3%
10	kaplama	116-127-139	7%

9 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1852

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	203-204-198	32%
2		kapı pencere	51-35-35	18%
3		peyzaj	35-58-35	6%
4		diğer	15-19-35	5%
5		tabela	140-55-73	3%
6		kaplama	120-131-154	12%
7		çatı	94-42-42	9%
8		kapı pencere cam	192-214-226	15%

10 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1695

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe beyaz	242-243-244	27%
2		peyzaj	37-75-52	8%
3		taş cephe	114-93-78	12%
4		kaplama	141-148-153	13%
5		diğer	20-34-76	2%
6		kapı pencere	75-49-39	15%
7		kapı pencere cam	197-218-237	13%
8		çatı	40-31-30	10%

11 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1706

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	198-189-181	38%
2		kapı pencere	63-53-50	18%
3		peyzaj	19-61-44	20%
4		kapı pencere cam	215-237-249	10%
5		çatı	65-34-26	9%
6		diğer	14-17-20	5%

12 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1711

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	202-194-188	34%
2		tabela pencere	68-40-35	17%
3		Türk Bayrağı	194-31-58	4%
4		diğer	16-18-26	12%
5		peyzaj	23-40-32	12%
6		kaplama	118-120-127	15%
7		yan bina	239-239-239	6%

13 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1727

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	214-210-193	58%
2		pencere	81-57-52	12%
3		araç	24-25-37	13%
4		pencere cam	186-201-229	10%
5		diğer	70-70-73	7%

14 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1730

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	237-237-238	44%
2		kapı pencere	89-58-54	21%
3		yan cephe	173-159-154	8%
4		kapı pencere cam	212-230-244	7%
5		çatı	40-28-28	13%
6		diğer	86-91-102	7%

15 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1736

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	186-171-153	43%
2		kapı pencere	68-53-52	17%
3		peyzaj	32-51-28	9%
4		merdiven	233-231-224	7%
5		diğer	52-57-64	9%
6		saksı	147-98-105	5%
7		çatı	31-36-52	10%

16 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1739

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	193-164-142	42%
2		kapı pencere merdiven	231-235-242	21%
3		araç	36-53-78	7%
4		bank	69-44-33	7%
5		çatı	70-71-78	11%
6		kaplama	188-197-211	12%

17 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1743

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	195-154-116	45%
2		peyzaj	97-107-73	7%
3		çatı	40-30-28	15%
4		kapı pencere	91-49-39	9%
5		kapı pencere cam	209-222-232	10%
6		kaplama	156-159-158	14%

18 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1747

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	241-240-241	37%
2		kapı pencere	94-62-53	20%
3		peyzaj	45-62-38	12%
4		çatı	58-45-50	14%
5		kaplama	100-103-104	10%
6		yan taş cephe	190-172-150	7%

19 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1758

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	244-237-228	40%
2		cumba kapı mavi	72-99-114	10%
3		cumba kapı pencere	209-180-146	12%
4		peyzaj	58-65-27	7%
5		çatı	73-56-45	15%
6		kaplama	127-125-125	11%
7		diğer	40-36-35	5%

20 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1789

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	249-249-247	47%
2		peyzaj	83-86-65	12%
3		kapı pencere	48-29-29	9%
4		kapı pencere cam	124-131-136	10%
5		kaplama	163-159-156	13%
6		diğer	194-180-169	4%
7		merdiven	110-109-103	5%

21 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1800

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	244-246-247	60%
2		peyzaj	60-89-50	10%
3		pencere cumba	232-223-186	8%
4		pencere ahşap	61-43-26	4%
5		pencere cam	198-212-229	8%
6		çatı	17-18-22	5%
7		diğer	165-133-91	5%

22 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1801

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

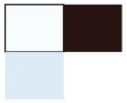
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	216-197-136	38%
2		ahşap detay	56-35-27	13%
3		pencere cam	225-232-239	10%
4		peyzaj	72-99-55	19%
5		kaplama	168-170-170	10%
6		diğer	91-69-69	5%
7		çatı	48-45-45	5%

23 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1814

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	247-250-252	40%
2		kapı ahşap	40-22-18	8%
3		pencere ferforje vs.	91-63-63	13%
4		peyzaj	59-89-55	9%
5		pencere cam	220-234-244	7%
6		tente	16-18-25	11%
7		kaplama	114-117-119	9%
8		diğer	150-118-78	3%

24 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1820

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	201-166-129	44%
2		kapı pencere	47-31-24	16%
3		peyzaj	49-65-45	8%
4		pencere cam	218-241-247	5%
5		çatı	22-22-30	8%
6		diğer	210-213-216	8%
7		kaplama	119-123-130	7%
8		malzeme	73-45-56	4%

25 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1844

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	203-184-158	49%
2	kapı pencere	48-26-20	14%
3	pencere cam	232-237-239	18%
4	malzeme	68-57-65	7%
5	kaplama	165-165-165	6%
6	çatı	29-32-40	6%

26 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1849

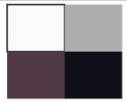

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	196-168-130	36%
2	kapı pencere	79-34-22	15%
3	pencere cam	227-235-238	11%
4	araç	247-247-247	12%
5	kaplama	172-172-173	9%
6	malzeme	81-57-70	6%
7	diğer	7-12--22	4%
8	çatı	51-35-31	7%

27 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1854

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	255-255-255	42%
2		pencere ahşap	86-40-34	18%
3		peyzaj	32-61-32	15%
4		çatı	58-44-34	8%
5		kaplama	160-160-160	9%
6		diğer	204-173-139	5%
7		malzeme	75-51-70	3%

28 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1881

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	226-213-183	36%
2		kapı pencere	112-82-74	11%
3		beyaz cephe	242-240-237	9%
4		cam	220-234-239	14%
5		ahşap detay	32-22-18	7%
6		çatı	160-96-68	10%
7		bitki	146-70-129	3%
8		peyzaj	97-114-78	10%

29 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1882

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	247-247-247	27%
2		ahşap	63-32-24	25%
3		taş detay	204-190-163	16%
4		kaplama	159-159-160	15%
5		çatı	53-39-43	11%
6		peyzaj	25-63-32	6%

30 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1896

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	214-192-165	47%
2		peyzaj	48-86-54	7%
3		pencere	81-56-45	10%
4		cam	227-235-238	6%
5		çatı	27-16-12	16%
6		kaplama	150-150-150	14%

31 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1945

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	195-175-157	48%
2		ahşap kapı	65-40-32	20%
3		çatı	61-56-51	11%
4		diğer	16-19-26	8%
5		malzeme	178-174-167	9%
6		peyzaj	95-117-81	4%

32 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1967

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

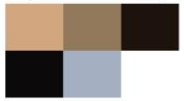
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	205-171-138	32%
2		tuğla cephe	144-84-70	12%
3		peyzaj	81-87-65	5%
4		cam	222-224-224	5%
5		pencere	103-90-80	15%
6		çömlek	153-51-34	15%
7		merdiven	178-178-178	6%
8		malzeme detay	143-101-74	6%
9		diğer	245-238-225	4%

33 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1964

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	209-165-125	38%
2		taş cephe	146-120-92	16%
3		pencere	28-22-14	14%
4		traktör	120-39-48	6%
5		çatı	12-9--8	11%
6		cam	163-176-193	6%
7		malzeme	237-227-211	9%

34 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1865

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	247-245-245	8%
2		taş cephe	211-194-156	38%
3		kapı pencere	68-47-47	18%
4		çatı	124-79-64	11%
5		kaplama	149-150-152	14%
6		diğer	37-37-48	6%
7		peyzaj	55-70-51	5%

35 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1764

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe beyaz	239-239-239	46%
2		kapı pencere	68-40-32	13%
3		kaplama	214-199-185	11%
4		peyzaj	81-99-70	13%
5		malzeme	185-185-186	9%
6		Türk Bayrağı	194-31-58	2%
7		çatı	61-42-43	6%

36 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1767

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	204-173-154	28%
2		kepenk	85-65-60	15%
3		cam	212-224-232	26%
4		duvar	224-209-180	10%
5		kaplama	196-196-196	8%
6		peyzaj	111-117-84	9%
7		diğer	40-35-35	4%

37 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1919

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	210-187-160	46%
2		yan cephe	244-243-242	16%
3		kepenk	141-95-70	12%
4		çatı	81-32-32	10%
5		malzeme	172-160-148	9%
6		peyzaj	114-113-66	4%
7		diğer	35-47-81	3%

38 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1927

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	234-232-228	36%
2		kapı	27-19-17	10%
3		pencere kapı detay	114-58-37	10%
4		taş cephe	180-147-124	30%
5		peyzaj	75-85-49	7%
6		kaplama	175-171-165	7%

39 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1933

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	204-180-146	43%
2		kapı	81-42-23	27%
3		çatı	30-18-21	12%
4		peyzaj	74-67-43	8%
5		kaplama	160-156-149	6%
6		diğer	143-151-153	4%

40 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1952

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

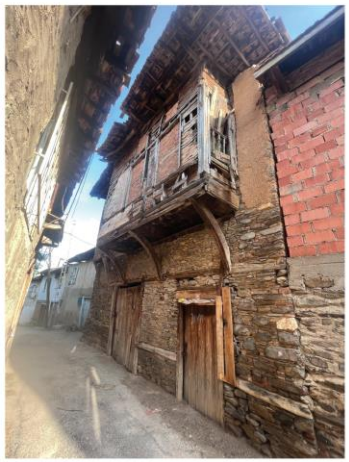
Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe taş	186-173-162	38%
2		cephe	168-133-115	15%
3		kapı pencere	43-35-36	13%
4		klima	219-220-221	7%
5		peyzaj	73-91-65	7%
6		kaplama	150-150-150	8%
7		diğer	18-18-22	6%
8		pencere detay	166-209-180	6%

41 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1959

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	209-193-161	38%
2		kapı	96-74-50	12%
3		tuğla	165-94-81	10%
4		çatı	54-41-41	13%
5		kaplama	170-167-165	9%
6		malzeme	157-110-70	10%
7		diğer	142-120-97	8%

42 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1975

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe beyaz	248-247-246	20%
2		cephe taş	188-173-145	14%
3		tuğla	124-91-102	12%
4		kapı pencere	58-48-40	10%
5		pencere cam	223-231-237	16%
6		pencere detay	188-224-188	6%
7		yan cephe	214-200-178	8%
8		çatı	52-30-39	9%
9		peyzaj	48-59-53	5%

43 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1981

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

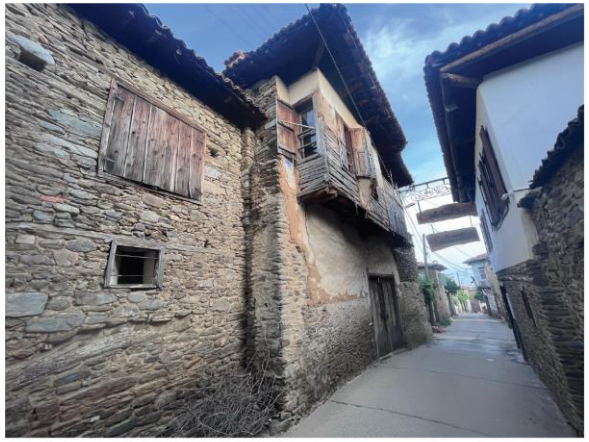
Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	247-247-242	18%
2		taş cephe	191-182-166	22%
3		kapı pencere	66-55-47	15%
4		tabela	145-127-110	9%
5		çatı	51-27-29	10%
6		diğer	220-203-189	8%
7		kaplama	181-181-181	11%
8		peyzaj	83-131-79	7%

44 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1986

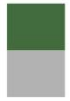

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	211-198-181	32%
2		cephe 2	168-46-133	11%
3		peyzaj	65-107-61	7%
4		çatı	40-29-24	11%
5		pencere kapı	86-67-54	16%
6		beyaz cephe	244-244-237	8%
7		cam	202-230-243	5%
8		kaplama	177-177-178	10%

45 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1990

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	204-195-183	23%
2		cephe 2	170-155-148	20%
3		ahşap	58-50-47	18%
4		cam	220-225-226	7%
5		peyzaj	52-81-52	9%
6		levha	124-39-55	6%
7		çatı	66-50-57	11%
8		kaplama	185-190-189	6%

46 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2003

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	155-144-131	22%
2		cephe	112-95-84	20%
3		yan cephe	175-109-91	15%
4		çatı	43-31-34	15%
5		detay	221-214-208	15%
6		mint kapı	178-234-225	4%
7		kaplama	165-175-173	6%
8		diğer	124-60-75	3%

47 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_1999

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe beyaz	244-244-244	32%
2		cephe	91-72-62	18%
3		kapı pencere	136-166-173	13%
4		cam	213-223-239	8%
5		çatı	50-29-29	16%
6		diğer	193-196-196	8%
7		peyzaj	64-73-70	5%

48 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2011

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe beyaz	236-234-234	29%
2		cephe	120-107-99	20%
3		kapı	170-211-240	9%
4		kaplama	141-141-141	11%
5		çatı	37-35-37	13%
6		malzeme	199-185-170	11%
7		diğer	59-66-73	7%

49 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2019

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe taş	200-193-178	24%
2		kapı pencere	78-67-62	17%
3		cephe	205-184-172	15%
4		yan cephe	141-105-119	10%
5		yan kapı pencere	131-186-175	10%
6		kaplama	195-201-205	8%
7		çatı	74-72-77	10%
8		cam	223-228-234	6%

50 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2045

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	197-185-176	37%
2		detay	237-241-242	15%
3		kaplama	179-181-173	11%
4		kapı	90-80-75	9%
5		yan cephe	167-140-121	8%
6		peyzaj	116-122-76	7%
7		yan kapı	155-210-174	7%
8		cam	220-236-238	6%

51 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2049

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	248-249-249	24%
2		pencere	56-44-34	19%
3		cam	227-238-238	12%
4		taş cephe	157-141-121	25%
5		klima	238-238-227	5%
6		çatı	71-47-50	15%

52 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2054

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe taş	204-190-173	49%
2		detay	173-126-94	16%
3		kapı pencere	81-64-59	16%
4		cam	223-226-229	8%
5		çatı	48-31-36	11%

53 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2067

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

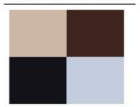
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	247-247-245	46%
2		kapı pencere	65-35-26	22%
3		diğer	174-171-167	9%
4		çatı	61-29-35	12%
5		malzeme	114-90-85	11%

54 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2104

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	204-182-166	44%
2		kapı pencere	63-39-31	15%
3		peyzaj	39-56-42	7%
4		çatı	15-15-25	13%
5		cam	195-205-221	6%
6		kaplama	167-168-168	8%
7		diğer	48-54-66	7%

55 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2107

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	243-242-242	27%
2		taş cephe	209-195-180	22%
3		kapı pencere	43-28-25	14%
4		diğer	165-104-104	11%
5		çatı	126-99-90	16%
6		cam	220-233-244	10%

56 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2057

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	202-191-175	37%
2		cephe	160-143-138	14%
3		kapı	47-32-33	12%
4		pencere detay	150-168-155	8%
5		çatı	53-44-44	12%
6		tuğla	145-89-89	9%
7		diğer	165-165-162	8%

57 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2446

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	236-216-186	33%
2		peyzaj	56-75-38	20%
3		cumba-kapı-pencere	160-178-193	13%
4		pencere-çatı	86-53-30	8%
5		cephe taş	145-146-145	8%
6		kaplama	157-139-127	6%
7		yan bina	55-51-34	6%
8		cam	217-226-232	6%

58 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2450

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	244-245-237	38%
2		kapı-pencere-cumba	101-53-21	19%
3		elektrik direği	160-167-170	7%
4		çatı	72-58-59	11%
5		peyzaj	106-121-78	7%
6		malzeme	71-74-71	9%
7		diğer	191-177-153	9%

59 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2477

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

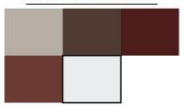
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	234-233-228	39%
2		kapı-pencere	168-168-168	24%
3		peyzaj	70-96-55	7%
4		arkadaki beyaz cephe	243-241-243	11%
5		çatı-kapı-pencere	68-40-22	7%
6		detay	86-48-55	6%
7		diğer	114-112-95	6%

60 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2474

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	183-174-165	34%
2		kapı	79-59-52	14%
3		çatı	75-29-27	11%
4		yan cephe 1	107-58-50	11%
5		yan cephe 2	233-233-233	10%
6		detay	106-112-116	10%
7		kaplama	85-86-91	10%

61 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2469

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	192-171-146	37%
2		peyzaj	81-113-69	13%
3		çatı	68-51-37	13%
4		pano	216-212-202	9%
5		kaplama	160-120-106	15%
6		pencere	86-57-41	13%

62 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2470

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	172-148-138	33%
2		cephe beyaz	233-236-244	13%
3		kapı-demir	14-20-29	11%
4		pencere-bank	32-24-20	13%
5		merdiven	186-192-197	9%
6		kaplama	111-102-95	12%
7		çatı	52-30-30	9%

63 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2466

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	165-166-168	35%
2		tuğla duvar	117-52-55	16%
3		kapı	51-31-24	10%
4		peyzaj	43-98-48	19%
5		çatı	20--6-5	10%
6		kaplama	67-70-75	10%

64 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2490

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

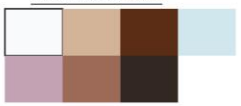
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	215-189-163	35%
2		kapı-pencere	100-48-37	13%
3		peyzaj	132-110-53	10%
4		elektrik direği	107-89-85	9%
5		yan cephe	158-87-81	12%
6		çatı	58-37-48	10%
7		kaplama	165-152-141	11%

65 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2496

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

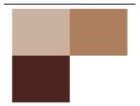
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	246-248-249	16%
2		taş cephe	211-179-152	20%
3		kapı-pencere-çıkma	90-45-19	12%
4		cam	208-228-233	5%
5		detay	194-162-179	5%
6		merdiven-kaplama	169-168-169	15%
7		yan cephe	155-106-87	9%
8		levha	32-57-105	4%
9		çatı	50-41-33	7%
10		peyzaj	88-104-79	7%

66 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2498

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	203-177-158	39%
2		cephe	172-125-94	13%
3		peyzaj	92-126-77	17%
4		kapı	76-37-29	14%
5		pano	168-69-84	6%
6		diğer	54-60-81	11%

67 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2502

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	242-238-235	29%
2		kapı-pencere	101-45-20	14%
3		cam	198-208-224	9%
4		pano	0-72-71	10%
5		kaplama	154-154-154	8%
6		levha	16-34-66	4%
7		çatı	57-27-33	8%
8		motor	38-44-47	8%
9		peyzaj	22-96-49	7%
10		kilim	163-58-65	3%

68 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2510

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		taş cephe	197-144-98	43%
2		cephe	252-234-186	23%
3		pencere-çatı	75-42-25	21%
4		peyzaj	47-54-28	13%

69 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2524

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	242-243-244	22%
2		taş cephe	210-189-167	30%
3		kapı-pencere	117-56-41	15%
4		peyzaj	59-109-57	8%
5		cam	218-231-241	6%
6		çatı	52-25-31	8%
7		kaplama	162-162-164	6%
8		diğer	112-64-80	5%

70 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2528

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

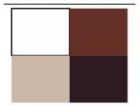
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	242-241-246	20%
2		taş cephe	196-178-165	23%
3		peyzaj	83-132-60	13%
4		kapı-pencere	57-33-21	11%
5		tente	50-20-59	7%
6		motor	166-179-206	7%
7		kaplama	97-97-104	12%
8		cam	190-214-240	7%

71 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2531

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	beyaz cephe	255-255-255	14%
2	kapı-çıkma	100-48-37	21%
3	yan yapı	204-183-166	11%
4	peyzaj	66-108-69	23%
5	Türk Bayrağı	158-53-73	5%
6	kaplama-enerji	174-174-184	13%
7	çiçek	187-137-174	4%
8	çatı	47-26-34	9%

72 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2533

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

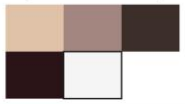
	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	cephe	188-166-157	37%
2	araç	239-242-243	14%
3	motor	29-36-51	9%
4	çatı	43-15-19	11%
5	peyzaj	42-56-35	8%
6	kaplama	171-175-178	15%
7	levha	164-131-157	6%

73 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2538

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

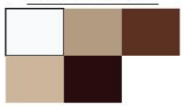
		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		cephe	222-194-166	25%
2		cephe 2	162-132-128	15%
3		kapı	61-48-41	12%
4		peyzaj	86-133-86	13%
5		çatı	43-19-24	14%
6		yan yapı	241-242-240	9%
7		örtü	64-75-94	12%

74 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2540

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

		Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1		beyaz cephe	246-247-247	18%
2		taş cephe	175-154-127	34%
3		pencere-detay	90-50-32	15%
4		çatı	39-14-12	14%
5		yan yapı	204-180-154	10%
6		kablo	24-26-30	9%

75 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2544

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	196-176-151	33%
2	beyaz cephe	248-243-245	14%
3	kapı-pencere-detay	75-37-24	11%
4	peyzaj	38-81-39	7%
5	çatı	32-12-16	11%
6	cam	227-237-238	14%
7	levha	16-16-23	5%
8	isim-detay	180-152-80	5%

76 Renk Özellikleri Fotoğraf: IMG_2552

Renk Paletleri

Sabit Renk Paleti

Değişken Renk Paleti

Renk Değerleri Tablosu

	Renk Özellikleri	sRGB değeri	Toplam Alanın Yüzdesi
1	taş cephe	204-183-166	38%
2	pencere-kapı	81-49-37	17%
3	beyaz detay	244-244-242	12%
4	kaplama	159-159-159	11%
5	kablo	34-31-34	8%
6	merdiven	157-146-129	14%

B
TESCİL LİSTESİ

Nitelik	Tür	Mevkii	Tanım	Tarih
Arkeolojik Sit Alanı	Birgi ve genel	Birgi	1. ve 2. der. Doğal ve 1. der. ark.	7.10. 1995- 5885-22/02/2011- 6597 sit sınır.yeniden
	Darülhadis Hamamı	Birgi		7.7. 1988- 432
Tümülüs	Tepecik Tümülüs	Birgi Üçkonak köyü tepecik mev.	1. der. ark.	11.6. 1998- 7367
Konut	Konut	Birgi	Sivil Mimarlik Örneği	12.12. 2001- 10304
Hamam	Eski hamam	Birgi	Kültürel	12.6. 1998- 7389
Kentsel Sit Alanı	1/1000 Ölçekli paftada sınırı	Birgi	kentsel sit Alanı	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Dikilitas	Birgi KurtGazi Mah.		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Güdük minare cami	Birgi KurtGazi Mah.	Dinsel	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Hizir ali bey anıtı	Birgi KurtGazi Mah.		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Ali ağa Çeşmesi	Birgi KurtGazi Mah. kocaÇeşme sok.		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Çeşme	Birgi KurtGazi Mah. kenar sok.		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Su kemeri	Birgi KurtGazi Mah. kenar sok.		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Su kulesi	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok.		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Aydınoğlu Hamamı	Birgi Camikebir Mah. Aydınoğlu meydani		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	İmam Birgivi medresesi	Birgi Camikebir Mah. Aydınoğlu meydani		7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Ümmü sultan Türbesi	Birgi Camikebir Mah. Fatih mehmet bey cad.		7.7. 1988- 432
Camii	Aydınoğlu mehmet bey cami	Birgi Camikebir Mah. Aydınoğlu meydani	Dinsel 1. grup	7.7. 1988- 432-12.1.1974 7658-6/02/1995
Türbe	Aydınoğlu mehmet bey Türbesi	Birgi Camikebir Mah. Aydınoğlu meydani	Dinsel 1. grup	7.7. 1988- 432-12.1.1974 7658-16/02/1995
Anıtsal Yapı	Karaoğlu cami ve sadırvanı	Birgi Camikebir Mah.	Dinsel	7.7. 1988- 432-12.1.1974 7658-16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Dervişağa Hamamı	Birgi Camikebir Mah. okul sok.		7.7. 1988- 432
Medrese	Dervişağa medresesi	Birgi Camikebir Mah.	1. grup	12.1.1974 7658-7.7. 1988- 432-16/02/199
Anıtsal Yapı	Kule	Birgi Cumhuriyet Mah.		7.7. 1988- 432
Kütüphane	Eski mescit (Kütüphane)	Birgi Cumhuriyet Mah.	Kültürel-Dinsel	7.7. 1988- 432-12.1.1974 7658-16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Dervişağa cami	Birgi KurtGazi Mah.	Dinsel	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. hidir sok. no: 6	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708▯04/11/200
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. hidir sok. no: 11	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. hidir sok. no: 18	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. ufuk sok. no: 5- 5/ A	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Dervişağa sok. no: 8	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. no: 72	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. no: 52 (bozdogan yolu)	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. Çakırağa sok. no: 3	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. Çakırağa sok. no: 17- 5- 13	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. Çakırağa sok. no: 4	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi KurtGazi Mah. Çakırağa sok. no: 6	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi KurtGazi Mah. Çakırağa sok. no: 9	2. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi KurtGazi Mah. akmescit sok. no: 27	2. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 16	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok. no: 19	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok. no: 11	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi no: 8 3.	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok. no: 6	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Çakırağa Konağı	Birgi Camikebir Mah. bahadir bey sok. no: 3- 5- 6- 7	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. karanfil sok. no: 10	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708

Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok. k÷sesi no: 1- 3	2. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 981 sok. devaminda no: 17	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 3. beyzade sok. no: 17	2. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Sadıkoğulları Konağı	Birgi Camikebir Mah. 3. beyzade sok. no: 3- 5	2. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. beyzade sok. no: 9	2. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Kerimağa Konağı	Birgi Camikebir Mah. beyzade sok. no: 1	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 2. beyzade sok. no: 7	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah. okul sok. no: 15	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah. arif Çelebi sok. no: 1	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah. arif Çelebi sok. no: 2	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. allame sok. no: 1- 2	2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 88	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 86	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 86	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Dervişağa sok. no: 5	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 82	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 80	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 78	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 76	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 74	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. akmescit sok. no: 17	3. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi cad. no: 36	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi KurtGazi Mah. kaya sok. no: 3	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. meydanbasi sok. no: 11	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok. no: 30- 28	3. grup	7.7. 1988- 432
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. İmam Birgivi sok. no: 23	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. karanfil sok. no: 14	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. karanfil sok. no: 18	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 3. beyzade sok. no: 36	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. bahadir sok. no: 7	3. grup-2. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708▯22/02/20
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 3. beyzade sok. no: 1	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. beyzade sok. no: 8	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 2. beyzade sok. no: 3	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. 2. beyzade sok. no: 1	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah. Cumhuriyet meydani no: 21	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Anıtsal Yapı	Konut	Birgi Camikebir Mah. cami÷ı² sok. no: 3	3. grup	7.7. 1988- 432▯16/02/1995- 5708
Pazar	Pazar Yeri	Birgi Bucagi	Kültürel	12.1.1974 7658
Konut	Latif Sandık Evi	Birgi Bucagi Cami Kebir Mah. Beyzade Sok. No:34	Sivil Mimarlik Örneği	13.1.1978- 919
Kentsel Sit	Kentsel Sit Alanı	Birgi Beldesi	Kentsel Sit	6.12.1990 2483
Arkeolojik Sit	Arkeolojik Sit Alanı	Birgi Beldesi	Arkeolojik Sit	6.12.1990 2483
Kentsel Sit	Kentsel Sit Alanı	Birgi Bucagi	Kentsel Sit	16.2.1995 5708
Doğal Sit	1. Derece Doğal Sit Alanı	Birgi Bucagi	Doğal Sit	16.2.1995 5708
Arkeolojik Sit	1.Derece Arkeolojik Sit Alanı	Birgi Bucagi	Arkeolojik Sit	16.2.1995 5708
Doğal Sit	2. Derece Doğal Sit Alanı	Birgi Bucagi	Doğal Sit	16.2.1995 5708
Kalıntı	Dikilitas	Birgi KurtGazi Mah.i KurtGazi Cad.	Kalıntılar	12.1.1974 7658▯16.2.1995 5708

Kule	Kule	Birgi Cumhuriyet Mah.	Askeri-1. grup	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708|06/09/12
Camii	Dervişağa Camii	Birgi KurtGazi Mah.	Dinsel	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Türbe	İmam Birgivi Türbesi	Birgi İmam-i Birgivi	Dinsel	16.2.1995 5708
Mezar	İmam Birgivi Mezarlığı	Birgi İmam-i Birgivi	Mezarlar	16.2.1995 5708
Mezar	Eski Mezarlik	Birgi Güdük Minare Yakini	Mezarlar	16.2.1995 5708
Mezar	Eski Mezarlik	Birgi KurtGazi Mah.	Mezarlar	16.2.1995 5708
Mezar	Su Kemeri	Birgi İmam Birgivi Yolu	Mezarlar	16.2.1995 5708
Kalıntı	Sur Kalıntısı	Birgi Taspazar Mah. kuzeyi	Kalıntılar	16.2.1995 5708
Ağaç	Selvi Ağacı	Birgi KurtGazi Cad. ile Yenikap(Fatih Mehmet Bey Cad. k	Doğal Varlik	16.2.1995 5708
Ağaç	Çınar Ağacı	Birgi Taspazar Mah. Meydanı	Doğal Varlik	16.2.1995 5708
Çeşme	Çeşme	Birgi Taspazar Mah. Meydani	Kültürel-1. grup	16.2.1995 5708|22/02/2012- 524 parsl düzeltme
Ağaç	Çınar Ağacı	Birgi KurtGazi Cad. Dikilitas Civari	Doğal Varlik	16.2.1995 5708
Ağaç	Sira Ağaçlar	Birgi Fatih Mehmet Bey	Doğal Varlik	16.2.1995 5708
Yağhane	Yaghane(Yahna)	Birgi Sasalli Mah. Eski Hamam	Endüstriyel ve Ticari	16.2.1995 5708
Su Kemeri	Su Kemeri	Birgi Taspazar Mah. Tabakhane Deresi içinde	Kültürel	16.2.1995 5708
İdari	Jandarma Binasi	Birgi Jandarma Karakol Binasi KurtGazi Cad.	idari-1. grup	16.2.1995 5708|29/03/2013- 2078 grup bel.
Taşınmaz	Eski Yapi	Birgi Dervişağa Camii yani	Sivil Mimarlik Örneği	16.2.1995 5708
Kalıntı	Sur Kalıntısı	Birgi Dede-Kemal Haci Hasan Köyü Yolu	Kalıntılar	16.2.1995 5708
Kalıntı	Sur Kalıntısı	Birgi Belediye Hizmet Alanı Yanı	Kalıntılar	16.2.1995 5708
Kalıntı	Sur Kalıntısı	Birgi Fatih Mehmet Bey Cad.	Kalıntılar	16.2.1995 5708
Kalıntı	Duvar Kalıntısı	Birgi Cumhuriyet Mah. Umurbey Cad. yani	Kalıntılar	16.2.1995 5708
Yeraltı Geçidi	Yeraltı Geçidi	Birgi Belediye Hizmet Alanı yani	Kültürel	16.2.1995 5708
Yeraltı Geçidi	Sur Duvari	Birgi Camikebir Mah. kuzeyi	Kültürel	16.2.1995 5708
Çeşme	Çeşme	Birgi KurtGazi Mah. Kenar Sok.	Kültürel	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Su Kemeri	Su Kemeri	Birgi KurtGazi Mah. Kenar Sok.	Kültürel	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Su Kulesi	Su Kulesi	Birgi Camikebir Mah.İmam Birgivi Sok.	Kültürel	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Hamam	Aydınoğlu Hamamı	Birgi Camikebir Mah.Aydınoğlu Meydani	Kültürel	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Medrese	İmam Birgivi Medresesi	Birgi Camikebir Mah.Aydınoğlu Meydani		12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Türbe	Ümmü Sultan Türbesi	Birgi Camikebir Mah.	Dinsel	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Hamam	Dervişağa Hamamı	Birgi Camikebir Mah.	Kültürel-1. grup	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708|30/10/20
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği-2. grup	12.1.1974 7658|11/04/2012- 742 grup belirl
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi Cad.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi Cad.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi Cad.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah. KurtGazi Cad.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658

Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Umurbey Sok.No:19	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Okul Sok.No:2 Umurbey Sok. No:15	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Umurbey Sok. No:33	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Umurbey Sok. No:29	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Umurbey Sok. No:27	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Umurbey Sok. No:23-25	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Okul Sok. No:4	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi İnönü Sok. No:2	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Ufuk Sok. No:16	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Hidir Sok. No:26	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Taspazar Mah.No:20	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Taspazar Mah.No:10	Sivil Mimarlik Örneği	16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konak	Çakırağa Konağı	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974- 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Konak	Sandikogullari	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konak	Kenmağa Konağı	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Cumhuriyet Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658|16/02/1995- 5708
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi KurtGazi Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658
Konut	Konut	Birgi Camikebir Mah.	Sivil Mimarlik Örneği	12.1.1974 7658

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR

Konferans Bildirileri

1. Korucu, E., & Aktuğlu Aktan, E. Ö. (2022). Renk – Kentsel Mekân İlişkisinin İncelenmesi. *III. Ulusal Lisansüstü Mekânsal Çalışmalar Sempozyumu*. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.